

TU JEST MOJE MIEJSCE

Dożynki Powiatowe 2012

Puławy 25-26 sierpnia

W numerze:

- ważne jubileusze
- Dzień Samorządu Terytorialnego
- III Turniej Piłkarski Samorządowców

„Brzeg morza”, Soter Jaxa Małachowski, 1929

...Morza szum, ptaków śpiew
Złota plaża pośród drzew...

J. Kondratowicz

Szanowni Państwo,

Nadszedł czas wakacji, letniego wypoczynku, wędrowek i swobody. W pełni zasłużyli na to uczniowie naszych szkół. Wielu z nich, na dorocznej gali „Być Najlepszym”, otrzymało nagrody z rąk Starosty Puławskiego Witolda Popiołka. W Kwartalniku znajdziecie Państwo informacje na temat osiągnięć uczniów i pedagogów. Tematem wydania jest relacja z obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego, który władze powiatu, radni i pracownicy obchodzili 18 maja 2012 r. Z tej okazji wielu pracowników samorządowych otrzymało odznaczenia państwowe. Święto było okazją do nakreślenia przez przewodniczącą Rady Powiatu rysu historycznego Powiatu Puławskiego, a Starosta Puławski zaprezentował wiele ciekawych danych dotyczących bieżącego funkcjonowania.

W niniejszym numerze znajdziecie Państwo zaproszenie na Dożynki Powiatowe 2012. W tym roku odbędą się one w dniach 25-26 sierpnia na terenie Puław i w Parku Czartoryskich, jako że współorganizatorami są: Prezydent Miasta Puławy, Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika” oraz Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach.

Rada Powiatu na przedwakacyjnym posiedzeniu podjęła wiele ważnych uchwał, m.in. w sprawie nowego statutu powiatu, uchwałę o tzw. inicjatywie obywatelskiej oraz o fladze powiatu, a także przyjęła sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2011 i udzieliła zarządowi absolutorium. O szczegółach możecie Państwo przeczytać w artykule Skarbnika Powiatu w dziale „Oknem specjalisty”, a także w materiale dotyczącym relacji z prac Rady i Zarządu Powiatu. Przedstawiamy podsumowanie dwóch ważnych konferencji oświatowych, jakie odbyły się w ostatnich miesiącach w naszym powiecie. „Ku dobrej szkole – efektywność kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” to temat, któremu patronowali Lubelski Kurator Oświaty i Starosta Puławski, a organizatorami byli Powiatowe Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycie-

li i Zespół Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych w Puławach. „Forum młodych” tym razem zagospodarowali uczniowie Zespołu Szkół Nr 1 w Puławach, dzieląc się z nami własną twórczością i informacjami o ciekawych inicjatywach. Zachęcamy młodzież do współpracy z Redakcją i redagowania tego działu.

W imieniu Zespołu redakcyjnego życzę wszystkim Czytelnikom naszego Kwartalnika udanych wakacji!

Teresa Kot, Redaktor Naczelny

***

Spis treści

Wstęp	2
Temat wydania	4
Aktualności	6
Z gmin	20
Kultura i historia regionu	29
Forum młodych	37
Znani i nieznan	40
Sport i turystyka	43
Edukacja i sprawy społeczne	46
Oknem specjalisty	57
Kwartalnik dzieciom	58

Wydawca:

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach
ul. 6 Sierpnia 5, 24-100 Puławy, tel. 81 886 14 74
redakcja@pulawy.powiat.pl
www.pulawy.powiat.pl

Redakcja:

Teresa Kot, Danuta Szlendak, Agata Majcher (AM),
Aleksandra Kozak-Kotowska, Andrzej Wenerski

Projekt kwartalnika, redakcja i przygotowanie do druku:

Grażyna Hołubowicz-Kliza

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo zmiany tytułów, skracania, adiustacji i korekty redakcyjnej tekstów.

Okładka: Wieniec dożynkowy z Bronic

Zaproszenie na Dożynki Powiatowe 2012

W imieniu Zarządu Powiatu Puławskiego
oraz Współorganizatorów
zapraszam na doroczne Święto Plonów,
które odbędzie się w dniach 25-26 sierpnia 2012 r.
w Puławach

Starosta Puławski Witold Popiołek

Dożynki Powiatowe 2012

Tegoroczne Święto Plonów odbędzie się w Puławach w dniach 25-26 sierpnia. Zaplanowano wiele ciekawych konkursów, występów, stoisk i innych atrakcji. W pierwszym dniu – w sobotę – odbędą się zorganizowane już po raz kolejny Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze OSP dla strażaków z terenu powiatu puławskiego. Zmagania drużyn odbędą się na puławskich błoniach, obok siedziby Powiatowej Komendy PSP. Zawody strażackie od wielu lat przebiegają w duchu zdrowej rywalizacji i cieszą się ogromną popularnością. Władze powiatu dostrzegając zaangażowanie zawodników przyznają im uczestnikom atrakcyjne nagrody. Niedziela będzie dniem uroczystego świętowania tradycyjnych dożynek. W tym roku miejscem obchodów będzie park przy Pałacu Czartoryskich. Na dziedzińcu pałacu zostanie odprawiona, msza dożynkowa, a następnie uczestnicy przejdą w barwnym korowodzie na teren parku – w okolice Świątyni Sybilli.

Mamy nadzieję, że tak jak każdego roku nie zabraknie okazałych, pięknych wieńców dożynkowych, prezentacji i występów zespołów ludowych i lokalnych twórców. W ramach święta dożynkowego planujemy organizację konkursów okolicznościowych na najpiękniejszy wieniec, najładniejsze stoisko, najlepsze potrawy regionalne, turnieje sprawnościowe dla sołtysów oraz konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży. Atrakcją będą również przygotowane przez poszczególne gminy powiatu stoiska prezentujące walory turystyczne oraz dorobek artystyczny.

W polskiej tradycji dożynki to bardzo ważna uroczystość, ponieważ jest to podsumowanie całorocznej pracy rolników i podziękowanie za plony. Święto to jest również okazją do spotkania i integracji społeczności powiatu, a także promocji walorów Ziemi Puławskiej. Porozumienie powiatu z władzami miasta i IUNG, co do miejsca organizacji dożynek, to decyzja mająca na celu przybliżenie mieszkańcom Puław przepięknych tradycji, a także próba ocalenia od zapomnienia

obrzędów i strojów związanych ze staropolskim obyczajem.

Współorganizatorami Dożynek Powiatowych 2012 są: Prezydent Miasta Puławy, Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika” oraz Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach.

Andrzej Wenerski, kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki, Starostwo Powiatowe w Puławach

W programie dożynek:

25 sierpnia 2012 r.
puławskie błonia

Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych

26 sierpnia 2012 r.
osada pałacowo-parkowa Czartoryskich – siedziba IUNG-PIB

- msza św. na dziedzińcu Pałacu Czartoryskich w Puławach;
- korowód i obrzędy dożynkowe;
- występy: Zespół Pieśni i Tańca Powiśle z POK „Dom Chemika”, Międzygminny Chór Pokolenie (Końskowola – Śpiewający Seniorzy, Markuszów – Zespół Zorza, Wąwolnica – Zespół Ariadny, Wojciechów – Zespół Akordia), Kabaret Babeczki z Gołębia, Zespół Śpiewaczy Kośminianki z gm. Żyrzyn, Kapela Nałęczowska, Kabaret pod Wydrwigroszem i Zespół Kalina z Markuszowa, Zespół Tańca Ludowego przy Zespole Szkół Agrobiznesu w Klementowicach, Zespół wokalny z MDK w Puławach, Zespół Oblasianki i Powiślanki z gm. Janowiec, Zespół Śpiewaczy z gm. Baranów, gwiazda wieczoru – Alergen;
- konkursy: wieńców dożynkowych potraw regionalnych, na najładniejsze stoisko, plastyczny, zawody sołtysów.

Temat wydania

Dzień Samorządu Terytorialnego w Powiecie Puławskim

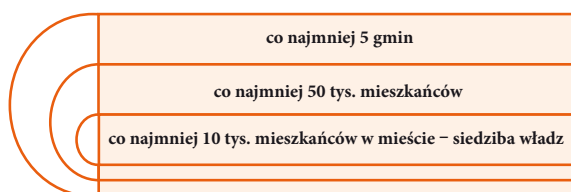
18 maja 2012 r., w pięknej sali konferencyjnej Pałacu Czartoryskich, odbyła się uroczystość zorganizowana przez Powiat Puławski z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, popularnie zwanego Dniem Samorządowca. Święto to zostało ustanowione przez Sejm RP i przypada 27 maja, dla upamiętnienia pierwszych wolnych wyborów z 1990 r.

W tym dniu Starosta Puławski Witold Popiołek skierował do pracowników samorządowych i radnych podziękowania za dotychczasowe osiągnięcia, codzienną wytrwałą pracę i profesjonalne załatwianie spraw mieszkańców powiatu. W swoim wystąpieniu zwrócił się również do radnych zarówno obecnej kadencji, jak i poprzednich, i podziękował za wkład pracy oraz troskę o sprawy powiatowe. Obecny na sali, wśród zaproszonych gości, Prezydentowi Puław oraz wójtom i burmistrzom podziękował za owocną współpracę, wspólne finansowanie i realizowanie inwestycji oraz życzliwe podejście do rozwiązywania wielu problemów. W dalszej części wystąpienia Starosta Witold Popiołek scharakteryzował powiat puławski na tle innych powiatów w kraju.

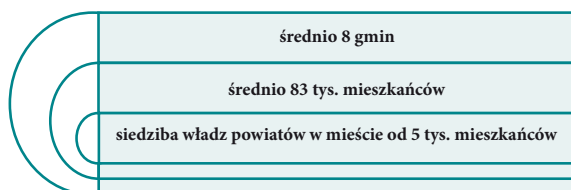
Wybrane zagadnienia dotyczące Powiatu Puławskiego^{*/}

MODEL POWIATU

ZAŁOŻENIA – 1998 r.

STAN OBECNY – 2012 r.

^{*/}Ze względu na geograficzne zróżnicowanie sieci osadniczej nie wszystkie powiaty utworzone w 1998 r. i 2002 r. mogły spełnić wszystkie zakładane warunki.

Twórcy powiatów stanęli w 1998 r. przed koniecznością określenia sieci powiatów oraz podstawowych założeń ustrojowych, niezbędnych do ich funkcjonowania. W 1998 r. powstało 30 powiatów, po 4 latach funkcjonowania – 7 kolejnych. W okresie tworzenia powiatów wiele miast o znaczeniu regionalnym dążyło do samodzielności, wynikiem czego powstało 65 miast na prawach powiatu.

MODEL POWIATU PUŁAWSKIEGO

- 11 gmin
- 15584 mieszkańców
- siedziba władz powiatu – Puławy (48578 mieszkańców w 2010 r.)

Model powiatu puławskiego na tle zaprezentowanych danych jest modelem optymalnym. Zwarta przestrzeń, dobre połączenia komunikacyjne i więzi administracyjne, które wytworzyły się pomiędzy urzędami, usprawniają zarządzanie i obsługę interesantów.

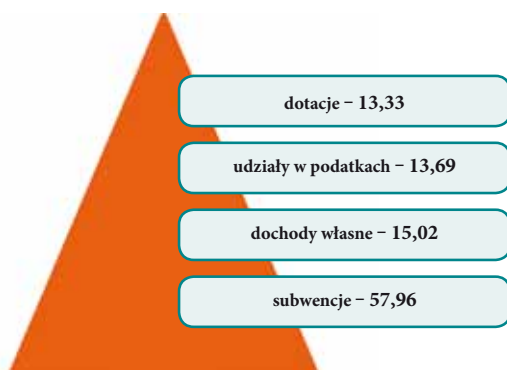
WSZYSTKIE POWIATY WAŻNE

i te duże i te małe

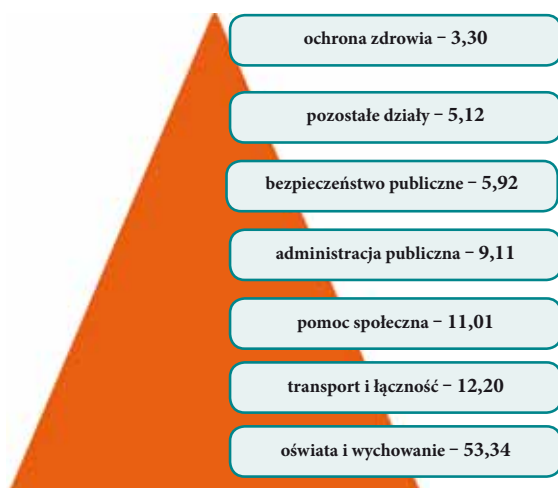
Wielkość powiatu puławskiego pozwala na racjonalne gospodarowanie zasobami, funkcjonalne zarządzanie sprawami wspólnoty, dobrą komunikację wewnętrzną oraz ma niewątpliwą wpływ na poziom uzyskiwanych dochodów.

STRUKTURA DOCHODÓW w Powiecie Puławskim 2010 r. (%)

Najwyższą kwotę dochodów stanowią subwencje oraz dotacje na zadania zlecone, co oznacza, że niewiele środków pochodzi ze źródeł podatkowych i dochodów własnych. Narzuca to konieczność realizowania określonej polityki wydatkowej powiatu i konieczność pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań zaspokajających oczekiwania mieszkańców.

STRUKTURA WYDATKÓW w Powiecie Puławskim 2010 r. (%)

Oświata pochłania największą część budżetu, ale wydatki na utrzymanie dobrej jakościowo edukacji młodzieży są uzupełniane o wszelkie możliwe zewnętrzne źródła finansowania ze świadomością, że jest to inwestycja w przyszłość. Znaczną pozycją po stronie wydatków są koszty budowy i utrzymania infrastruktury drogowej, a potrzeby w tym zakresie ciągle przekraczają możliwości powiatu. Rokrocznie rosną koszty związane z finansowaniem systemu pomocy społecznej, który niedostatecznie finansowany przez państwo jest problemem w budżecie niejednego powiatu.

WBREW KONSTYTUCJI

Ten schemat znakomicie obrazuje codzienne funkcjonowanie powiatów. Rosnąca ilość zadań bez istotnych zmian w poziomie dochodów powiatów to zagrożenia, z którymi na co dzień starają się uporać władze samorządowe powiatów. Taka sytuacja stwarza wiele problemów władzom, a dla mieszkańców jest powodem do niezadowolenia i uzasadnionej krytyki.

*Teresa Kot, Sekretarz Powiatu Puławskiego
(na podst. wyst. Starosty Puławskiego)*

Pracownicy samorządowi odznaczeni z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego

Dzień Samorządu Terytorialnego jest obchodzony na mocy uchwały Sejmu RP podjętej 2000 r. dla upamiętnienia pierwszych wyborów samorządowych z 27 maja 1990 r. Patronką polskich samorządowców jest św. Kinga.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski uhonorował pracowników Starostwa Powiatowego w Puławach zasłużonych w służbie państwu i społeczeństwu.

Uroczyste wręczenie odznaczeń miało miejsce 18 maja 2012 r. podczas spotkania samorządowców Powiatu Puławskiego w ramach „Dnia Samorządu” zorganizowanego przez Zarząd Powiatu w Puławach. Odznaczenia wręczył w imieniu Prezydenta RP Wicewojewoda Lubelski Marian Starownik.

Na podstawie art. 138 Konstytucji RP oraz ustawy o orderach i odznaczeniach, postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za wzorowe i wyjątkowo sumienne wykony-

Wicewojewoda dekoruje W. Popiołka, R. Kosińskiego i innych wieloletnich pracowników samorządowych

Wręczenie odznaczeń pracownikom samorządowym

wanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej, Złotym Medalem za długoletnią służbę odznaczeni zostali: Tomasz Franciszek Jaremek, Ryszard Jan Kosiński, Teresa Kot, Aleksander Lewtak, Witold Zygmunt Popiołek, Juliusz Dominik Samoń, Danuta Teresa Struska. Srebrnym Medalem za długoletnią służbę odznaczeni zostali: Lidia Makowska, Iwona Lidia Olszowiec, Anna Połowska. Brązowym Medalem za długoletnią służbę odznaczeni zostali: Maria Capała, Violetta Bogumiła Girzycka-Hałas, Waldemar Mokrzycki. Dodatkowo, na wniosek Starosty Puławskiego, Zarząd Województwa Lubelskiego uhonorował osoby zasłużone na rzecz rozwoju środowisk lokalnych oraz za aktywną działalność na rzecz upamiętniania tradycji i rozwój kultury Województwa Lubelskiego. Medalem pamiątkowym Województwa Lubelskiego odznaczeni zostali: ks. dr Adam Szponar i ks. Andrzej Mizura. Grawertonem Województwa Lubelskiego odznaczeni zostali: Andrzej Zbigniew Mensik i Bronisław Marian Kowal.

(AM)

W imieniu Marszałka Województwa medal ks. dr. A. Szponarowi wręcza Starosta Puławski

Aktualności

Rada Powiatu

Rada Powiatu na sesji 30 maja 2012 r. podjęła następujące uchwały:

- o wspólnej realizacji zadania „Odbudowa chodników przy ulicy Głowackiego w Kurowie”, która zostanie sfinansowana wspólnie przez jednostki samorządu, a Gmina Kurów podjęła się pełnienia funkcji inwestora;
- na wniosek SP ZOZ w Puławach uchwałę o realizacji nowego zadania i zmianę w budżecie oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej poprzez wprowadzenie zadania o łącznej wartości 1,5 mln zł do realizacji na lata 2013-2014 – Termomodernizacja pawilonu A, pawilonu B, pawilonu diagnostyczno-zabiegowego, budynku administracji i kuchni oraz zamontowanie kolektorów słonecznych w ramach otwartego konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Ochrony Środowiska z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014;
- blok uchwał dotyczących przekształcenia dwuletnich szkół zawodowych w szkoły trzyletnie. Zmiany te wynikają ze zmienionych przepisów systemu oświaty w tej sprawie;
- rada wysłuchała informacji o stanie bezpieczeństwa na terenie Powiatu Puławskiego. Sprawozdania w tym zakresie złożyli: Komendant Powiatowy Policji, Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Puławach.

Na sesji 27 czerwca 2012 r., podjęto uchwały w sprawie:

- uchwalenia Statutu Powiatu Puławskiego. Konieczność uchwalenia nowego statutu wynikała z wielokrotnych zmian dotychczasowego aktu oraz braku tekstu jednolitego, a także z uwagi na zmianę wielu przepisów prawa. Nad treścią statutu pracowała powołana przez Radę Powiatu komisja statutowa w składzie: członkowie prezydium rady i przewodniczący komisji stałych rady.
- zasad i trybu występowania przez grupę co najmniej 500 osób posiadających czynne prawo wyborcze z inicjatywą podjęcia uchwały lub stanowiska przez Radę Powiatu w Puławach. Celem podjęcia uchwały jest stworzenie grupie obywateli możliwości wnoszenia pod obrady Rady Powiatu projektów uchwał lub stanowisk.
- ustanowienia flagi Powiatu Puławskiego. Flaga Powiatu, projektu heraldyka Pawła Dudzińskiego, została zatwierdzona przez Ministra Administracji i Cyfryzacji na podstawie pozytywnej opinii Komisji Heraldycznej.
- udzielenia Zarządowi Powiatu w Puławach absolutorium za rok 2011. Komentarz do wykonania budżetu i absolutorium zawiera artykuł skarbnika powiatu Anny Krzysztofik, który publikujemy na str. 57;

- określenia przystanków komunikacji na terenie powiatu puławskiego oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków;
  - zmian w budżecie powiatu i w Wieloletniej Prognozie Finansowej;
  - Rada na posiedzeniu czerwcowym zajęła dwa stanowiska: pierwsze w sprawie wezwania spółki Synthos adresowanego do akcjonariuszy Zakładów Azotowych w sprawie sprzedaży akcji spółki Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. Rada Powiatu w Puławach wyraża swoje zaniepokojenie ogłoszonym przez spółkę Synthos wezwaniem adresowanym do akcjonariuszy Zakładów Azotowych w sprawie sprzedaży akcji spółki, albowiem zareagowanie na to wezwanie doprowadzić może do przejścia przez spółkę Synthos kontroli nad Zakładami Azotowymi „Puławy”, a w konsekwencji rozpoczęcie procesu restrukturyzacji skutkującego zaniechaniem rozpoczętych już inwestycji oraz zwolnieniami grupowymi części załogi spółki; drugie stanowisko Rady dotyczy planowanej likwidacji Oddziału Celnego w Puławach. Sprzeciw rady w odniesieniu do tych zamierzeń wynika z troski o tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i usuwania barier dla przedsiębiorców. W tej sprawie swoje niezadowolone wyrazili również przedsiębiorcy z sąsiadujących z nami powiatów oraz parlamentarzysty.
- Najważniejsze decyzje podjęte przez Zarząd Powiatu w ostatnim okresie:
- w kwietniu Zarząd wznowił rozmowy z Zarządem Województwa Lubelskiego w sprawie uregulowania kwestii udziału województwa w 1/40 części nieruchomości powiatu, na której zlokalizowane jest I LO im. A. J. ks. Czarotorskiego oraz propozycji realizacji zadania w zakresie prowadzenia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN Filia w Puławach;
  - trwa proces odzyskiwania majątku powiatu przekazanego na rzecz UMCS w Lublinie na potrzeby wybudowania w Kazimierzu Dolnym siedziby Kolegium Sztuk Pięknych UMCS. Z uwagi na fakt niewywiązania się UMCS z zobowiązań wynikających z treści zawartego aktu notarialnego powiat podjął działania obciążające władze uczelni do zwrotu majątku;
  - Zarząd skierował do dalszych konsultacji projekty uchwał Rady Powiatu dotyczące zasad rozliczania tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek wymiaru godzin zajęć nauczycielom na stanowiskach kierowniczych oraz uchwałę w sprawie rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli;
  - do budżetu powiatu na 2012 r. wprowadzone zostało zadanie pt. „Ochrona największej na Lubelszczyźnie kolonii rozrodzkiej nocka dużego *Myotis myotis*”. Środki finansowe na realizację zadania pochodzą z opłat za korzystanie ze środowiska oraz z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska;
  - 24 kwietnia 2012 r. Zarząd podpisał umowę z Lubelskim Komendantem Wojewódzkim Policji, na mocy której Powiat przekaże 80 tys. zł na zakup samochodów służbowych dla KP Policji w Puławach;
  - decyzją zarządu rozpoczęto prace związane z przygotowaniem projektu pt. „Poprawa jakości usług świadczonych w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Puławach”, w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Projekt przewiduje rewitalizację terenu, modernizację placu zabaw i boiska, zakup wyposażenia oraz kursy i szkolenia dla personelu;
  - Zarząd podpisał umowę z prezydentem Miasta Puławy w sprawie udzielenia dofinansowania na remont Oddziału Urologii i Onkologii Urologicznej. Miasto Puławy udzieliło pomocy dla SP ZOZ w Puławach w wysokości 144 tys. zł;
  - do zarządu wpłynął (po raz kolejny) wniosek Komisji Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Rady Powiatu o wystąpienie do Marszałka Województwa Lubelskiego o wyrażenie zgody na utworzenie w Puławach ośrodka egzaminacyjnego – filii Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Lublinie. Zarząd Powiatu od wielu lat zabiega o jego utworzenie ośrodka, jak dotąd bezskuteczne;
  - na początku maja złożona została oferta na konkurs ogłoszony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej pt. „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”;
  - Zarząd podjął decyzję o wprowadzeniu do budżetu powiatu nowego zadania pt. „Stworzenie systemu informacji przestrzennej wraz z niezbędną infrastrukturą w Powiecie Puławskim”. Decyzja ta umożliwia przygotowanie wymaganej dokumentacji i oferty na konkurs, w ramach finansowania ze środków finansowych UE. Zrealizowanie tego projektu pozwoli na odpowiednie przygotowanie zasobów geodezyjnych oraz innych danych w celu udostępniania wszystkim zainteresowanym.
  - 22 maja 2012 r. została podpisana umowa na termomodernizację powiatowych budynków użyteczności publicznej „Termomodernizacja Zespołu Szkół Technicznych w Puławach”. Zadanie realizowane w ZST obejmuje, m.in. ocieplenie ścian i stropów, wymianę stolarki okiennej i grzejników;
  - 30 maja 2012 r. Zarząd podjął decyzję o wprowadzeniu do budżetu powiatu zadania „Budowa nowego internatu w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kęble, co spotkało się z ogromną radością wychowanków i kadry pedagogicznej ośrodka;
  - W okresie kwietnia i maja Zarząd sukcesywnie podpisywał umowy z beneficjentami wyłonionymi w drodze konkursu ofert, w ramach realizacji zadań publicznych na podstawie ustawy. Pełną informację o wyłonionych projektach i o wysokości dofinansowania zawiera artykuł kierownika Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki A. Wenerskiego zamieszczony na str. 16;
  - Po wymianie wstępnej korespondencji Zarząd zdecydował o podjęciu działań zmierzających do zawiązania partnerstwa z Regionem Criuleni w Mołdawii. Strona mołdawska jest zainteresowana współpracą w zakresie spraw spo-

- lecznych, kultury, rozwoju gospodarczego oraz turystyki i sportu;
- Zarząd podjął decyzję o ogłoszeniu przetargu na kompleksową modernizację ewidencji gruntów i budynków Gminy Baranów;
  - Zarząd podjął uchwały w sprawie otwarcia w roku szkolnym 2012/2013 nowych kierunków kształcenia w szkołach prowadzonych przez powiat, w zawodach: kucharz, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych oraz fryzjer, cukiernik i piekarz;
  - Zarząd przystąpił do pilotażowego programu PFRON pt. „Aktywny samorząd”, którego celem jest wsparcie niepełnosprawnych mieszkańców powiatu;
  - Zarząd pozytywnie zaopiniował projekt programu ochrony środowiska Gminy Miasto Puławy;
  - Zarząd podjął decyzję o wszczęciu procedury zamówienia publicznego na remont pomieszczeń archiwum zakładowego wraz z wyposażeniem w regały jezdne;
  - Zarząd podjął uchwałę o ustaleniu wysokości Nagród Starosty „Być Najlepszym” dla uczniów szkół osiągających wysokie wyniki nauczania.

Teresa Kot, Sekretarz Powiatu Puławskiego

Flaga Powiatu Puławskiego ustanowiona

27 czerwca Rada Powiatu w Puławach podjęła Uchwałę w sprawie ustanowienia flagi Powiatu Puławskiego. Na mocy tej uchwały flagą naszego Powiatu jest prostokątny płat o proporcjach 5:8 barwy czerwonej z ciemnoniebieskim pasem o szerokości 1/7 szerokości płata w odległości 1/7 szerokości flagi od jej dolnego skraju. W części czołowej od strony drzewca: rycerz srebrny na koniu wspiętym barwy srebrnej, trzymający miecz w prawej uniesionej ręce, w lewej ręce tarcza ciemnoniebieska z żółtym krzyżem litewskim, rząd konia ciemnoniebieski z żółtymi guzami. Wysokość godła: 16/25 szerokości płata, odległość od skraju górnego i pasa 1/25 szerokości płata. Przepisy Ustawy o samorządzie powiatowym oraz Ustawy o odznakach i mundurach przewidują możliwość ustanowienia przez organ uchwałodawczy danej jednostki samorządowej herbu, sztandaru, flagi i insygniów. Na podstawie podjętych uprzednio uchwał Rady Powiatu w Puławach, Powiat Puławski posiada ustanowiony herb, sztandar oraz insygnia, które zostały opracowane przez heraldyka Pawła Dudzińskiego. Przedstawiony projekt flagi, także jego autorstwa, został zatwierdzony przez Ministra Spraw Administracji i Cyfryzacji na podstawie pozytywnej opinii Komisji Heraldycznej. Uchwała podjęta podczas XVIII sesji Rady Powiatu w Puławach zamyka cykl stanowienia weksyliów Powiatu Puławskiego, który rozpoczął się w 2008 r.

*Andrzej Wenerski, kierownik Wydziału Promocji,
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Termomodernizacja powiatowych budynków użyteczności publicznej w Powiecie Puławskim

Podstawą działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Realizacja jej założeń odbywa się poprzez odpowiednie wykorzystanie, jak i odnawianie zasobów oraz składników środowiska. Umożliwiają to różne formy dofinansowania, przede wszystkim, w postaci pożyczek i dotacji. System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) jest jedną z form takich dotacji. Stanowi on wsparcie finansowe inwestycji w zakresie ochrony klimatu i redukcji emisji CO₂. Umożliwiają to środki pozyskane przez Polskę w międzynarodowych transakcjach sprzedaży nadwyżek jednostek AAU (umowna jednostka przyznanego prawa do emisji gazów cieplarnianych) emisji CO₂, przyznanego w systemie ONZ w ramach protokołu z Kioto.

Powiat Puławski, w ramach III Konkursu Systemu Zielonych Inwestycji Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej, skorzystał z możliwości, jakie on daje, poprzez złożenie stosownego wniosku. 27 kwietnia 2012 r. Narodowy Fundusz podjął uchwałę o dofinansowaniu przedsięwzięcia. W skład zadania pod nazwą „Termomodernizacja powiatowych budynków użyteczności publicznej Powiatu Puławskiego” wchodzi 8 obiektów należących do Powiatu Puławskiego, w tym siedziba Starostwa oraz 5 szkół (tj.: I LO., ZS nr 1, ZS Nr 2, SSM i ZST w Puławach). Efekt ekologiczny omawianego przedsięwzięcia to ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla o 693 Mg/rok. Omawiane dofinansowanie stanowi maksymalnie do 30% kosztów kwalifikowanych całego przedsięwzięcia. Kwota dotacji przeznaczona w ramach III Konkursu dla Powiatu Puławskiego to 1,13 mln zł. Przewidywany termin realizacji przedsięwzięcia to koniec 2012 r.

*Waldemar Mokrzycki, kierownik Wydziału Rozwoju i Inwestycji,
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Nowoczesne boisko przy „Czartorychu”

W ramach programu rozbudowy bazy rekreacyjno-sportowej przeznaczonej dla szkół powiatu puławskiego realizowane jest przedsięwzięcie „Budowa boiska wielofunkcyjnego, ogólnodostępnego dla dzieci i młodzieży na terenie I LO przy ul. Partyzantów 14-16 w Puławach”. Zadanie to jest prowadzone w trybie zamówienia publicznego przez Powiat Puławski i współfinansowane ze Środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Suma przeznaczona na dofinansowanie to 100 tys. zł. Wykonanie tej inwestycji (termin realizacji IV kwartał 2012 r.) zwiększy bazę nowoczesnych boisk szkolnych, które funkcjonują przy szkołach jako ich zaplecze dydaktyczne. Boiska te umożliwiają w pełni realizację zainteresowań sportowych uczniów, wpływają na podniesienie umiejętności w grach zespołowych (siatkówka, koszykówka, tenis ziemny, piłka nożna), a także zwiększają ich ogólną sprawność fizyczną. Obiekt będzie pełnił ważną funkcję rekreacyjno-sportową

i społeczną, służąc zarówno jako miejsce wydarzeń sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, jak również imprez ogólnodostępnych, promujących zdrowy styl życia.

*Waldemar Mokrzycki, kierownik Wydziału Rozwoju i Inwestycji,
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Powiat Puławski może stać się jednym z najnowocześniejszych

Spółeczeństwo informacyjne to jeden z priorytetów rozwoju powiatu puławskiego, scharakteryzowany w dokumencie „Strategia Rozwoju Powiatu Puławskiego na lata 2008-2015”. Jest on zgodny z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie z lipca 2007 r., na podstawie dokumentów strategicznych wyższego rzędu (strategia rozwoju kraju, strategia rozwoju województwa) oraz strategiami gmin wchodzącymi w skład powiatu. Upowszechnianie projektu i rozwój społeczeństwa informacyjnego mają na celu udoskonalenie życia społecznego poprzez szybszy i łatwiejszy dostęp mieszkańców do informacji.

Przedmiotem projektu jest stworzenie Systemu Informacji Przestrzennej w Powiecie Puławskim, który będzie informatycznym instrumentem zarządzania informacją, skierowanym na obsługę i publikację danych przestrzennych niezbędnych w procesie zarządzania powiatem. Celem nadrzędnym projektu jest ułatwienie dostępu do wiarygodnej i aktualnej informacji o przestrzeni i zjawiskach dotyczących obszaru powiatu wszystkim zainteresowanym, dzięki wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Wdrożenie Systemu Informacji Przestrzennej w Powiecie Puławskim zmierza do kompleksowego ujednoczenia spraw związanych z tworzeniem, utrzymaniem i korzystaniem z zasobów danych przestrzennych gromadzonych przez wewnętrzne jednostki organizacyjne Starostwa. Ponadto ma na celu umożliwienie korzystania z wypracowanych rozwiązań poprzez wzajemną wymianę danych z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego i innymi instytucjami administracji publicznej. Zakładane cele będą możliwe do osiągnięcia poprzez następujące działania: stworzenie nowoczesnej infrastruktury informatycznej, zakup oprogramowania systemowego, bazodanowego i serwerowego, digitalizację zasobów przestrzennych Wydziału Geodezji (możliwość korzystania z usług on-line), szkolenia pracowników Starostwa.

Ogłoszenie konkursu przez Zarząd Województwa Lubelskiego jako Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2008-2013, zaowocowało złożeniem przez Powiat Puławski wniosku o dofinansowanie projektu pt. „Stworzenie Systemu Informacji Przestrzennej w Powiecie Puławskim” w ramach Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, Osi Priorytetowej IV Społeczeństwo Informacyjne, Działanie 4.1. Społeczeństwo Informacyjne.

*Waldemar Mokrzycki, kierownik Wydziału Rozwoju i Inwestycji,
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Komunikacja społeczna Informator Powiatu Puławskiego 2012

Szanowni Mieszkańcy Powiatu Puławskiego,

Mam przyjemność przekazać Państwu nową publikację przygotowaną w Starostwie Powiatowym w Puławach – „Informator Powiatu Puławskiego”, który prezentuje urząd oraz jednostki organizacyjne i służby realizujące zadania powiatu. W 2010 r. Starostwo Powiatowe w Puławach uzyskało Certyfikat PN-EN ISO

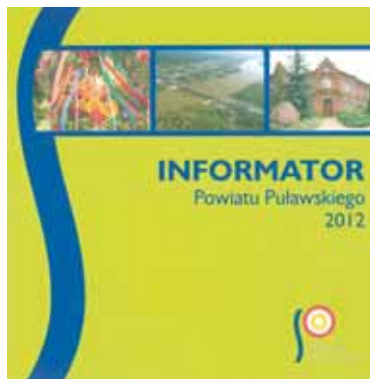
9001:2009 świadczący o spełnieniu wysokich standardów zarządzania. Zgodnie z Polityką Jakości, na którą składa się zbiór wymagań stawianych pracownikom Starostwa Powiatowego w Puławach, naszym nadrzędnym celem jest profesjonalne, terminowe i zgodne z prawem zaspokajanie potrzeb oraz oczekiwań klientów, a także budowanie przyjaznego środowiska administracji.

Cel ten jest realizowany poprzez:

- *określenie jasnego podziału zadań, uprawnień i odpowiedzialności pracowników urzędu;*
- *zapewnienie zasobów oraz tworzenie warunków do stałego podnoszenia kwalifikacji pracowników;*
- *prawidłowe planowanie oraz nadzór nad zadaniami i projektami;*
- *rozwój informatyzacji urzędu poprzez rozbudowę sieci teleinformatycznej, pełne wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz portalu internetowego e-Urząd;*
- *zapewnienie sprawnego systemu komunikowania się z klientami oraz wewnątrz urzędu.*

Systematycznie wprowadzamy w Starostwie usprawnienia mające na celu podnoszenie jakości świadczonych usług. Jednym z elementów jest doskonalenie procesu komunikacji z mieszkańcami, tym bardziej mam nadzieję, że Informator będzie Państwu pomocny w codziennym życiu, przyczyniając się do lepszej identyfikacji poszczególnych podmiotów oraz do poznania ich roli.

Witold Popiołek – Starosta Puławski

Informator Powiatu Puławskiego ukazał się w maju 2012 r. Jest on wizytówką, Starostwa oraz jednostek organizacyjnych i służb realizujących statutowe zadania powiatu. Zaprezentowanie tych podmiotów mieszkańcom ma służyć ich lepszej identyfikacji i podnoszeniu jakości komunikacji

Zarządu Powiatu z mieszkańcami. Na 52 stronach znalazło się krótkie omówienie polityki jakości realizowanej przez

Starostwo, kompetencji powiatu oraz strategii rozwoju Ziemi Puławskiej na lata 2008-2015. Przedstawiono skład Zarządu i Rady Powiatu IV kadencji, insygnia, dane teleadresowe gmin Powiatu Puławskiego, wydziały i biura Starostwa, służby zespolone, instytucje i straże, a także podmioty realizujące zadania w obszarach: zdrowie, sprawy społeczne, oświata, kultura i infrastruktura drogowa.

Odwołując się do Polityki Jakości z 8 czerwca 2011 r., „Misją Starostwa Powiatowego w Puławach jest skuteczna realizacja zadań z zakresu administracji publicznej oraz tworzenie jak najlepszych warunków zaspokajania potrzeb mieszkańców i gości”. Ważnym elementem realizacji tak pojmowanej roli urzędu jest poszerzenie i doskonalenie dialogu ze społecznością, na rzecz której działa Starostwo. Informator został opublikowany w ilości 5000 egzemplarzy. Jest to wydawnictwo bezpłatne, dostępne w siedzibie Starostwa – Puławy, Al. Królewska 19, oraz w wersji elektronicznej na stronie www.pulawy.powiat.pl.

(AM)

Co nowego w projekcie EUROszansa dla Lubelszczyzny?

„EUROszansa dla Lubelszczyzny – budowanie konsensusu społecznego na rzecz zrównoważonego rozwoju subregionu w krajobrazie kulturowym trójkąta turystycznego Nałęczów – Puławy – Kazimierz Dolny” projekt współfinansowany przez Szwajcarię, w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Strona internetowa

Na przełomie maja i czerwca ruszyła strona internetowa www.euro-szansa.pl, na której można znaleźć rzetelne i aktualne informacje. Dzięki wdrożeniu platformy e-learning, będzie także możliwe szkolenie na odległość.

Doświadczenia szwajcarskie

W kwietniu odbył się I wyjazd studyjny do Szwajcarii. Celem wizyty było skorzystanie z doświadczeń szwajcarskich w zakresie organizacji EURO 2008, marketingu regionalnego i promocji, a także uzyskanie pomocy w formie konsultacji podczas realizacji pozostałych działań projektu EUROszansa. Zdobyte doświadczenia zostaną wykorzystane w celu wzmocnienia regionu i rozwoju turystyki.

Dziewięcioosobowa grupa z terenu powiatu puławskiego oraz gminy Wojciechów gościła w Bazylei. Odbyły się liczne spotkania z ekspertami, m.in. spotkanie z:

- Christianem Kernem – byłym prezesem Basel United Stadium Management AG – instytucji zarządzającej halami widowiskowymi i stadionami miejskimi, m.in. St. Jacob Stadion, na którym rozgrywano w Bazylei mecze podczas EURO 2008;
- Marcusem Meierem – ekspertem, kierownikiem Departamentu Stosunków Zewnętrznych i Marketingu Miasta

Prezentacja w Bazylei

Bazylea, Komisji ds. Rozwoju i Współpracy, specjalistą ds. imprez masowych w Bazylei;

- Christophem Bosshardtem – ekspertem menadżerem ds. marketingu miasta, a także Menadżerem Generalnym w Bazylei projektu EURO 2008, aktualnie dyrektorem do spraw marketingu Basel Tourismus odpowiedzialnym za kreowanie i wdrażanie strategii turystycznej aktywności miasta Bazylea.

Prezentacje przygotowane przez stronę szwajcarską obejmowały:

- praktyczne metody i środki promocji miasta na przykładzie EURO 2008. „Dobre praktyki” w zakresie metod i środków promocji turystycznej;
- prezentację infrastruktury St. Jacob i Arena wraz infrastrukturą dodatkową;
- obecne wykorzystanie infrastruktury wybudowanej na Euro 2008;
- marketing i komunikację obiektów Basel United AG na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym;
- Strategię promocji miasta i rozwoju turystyki regionalnej – budowę, rozwój i wdrażanie strategii na przykładzie działań w Bazylei;
- Euro 2008 jako przykład wykorzystania dużej imprezy masowej do międzynarodowej, krajowej i lokalnej promocji miasta;
- inwestycje związane z dużymi wydarzeniami, a strategia rozwoju turystyki w wymiarze długofalowym.

Podróż studyjna pozwoliła zapoznać się ze szwajcarską infrastrukturą turystyczną. Spotkania ekspertów i uczestników należy uznać za udane. Podczas wizyt dochodziło do spontanicznej wymiany opinii i pogłębionych dyskusji.

Dobiega końca termin realizacji siedmiu projektów wybranych do dofinansowania w ramach pierwszego naboru pt. „EURO 2012 w świadomości mieszkańców”

3 czerwca odbył się Wielki Finał „Małego Euro 2012”. Na stadionie w Końskowoli wydarzeniom sportowym towarzyszyły występy zespołów muzycznych i tanecznych. Gościem tych imprez była również grupa śpiewacza „Jarzębina” z Kocudzy, która odśpiewała hymn polskich kibiców na EURO

2012 – „Koko Euro spoko”. Finałowe spotkanie obfitowało w wiele emocji i do końca nie było wiadomo jakim wynikiem się zakończy. Ostatecznie drużyna z gminy Baranów grająca jako Francja pokonała wynikiem 2:1 drużynę gminy Puławy II, grającą jako Chorwacja. Trzecie miejsce w turnieju zajęła gmina Żyrzyn, której zawodnicy startowali jako Portugalia. Nagrodą główną w turnieju był wyjazd na Stadion Narodowy do Warszawy zorganizowany bezpośrednio przed rozpoczęciem mistrzostw.

Pracujemy nad Planem Rozwoju Turystyki

Celem przygotowywanego Planu Rozwoju Turystyki jest wypracowanie, przy aktywnym udziale partnerów z sektora społecznego, gospodarczego i publicznego z obszaru powiatu dokumentu, który określi spójny, wieloletni program rozwoju turystyki w subregionie oraz ogólne ramy udzielania wsparcia finansowego z Programu Szwajcarskiego na lokalne inicjatywy społeczno-gospodarcze. Dokument ten ma obejmować lata 2012-2014, z perspektywą planowanych działań do 2020 r. 31 maja odbyły się pierwsze warsztaty poświęcone przygotowaniu Planu Rozwoju Turystyki dla subregionu składającego się z 11 gmin objętych projektem. Osoby uczestniczące w warsztatach to przedstawiciele, m.in.: hoteli, organizacji pozarządowych, urzędów, gospodarstw agroturystycznych, kół gospodyń wiejskich oraz przedsiębiorcy.

Warsztaty prowadzone były przez trzech ekspertów z Centrum Doradztwa Strategicznego w Krakowie. Do procesu planowania włączona została młodzież zamieszkująca w subregionie – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (liceów i techników). Pierwsze spotkanie młodzieży odbyło się 22 maja i miało na celu zebranie informacji potrzebnych do stworzenia kwestionariusza ankiety, którą będą przeprowadzili wśród społeczności lokalnych. Podczas spotkania młodzież dowiedziała się, czym jest plan rozwoju turystyki oraz jakie jest jego znaczenie dla regionu, a także poznała szereg ciekawszych miejsc, zabytków i wydarzeń kulturalnych na obszarze 11 gmin objętych projektem. Uczniowie przedstawili swoją ocenę atrakcyjności turystycznej i szanse dostrzeżone dla rozwoju turystyki w swojej okolicy. Na kolejnych warsztatach, które odbyły się 24 maja 2012 r. w Zespole Szkół nr 1 w Puławach pod kierunkiem trenerów z Centrum Doradztwa Strategicznego, młodzi badacze wypracowali ostateczną wersję kwestionariusza ankietowego. Nauczyli się również jak prowadzić wywiad oraz jak radzić sobie z „trudnymi” respondentami. 26 ankietatorów, którzy są uczniami szkół ponadgimnazjalnych, zapuka do drzwi wybranych osób lub instytucji w swoich lokalnych społecznościach, by przeprowadzić krótkie, 10-minutowe wywiady.

14 czerwca 2012 r. odbył się II warsztaty strategiczne, a 26 i 27 czerwca – III. Kolejne, IV warsztaty, planowane są 23 lipca 2012 r. w godz. 10.00-14.00. Wszystkich zainteresowanych zachęcamy do aktywnego włączenia się w prace nad Planem Rozwoju Turystyki i uczestniczenia w spotkaniach warsztatowych. Więcej informacji na stronie www.euro-szansa.pl.

Małgorzata Lachtara, asystent koordynatora projektu

Szwajcarzy z rewizytą w Powiecie Puławskim

W ramach projektu, z końcem czerwca, w Powiecie Puławskim miała miejsce wizyta studyjna ekspertów ze Szwajcarii. W ciągu trzech dni goście – Fiorenzo Fassler i Marc Anliker – zwiedzali ziemię puławską, zapoznawali się z jej specyfiką, spotykali się z partnerami i beneficjentami projektu. Jedno ze spotkań odbyło się w Starostwie z członkiem Zarządu Powiatu Puławskiego Leszkiem Gorgolem i kierownikiem Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki Andrzejem Wenerskim. Przedyskutowano stan realizacji projektu oraz kwestie rozwoju turystyki w powiecie puławskim.

(AM)

Wydarzenia objęte Patronatem Honorowym Starosty Puławskiego

44. Ogólnopolskie Puławskie Spotkania Lalkarzy

W dniach 24-27 maja 2012 r. w Puławach odbyła się 44. edycja Ogólnopolskich Puławskich Spotkań Lalkarzy (OPSL). Organizatorami byli: Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie, Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”, Fundacja Nieprzetartego Szlaku z siedzibą w Skrzynicach Pierwszych i Starostwo Powiatowe w Puławach.

Pierwszego dnia lalkarze gościli w Sali Pompejańskiej Starostwa, gdzie odbyła się konferencja poświęcona fenomenowi teatru lalkowego oraz rozstrzygnięto konkurs na lalkę i plakat tegorocznych spotkań. Nagrody dla zwycięzców ufundował Powiat Puławski. Zaprezentowano prace pokonkursowe i plansze poświęcone Alinie Stanowskiej – współtwórczyni OPSL. Barbara Kasprzak (artysta-plastyk, animator projektów teatralnych, twórca lalek) podzieliła się swoimi wspomnieniami o Alinie Stanowskiej, a Michał Stanowski – syn i kontynuator jej koncepcji pracy teatralnej – wygłosił wykład pt. „Pedagogiczna i terapeutyczna funkcja teatru lalkowego”. Przedstawienia odbywały się w POK „Dom Chemika”. W przeglądzie wzięło udział osiem grup amatorskich: Teatr

Grupa teatralna „To i Owo” SOSW w Kęble

„Aplauz” ze Świdnika, Teatr „Galimatias” z Żabna, Zespół „Bez Nazwy” ze Świdnika, Teatr „Wierszotoperki” z Przemysła, Młodzieżowy Teatr Animacji Lalki i Przedmiotu „eF” z Bielska-Białej oraz Teatr „La Lala” z Kalisza. Puławy reprezentowane były przez dwie grupy: Zespół „To i Owo” – działający przy SOSW, oraz Teatr Lalek „Muchomor” z POK „Dom Chemika”. W ramach programu odbyła się parada lalkarzy, prezentacja lalek autorskich, bal lalkarza, działania animacyjne, gra terenowa, pokaz multimedialny, warsztaty teatralne, redagowanie okolicznościowej gazetki „Laluś”. Spotkania zakończył występ teatru „Pinezka” z Gdańska pod dyr. Przemysław Grządzieli ze spektaklem pt. „Marionetki Clowna Pinezki”. Sylwetkę Aliny Stanowskiej prezentujemy na str. 42.

(AM) na podst. inf. Kamili Salwowskiej-Duk i Mariusza Karolaka POK „Dom Chemika”, fot. Michał Stanowski

Skandia Maraton Lang Team 2012

27 maja 2012 r. w Nałęczowie odbył się wyścig kolarski zorganizowany przez Lang Team Sp. z o.o. oraz firmę Skandia Życie TV S.A. Ta impreza kolarska cieszy się dużym zainteresowaniem wśród miłośników dwóch kółek, którzy przyjeżdżają z różnych zakątków naszego kraju, by ścigać się po wyznaczonych trasach. Pośrednio impreza przyczynia się do popularyzacji regionu, ukazując piękno naszej małej ojczyzny.

III Zjazd Branży Motoryzacyjnej

W dniach 1-2 czerwca 2012 r. Cech Rzemiosł Różnych w Puławach, wspólnie z Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości, zorganizował III Zjazd Branży Motoryzacyjnej. Po raz pierwszy w historii zjazdów spotkanie miało charakter ogólnopolski. Obecni byli przedstawiciele cechów, izb rzemieślniczych i Związku Rzemiosła Polskiego. Pierwszego dnia odbyła się konferencja, podczas której przedstawiono prezentację multimedialną o Powiecie Puławskim. Drugiego dnia odbył się piknik motoryzacyjny oraz dokonano otwarcia drugiego na świecie i pierwszego nie tylko w Polsce, ale i w Europie, Muzeum Pomocy Drogowej, Holowania i Ratownictwa Drogowego. Dodatkową atrakcją stanowił zlot historycznych i współczesnych pojazdów pomocy drogowej. Podczas imprezy miały także miejsce pokazy ratownictwa drogowego.

II Ogólnopolskie Grand Prix w strzelectwie myśliwskim dla lekarzy „Złoty Eskulap”

Zawody strzeleckie odbyły się 9 czerwca 2012 r. na strzelnicy myśliwskiej w Puławach. Uczestnicy rywalizowali w sześcioboju strzeleckim. Dodatkowo odkrywali oni uroki Lubelszczyzny. Impreza dla lekarzy-myśliwych była okazją do integracji tego środowiska.

Anna Ziomka, Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki
Starostwo Powiatowe w Puławach

„Sławni Polacy” – I edycja Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Polsce

14 czerwca 2012 r. Szkoła Podstawowa w Leokadiowie zapełniła się uczniami klas IV-VI szkół podstawowych z gmin Powiatu Puławskiego: Janowiec, Końskowola i Puławy oraz Miasto Puławy. Tego dnia odbył się finał nowego Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Polsce „Sławni Polacy” pod patronatem Starosty Puławskiego Witolda Popiołka oraz wójta Gminy Puławy Krzysztofa Brzezińskiego. W spotkaniu uczestniczyli samorządowcy oraz przedstawiciele instytucji kultury.

Celem konkursu było pogłębianie wiedzy o Polsce – historii, tradycji, obyczajach, kulturze, sztuce, krzewienie wiedzy o sławnych Polakach, doskonalenie umiejętności posługiwania się mapą oraz innymi źródłami informacji, stwarzanie uczniom możliwości rywalizacji, ze zwróceniem uwagi na kształtowanie postaw w obliczu odnoszenia sukcesu i poszanowania porażki. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane według pomysłu nauczycielek SP w Leokadiowie – Katarzyny Musiatowicz i Edyty Białoty-Chaber. Konkurs spodobał się zarówno nauczycielom, jak i uczniom Szkół w Powiecie. W finale rywalizowało 68 uczniów, którzy wykazali się wiedzą teoretyczną, jak również zdolnościami manualnymi, inwencją twórczą i wyobraźnią ar-

Prezentacja konkursowa

Praca konkursowa Kingi Łuczyńskiej (kl. VI, SP Leokadiów)

tystyczną. Każdy z uczestników wykonał w ramach konkursu pracę plastyczną wybraną przez siebie techniką, poświęconą wybitnej polskiej osobistości. Prace były prezentowane podczas finału przed komisją, której przewodniczyła Aleksandra Kozak-Kotowska dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach. Komisja oceniała adekwatność pracy, jej wartość merytoryczną i artystyczną oraz atrakcyjność prezentacji.

Laureaci konkursu: I miejsce – Kinga Łuczyńska, II miejsce – Karolina Wójcik, III miejsce – Jakub Capała. Przyznano także 24 wyróżnienia i 4 wyróżnienia „specjalne” od członka komisji. Dodatkowe informacje z przebiegu konkursu, regulamin, test wiedzy i wyniki są dostępne na stronie organizatora: www.spleokadiow.szkolnastrona.pl. Na wystawę pokonkursową zapraszamy do siedziby Starostwa Powiatowego – Puławy, Al. Królewska 19.

(AM) na podst. informacji Ewy Kramek i Edyty Białoty-Chaber SP w Leokadiowie

VI Nałęczowski Festiwal Tańca „EURO DANCE 2012”

Festiwal tańca odbył się w dniach 22-24 czerwca 2012 r. na placu przed Urzędem Miejskim w Nałęczowie. Zorganizowanie tego przedsięwzięcia w plenerze pozwoliło na prezentację tancerzy nie tylko mieszkańcom miasta i okolic, a także licznej grupie kuracjuszy i turystów. Tegoroczna edycja Festiwalu, wzbogacona o konkursy i promocję lokalnej kultury, zorganizowana została w ramach działania „Redystrybucja grantów na lokalne projekty konkursowe w ramach Programu „EUROszansa dla Lubelszczyzny – budowanie konsensusu społecznego na rzecz zrównoważonego rozwoju subregionu w krajobrazie kulturowym trójkąta turystycznego: Nałęczów – Puławy – Kazimierz Dolny”. Projekt współfinansowany jest przez Szwajcarię, w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Założeniem Festiwalu organizowanego przez Nałęczowski Ośrodek Kultury jest integracja młodzieżowych i dziecięcych środowisk tanecznych, wymiana doświadczeń, edukacja dzieci i młodzieży poprzez udział w warsztatach tanecznych oraz

Grupa wykonująca taniec jazzowy

prezentacja i propagowanie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu.

XVI Ogólnopolski Nizinny Zlot Przewodników PTTK

W dniach 22-24 czerwca 2012 r. odbył się Ogólnopolski Zlot Przewodników PTTK, którego organizatorem było Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – Oddział Puławski. Tegoroczny zjazd był centralną imprezą przewodnicką, a jego program realizowano na terenie powiatu puławskiego i miasta Puławy zarówno na trasach pieszych, rowerowych, jak i autokarowych. W imprezie udział wzięło około 150 osób z całej Polski. Uczestnicy zapoznali się z walorami historycznymi, przyrodniczymi i turystycznymi powiatu puławskiego. Zlot połączony został z uroczystością 50-lecia istnienia Oddziału. Korzystając z okazji, składamy serdeczne gratulacje z okazji złotego jubileuszu.

II Święto Truskawki

W dniach 23-24 czerwca 2012 r. Gmina Puławy zorganizowała II Święto Truskawki. Festyn odbył się na stadionie Klubu Sportowego „Góra Puławska”. Ideą Święta Truskawki jest promocja naszego regionu, uznawane go za zagłębie truskawkowe, a także rolników – producentów owoców miękkich. Na program złożyły się liczne wystawy, prezentacje, zabawy, występy artystyczne oraz konkursy, m.in. wybory najpiękniejszych dziewcząt – Miss Truskawki 2012, którymi zostały Dominika Zych i Izabella Kamola z Gołębia. Więcej informacji o tej imprezie można znaleźć na str. 26.

Anna Ziomka, Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki
Starostwo Powiatowe w Puławach

XV Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich

Starosta Puławski Witold Popiołek wziął udział w pracach XV Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich, które obradowało 12 i 13 kwietnia 2012 r. w Ossie k. Rawy Mazowieckiej. Delegaci z 317 członkowskich powiatów i miast na prawach powiatu ocenili działalność ZPP i jego zarządu w 2011 r. oraz przyjęli budżet i program działania na rok 2012. Pierwszego dnia odbyły się seminaria tematyczne, a drugiego obrady plenarne. Delegaci bardzo licznie wzięli udział w dyskusji o najważniejszych, aktualnych problemach funkcjonowania powiatów. Sprawozdanie podsumowujące 2011 r. przedstawił Marek Tramś – prezes Zarządu ZPP. W minionym roku Związek podjął wiele inicjatyw nakierowanych na ochronę i wzmocnienie systemu finansów samorządowych. Przykładem może być wniesienie przez powiaty pozwu

zbiorowego w sprawie zwrotu pieniędzy za kartę pojazdu, a także bezprecedensowe i zdecydowane działania w sprawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w tym przypadku aktywność legislacyjna ZPP była szczególnie skuteczna. Związek zrealizował wiele projektów wzmacniających potencjał instytucjonalny jednostek samorządu terytorialnego. Uczestniczył także w kilkudziesięciu wydarzeniach samorządowych: konferencjach, seminariach i forach tematycznych. Na uwagę zasługuje także działalność informacyjna portalu wartowiedziec.org. Sprawozdania z działalności merytorycznej i finansowej zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną Związku i przyjęte przez delegatów. Także budżet ZPP na rok 2012 Zgromadzenie Ogólne przyjęło w postaci przedstawionej przez Zarząd. Nową jakość tworzą dwa projekty przygotowane i przedstawione przez ZPP podczas obrad. Pierwszy z nich to stworzenie Samorządowego Funduszu Drogowego, dzięki któremu może być dokonana weryfikacja kategorii dróg publicznych. Możliwa byłaby wówczas modernizacja około 1/3 infrastruktury drogowej zarządzanej przez samorządy terytorialne i zwiększyłby się wpływ do budżetu państwa, przewyższając wartość VAT przeznaczanego na Samorządowy Fundusz Drogowy. Takie rozwiązanie sprzyja funkcjonowaniu kilkuset podmiotów gospodarczych w sektorze budownictwa lub pracujących na jego rzecz, co oznacza utrzymanie kilkudziesięciu tysięcy miejsc pracy. Drugi projekt dotyczył minimalizowania ryzyka działalności jednostek samorządu terytorialnego, w ramach których możliwe jest utworzenie „małego” Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych. Wprowadzenie powiaty nie mogłyby wejść w skład TUW, ale nie dotyczy to ich jednostek organizacyjnych mogących prowadzić działalność gospodarczą, a więc także szpitali obciążonych wysokim ryzykiem działalności. Delegaci dokonali także wyboru nowego członka Zarządu ZPP, którym została Ewa Masny, wiceprzewodnicząca Rady Miasta Stołecznego Warszawy. Zgromadzenie zajęło również stanowisko w ważnych dla funkcjonowania samorządu, nie tylko powiatowego, sprawach:

- możliwości wykorzystania środków Funduszu Pracy przez powiatowe urzędy pracy;
- sytuacji w systemie ochrony zdrowia oraz potrzeby podjęcia pilnych działań zmierzających do stabilizowania sytuacji finansowej szpitali;
- konieczności pilnej nowelizacji art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- uporządkowania i modernizacji sieci dróg;
- koniecznych zmian przepisów dotyczących wspierania rodziny i sprawowania pieczy zastępczej;
- zmian w systemie finansów publicznych;
- zarządzania przez starostów zasobami Skarbu Państwa;
- systemu oświaty;
- pojawiających się zagrożeń cywilizacyjnych dla wspólnot powiatowych;
- sprzeciwu wobec proponowanych zapisów w art. 10 ust. ustawy o ochronie przyrody.

(AM) źródło www.zpp.pl

Krok do sukcesu – Projekt systemowy Powiatowego Urzędu Pracy

Powiat Puławski – Powiatowy Urząd Pracy w Puławach 14 maja 2012 r. zawarł z Samorządem Województwa Lubelskiego – Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie aneks do umowy ramowej projektu systemowego pt. „Krok do sukcesu”, realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Kwota dofinansowania przyznana na aktywizację osób bezrobotnych w 2012 r. wyniesie 1,8 mln zł.

Głównym celem projektu jest zwiększenie szansy na zatrudnienie poprzez aktywizację zawodową 119 bezrobotnych kobiet i mężczyzn w powiecie puławskim do końca 2012 r. Projekt „Krok do sukcesu” jest skierowany głównie do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, czyli należących do grupy wiekowej 15-24, 50-64 kobiet oraz osób niepełnosprawnych. Beneficjenci projektu będą mogli skorzystać ze staży, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Łączna kwota środków Funduszu Pracy na realizację zadań w 2012 r., na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy w Puławach, wynosi 5,12 mln zł.

Spadek bezrobocia w Powiecie Puławskim

Stopa bezrobocia w Powiecie Puławskim na dzień 30 kwietnia 2012 r. kształtowała się na poziomie 11,8%. W porównaniu z danymi sprzed miesiąca, wskaźnik obniżył się o 0,5%. Łączna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Puławach wyniosła na koniec maja 2012 r. 5575 i była niższa niż na koniec kwietnia o 275 osób. Należy zaznaczyć, że w dalszym ciągu wartość stopy bezrobocia w analizowanym okresie jest niższa od wskaźnika dla województwa lubelskiego (13,7%) oraz Polski (12,9%). Od 1 stycznia do 31 maja 2012 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach wpłynęło 340 ofert pracy na 552 miejsca pracy, gdzie dominującymi branżami są: gastronomia, hotelarstwo, budownictwo, handel i motoryzacja.

Krzysztof Gumieniak, dyrektor PUP w Puławach

Powiatowy Dzień Strażaka

W maju obchodzimy Dni Ochrony Przeciwożarowej. 19 i 20 maja 2012 r., na dziedzińcu Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach odbyło się święto strażaków z Powiatu Puławskiego. Po raz pierwszy w uroczystościach z okazji Dnia Strażaka i pamięci o Patronie Stra-

żaków św. Florianie uczestniczyły drużyny straży zawodowej i ochotniczej (67 jednostek z terenu powiatu) oraz zakładowej (ZAP). Podczas spotkania dokonano podsumowania działalności i osiągnięć całego systemu ochrony przeciwpożarowej oraz złożono podziękowania przedstawicielom organizacji, instytucji i podmiotów, które wspierają działalność ratowniczą. Dodatkowym aspektem święta strażaków był obchodzony w tym roku jubileusz 20-lecia Państwowej Straży Pożarnej.

Honorowymi gośćmi powiatowego święta strażaka byli: Włodzimierz Karpiński – sekretarz stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji, eksc. ks. abp. Stanisław Budzik – Metropolita Lubelski, Małgorzata Sadurska – poseł na Sejm RP, Jan Łopata – poseł na Sejm RP, Marian Starownik – wicewojewoda lubelski, prezes ZOSP RP w Lublinie, st. bryg. Tadeusz Milewski – lubelski komendant wojewódzki PSP w Lublinie, Beata Trzczińska-Staszczuk – radna Sejmiku Województwa Lubelskiego, Marian Rybak – wiceprezes Zarządu Zakładów Azotowych „Puławy”, księża puławskich parafii, przedstawiciele samorządów, instytucji oraz służb współpracujących ze strażą pożarną.

Uroczysty apel zorganizowany przez Komendę Powiatową PSP w Puławach, Zakładową Straż Pożarną Zakładów Azotowych „Puławy” oraz Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Puławach otworzył Starosta Puławski i jednocześnie prezes zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP, Witold Popiołek. Do zgromadzonych strażaków z wystąpieniem okolicznościowym zwrócili się także: Komendant Zakładowej Straży Pożarnej Wacław Kozioł oraz Komendant Powiatowy PSP w Puławach bryg. Grzegorz Podhajny.

W przemówieniach zwrócono uwagę na ważne wydarzenie, które miało miejsce w 1995 r., tj. uruchomienie przez Państwową Straż Pożarną krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Podstawowym założeniem tego rozwiązania była potrzeba stworzenia jednolitego i spójnego układu skupiającego różne podmioty ratownicze w tym PSP, OSP i ZSP, tak aby można było skutecznie podjąć i przeprowadzić każde działanie ratownicze z uwzględnieniem wszystkich szczebli administracji – od powiatowego, przez wojewódzki, do centralnego.

Podczas uroczystości złożono podziękowania strażakom, którzy z poświęceniem wykonują codzienne obowiązki, na-

Pokaz wozów strażackich

rażając własne życie dla ratowania innych, a także przedstawicielom służb, z którymi straż współpracuje podczas akcji ratowniczych. Współdziałanie to jest oceniane jako wzorowe. Wyrazy uznania skierowano także do pracowników cywilnych ochrony przeciwpożarowej puławskiej komendy, administracji samorządowej i rządowej.

Istotnym punktem uroczystości było przekazanie do eksploatacji czterech nowoczesnych pojazdów ratowniczo-gaśniczych zakupionych z dofinansowaniem ze środków RPO WL^{1/} w ramach wspólnego przedsięwzięcia Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Puławach i Gmin: Janowiec, Puławy oraz Wąwolnica. Bogato wyposażone średnie samochody ratowniczo-gaśnicze z modułem powodziowo-ekologicznym na podwoziu Renault trafiły na wyposażenie OSP w Janowcu, Gołębiu i Wąwolnicy. Dodatkowo każda wymieniona jednostka OSP otrzymała łódź z silnikiem zaburtowym i przyczepą podłodziową. Na wyposażenie Komendy Powiatowej PSP w Puławach trafił ciężki samochód ratownictwa technicznego z modułem powodziowo-ekologicznym i dźwigiem. Zabudowa tego pojazdu umożliwia przewóz szerokiej gamy sprzętu i wyposażenia.

Wielkim powodzeniem, zwłaszcza wśród najmłodszych, cieszyła się prezentacja sprzętu pożarniczego będącego w dyspozycji Komendy Powiatowej PSP w Puławach, Zakładowej Straży Pożarnej Zakładów Azotowych „Puławy” oraz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z powiatu puławskiego zorganizowana 19 maja. Tego dnia dzieci miały możliwość zasiąść w samochodach bojowych, przymierzać prawdziwe strażackie hełmy i spróbować polewania wodą z użyciem małych prądownic. Strażacy zaprezentowali najnowocześniejsze rozwiązania techniczne w sprzęcie pożarniczym, jak również historyczne, z początku ubiegłego stulecia. Odbyły się pokazy technik udzielania pierwszej pomocy. Wydarzenie uświetnił występ orkiestry dętej z Końskowoli i uczniów SP w Bochothnicy. Zaprezentowano również archiwalne kalendarze Państwowej Straży Pożarnej. Wielkie zainteresowanie pokazem sprzętu pożarniczego skłoniło organizatorów do przygotowania pokazów również następnego dnia.

Idea wspólnego świętowania Dnia Strażaka jako uroczystości powiatowej, połączonej z prezentacją sprzętu bojowego, sprawdziła się i będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Odznaczenia i wyróżnienia oraz awans na wyższe stopnie służbowe wręczono następującym osobom: Złotą od-

Uczestnicy uroczystości

znakę Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej otrzymał asp. sztab. Dariusz Nowacki. Srebrną odznakę Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej otrzymał Waclaw Kozioł. Brązową odznakę Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej odebrali: st. ogn. Dariusz Maciejewski, Sławomir Jedliczko, Waldemar Bieniek. Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP otrzymali: Krystyna Gębał, Andrzej Mensik. Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza otrzymał Ryszard Płecha. Złoty medal Za zasługi dla pożarnictwa otrzymał Włodzimierz Miechowicz. Srebrne medale Za zasługi dla pożarnictwa otrzymali: sekc. Wojciech Gędek, Zbigniew Grobel, Dariusz Fijoł. Brązowe medale Za zasługi dla pożarnictwa otrzymali: sekc. Radosław Gargała, sekc. Damian Kęsik, Grzegorz Głowacki, Krzysztof Sztobryn. Dyplomy Komendanta Głównego z okazji Jubileuszu 20-lecia PSP otrzymali: Mariusz Biernacki, Edmund Gierczak, Krzysztof Kościński, Tomasz Kuś, Piotr Łucjanek, Zbigniew Machul, Dariusz Maciejewski, Piotr Mańka, Dariusz Nowacki, Artur Poradzisz, Piotr Pysznik, Andrzej Sochacki, Zbigniew Sulenta, Krzysztof Sułek, Krzysztof Szewczyk. Medale Pamiątkowe z okazji Jubileuszu 20-lecia PSP otrzymali: Witold Popiołek, Paweł Nakonieczny, Janusz Grobel, Ewa Wójcik, Andrzej Bujek, Anna Berlińska, Ryszard Płecha, ks. kanonik Adam Szponar, st. bryg. w st. spocz. Czesław Młynarski, bryg. w st. spocz. Andrzej Mensik, mł. bryg. w st. spocz. Bernard Jeżyna, płk w st. spocz. Edward Karczmarczyk, Paweł Jarczewski, Marian Rybak, Zenon Pokojski, Wojciech Kozak, Sławomir Jedliczko, Waclaw Kozioł, ks. Andrzej Mizura, bryg. Grzegorz Podhajny. Medal Pamiątkowy Województwa Lubelskiego otrzymał ks. Andrzej Mizura, a awanse na wyższe stopnie służbowe do stopnia: młodszego brygadiera: st. kpt. Piotr Łucjanek, starszego aspiranta: asp. Piotr Pysznik, asp. Dariusz Sykut, aspiranta: mł. asp. Jakub Sykut, starszego sekcyjnego: sekc. Michał Morawski, sekc. Artur Szaruga, sekc. Grzegorz Kuta, sekc. Piotr Usarek, sekc. Piotr Frel, sekc. Jarosław Grzelak, sekc. Marcin Krzesicki.

mł. bryg. Krzysztof Morawski, rzecznik prasowy KP Państwowej Straży Pożarnej w Puławach, opr. (AM)

*Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Wartość projektu to blisko 3 700 000,00 zł, z czego 85% to kwota dofinansowania z EFRR.

Wręczenie medali i awansów

Widziane z Sejmiku

Na posiedzeniu Komisji Rozwoju Regionalnego i Współpracy z Zagranicą, 20 czerwca 2012 r., przedstawiono radnym informację na temat realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Najbardziej interesujący wydaje się stan realizacji programu na 31 maja 2012. W 2012 r. ogłoszono 4 konkursowe nabory wniosków na dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw, regionalną infrastrukturę B+R (działalność badawczo-rozwojowa), społeczeństwo informacyjne oraz energię przyjazną środowisku. Na realizację tych projektów przewidziano 193,9 mln zł. Należy zwrócić uwagę, iż konkurs Regionalna Infrastruktura B+R nie zyskał popularności wśród potencjalnych beneficjentów, gdyż nie wpłynęły żadne wnioski i pozostała kwota 19,98 mln zł. Wydaje się to niepokojące, zwłaszcza w obliczu tendencji Unii Europejskiej, której priorytetem aktualnie i w przyszłym programowaniu jest przeznaczanie dużych sum dofinansowania właśnie na działania w ramach rozwoju innowacyjnej gospodarki. Konkursy w ramach tego priorytetu będą na Lubelszczyźnie ponawiane z bardzo przyjaznymi warunkami.

Harmonogram przyszłych konkursów na 2012 r. obejmuje następujące działania: 1.1 dotacje dla nowo powstałych mikroprzedsiębiorstw z terminem wniosków – lipiec 2012; 1.3 dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw – grudzień 2012; 1.4 dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii – wrzesień, październik 2012; 1.6 badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach – czerwiec 2012; 1.7 wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo – grudzień 2012; 2.3 wsparcie instytucji biznesu i transferu wiedzy – czerwiec, październik 2012; 2.4 marketing gospodarczy – czerwiec 2012.

Dane do powyższej informacji zaczerpnęłam z materiałów przygotowanych przez Departament Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego (tel. 81 44 16 738, www.rpo.lubelskie.pl), gdzie można uzyskać szczegółowe informacje.

Beata Trzcńska-Staszczuk, radna Sejmiku Województwa Lubelskiego

Organizacje pozarządowe ważnym partnerem Powiatu – dotacje na zadania z zakresu kultury i sportu na rok 2012

Powiat Puławski od wielu lat współpracuje z podmiotami z obszaru organizacji pozarządowych (z ang. NGO), realizując zadania z zakresu sportu, kultury, promocji i turystyki. Przedmiotowa współpraca odbywa się na podstawie ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o finansach publicznych oraz Ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

Współdziałanie Powiatu z organizacjami pozarządowymi ma następujące formy:

- wspierania wykonania zadania i udzielania dotacji na ten cel, poprzedzone otwartym konkursem ofert, o którym mowa w ustawie o pożytku publicznym;
- zlecenia realizacji zadań z pominięciem otwartego konkursu ofert na warunkach określonych w art. 19a ustawy o pożytku publicznym;
- realizacji zadań w ramach inicjatywy lokalnej;
- zlecenia realizacji zadań publicznych w trybach określonych w przepisach szczególnych;
- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowania z partnerami współpracy uchwał, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- uczestnictwa we wspólnych spotkaniach mających na celu wypracowanie efektywnych metod realizacji zadań pożytku publicznego;
- wspólnych działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych na działalność pożytku publicznego z innych źródeł niż budżet Powiatu.

Rodzaje wspieranych zadań:

W zakresie kultury wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych i artystycznych realizowanych na terenie Powiatu Puławskiego, a zwłaszcza inicjatyw kulturalnych wykonywanych na rzecz mieszkańców powiatu w celu wzbogacania oferty kulturalnej w formie: koncertów, wystaw, plenerów, warsztatów, prezentacji, cyklicznych wydarzeń kulturalnych o charakterze festiwalowym, międzynarodowym i ogólnopolskim, przedsięwzięć związanych z kultywowaniem tradycji, zwyczajów i ochrony dziedzictwa kulturowego, niekomercyjnej działalności wydawniczej, związanej z promocją dorobku artystycznego miejscowych twórców, zabytków, dzieł sztuki, historii i tradycji, wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego, tworzenie warunków podmiotom programu do realizacji zadań wynikających z ich działalności statutowej.

W zakresie kultury fizycznej organizacja:

- zawodów sportowych obejmujących swym zasięgiem mieszkańców całego powiatu;
- ogólnodostępnych imprez i zawodów sportowo-rekreacyjnych i udział w nich;
- imprez i zawodów sportowych osób niepełnosprawnych.

Przy rozpatrywaniu ofert brane są pod uwagę następujące kryteria:

- możliwości zrealizowania zadania przez podmiot składający ofertę;
- kalkulacja kosztów zadania w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania przedstawionego w ofercie;
- proponowana jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób realizujących zadanie;
- przy wniosku o wsparcie zadania – planowany przez oferenta udział finansowych środków własnych lub środków

pochozących z innych źródeł na realizację zadania publicznego;

- planowany wkład rzeczowy i osobowy oferenta, w tym świadczenia wolontariuszy i praca społeczna członków;
- sposób realizacji zadań przez podmiot składający ofertę w latach poprzednich, z uwzględnieniem rzetelności i terminowości oraz sposobu rozliczenia otrzymanych na ten cel środków;
- charakter, zasięg i ranga zadania.

W 2012 r. Powiat Puławski przeznaczył na wsparcie zadań z zakresu kultury 30 tys. zł, zaś na zadania z zakresu sportu – 65 tys. zł. Kwoty te zostały przyznane do wykorzystania przez organizacje pozarządowe na podstawie rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert. Obecnie trwa procedura podpisywania przez Zarząd Powiatu umów z poszczególnymi organizacjami na rok bieżący. Wśród zadań wspieranych przez Powiat Puławski znalazły się m.in.: Organizacja Przeglądu Puławskiego Środowiska Artystycznego, XII Dzień Papieski: Jan Paweł II – Papież rodziny, II Festiwal Orkiestr Dętych – Puławy 2012, Wakacyjne warsztaty tańca Boogie-Woogie, III Puławskie Międzynarodowe Warsztaty Gospel, Międzynarodowy Festiwal Tańców Godel 2012, XII Dni Kultury Chrześcijańskiej, Organizacja zawodów sportowych w ramach rywalizacji międzyszkolnej obejmująca: igrzyska, gimnazjadę, licealiadę, Powiatowe Zawody Strzeleckie Młodzieży Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych z broni pneumatycznej i kulowej o Puchar Starosty Puławskiego, Spływy i zawody kajakarskie, III Rowerowy wyścig po kremówki, organizacja Mistrzostw Puław w Taekwondo Olimpijskim, organizacja Mistrzostw Puław i Turniejów Ogólnopolskich w wybranych Dyscyplinach Sportowych w 2012 r., Ogólnopolski turniej Tenis X dla dzieci do lat 7, 8, 9 i 10.

Andrzej Wenerski, kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki, Starostwo Powiatowe w Puławach

Kiedy bez tablic rejestracyjnych do urzędu?

Wydział Komunikacji i Dróg Starostwa Powiatowego w Puławach informuje, że w niektórych przypadkach nie ma już obowiązku przedstawiania w organie rejestrującym tablic rejestracyjnych pojazdu. Dla właścicieli pojazdów jest to ułatwienie w życiu codziennym. Należy jednak zwrócić uwagę, że sytuacje, gdy tablic nie trzeba zabierać do Wydziału Komunikacji są ściśle określone. 8 czerwca 2012 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Wodnej z 13 kwietnia 2012 r. w sprawie trybu legalizacji tablic rejestracyjnych oraz warunków technicznych i wzorów znaku legalizacyjnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 481). Rozporządzenie to znosi obowiązek przedstawiania tablic rejestracyjnych w organie rejestrującym w przypadkach wydania:

- nowego dowodu rejestracyjnego z powodu braku miejsca na kolejne wpisy terminu badania technicznego;
- wtórnika dowodu rejestracyjnego;

- nowego dowodu rejestracyjnego w związku z zawiadomieniem o zmianie stanu faktycznego wymagającego zmiany danych zamieszczonych w dowodzie rejestracyjnym (np. zmiana danych technicznych pojazdu, zmiana nazwiska, zmiana adresu bez zmiany właściwości miejscowej organu rejestrującego).

*Halina Sych, kierownik Wydziału Komunikacji i Dróg
Starostwo Powiatowe w Puławach*

Wiadomo, która szkoła jest najlepsza w powiecie

Wyniki egzaminów gimnazjalnych, wyczekiwane trochę z niepokojem, a trochę z nadzieją, nadeszły wczesnym rankiem w piątek 22 czerwca. Z nieukrywaną dumą i radością uczniowie naszego gimnazjum odbierali zaświadczenia. Niepubliczne Gimnazjum przy I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego w Puławach zajęło 1. miejsce w powiecie, a 8. w województwie. Przed nim jedynie najsłynniejsze, renomowane gimnazja Lublina i Zamościa. Niepubliczne Gimnazjum przy I Liceum Ogólnokształcącym to prawdziwa szkoła talentów zwłaszcza z matematyki, z której młodzież uzyskała 79,9%, podczas gdy średnia w kraju wynosiła zaledwie 47,7%. Spora grupa uczniów naszej szkoły z dumą pokazywała zaświadczenia, na których widniało 100% uzyskanych punktów. Co sprawiło, że debiutująca w rankingu gimnazjów szkoła osiągnęła tak wysoki wynik? Po pierwsze – rzetelna, solidna, systematyczna praca grona pedagogicznego, po drugie – fantastyczna młodzież, która – rozumiejąc cele jakie przed nią stoją, czasem już kompletnie wyczerpana nadmiarem zadań i obowiązków – heroicznie przystępowała do nowych wyzwań, widząc w tym jedyną szansę na powodzenie i realizację swoich marzeń i zamierzeń.

*Renata Miłośz, Niepubliczne Gimnazjum
przy I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego w Puławach
fot. arch. I LO*

Uczniowie podczas egzaminu gimnazjalnego

Egzaminy gimnazjalne 2012

Dwa puławskie gimnazja uplasowały się wysoko w rankingu gimnazjów z województwa lubelskiego, sporządzonym na podstawie tegorocznych egzaminów gimnazjalnych. Poniżej prezentujemy zestawienie rezultatów uzyskanych przez uczniów najlepszych puławskich gimnazjów w porównaniu z liderem:

Szkoła	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przyroda
Gimnazjum. im. św. S. Kostki (Lublin)	87,4	87,9	87,1	78,9
Niepubliczne Gimnazjum przy I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego (Puławy, al. Partyzantów 16)	83,8	82,3	79,9	70,0
Gimnazjum Europejskie – Zespół Szkół Europejskich (Puławy, ul. Czartoryskich 8)	81,9	77,1	71,3	62,7
Kraj średnio			47,7	

(AM) na podst. inf. I LO

Matura 2012 – doskonały wynik I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego

Puławski „Czartorych” otwiera listę szkół Województwa Lubelskiego, z których 100% uczniów zdało tegoroczną maturę. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, pod którą podlega Województwo Lubelskie, podała wstępne podsumowanie tegorocznej matury. Do egzaminów przystąpiło na Lubelszczyźnie 21589 osób, zdało je 17271 (80%). Kolejne 13% abiturientów ma szansę poprawić maturę w sierpniu (2819 osób); dla 7% maturzystów, tj. 1499 osób, które nie zdały więcej niż jednego przedmiotu, szansa na poprawkę pojawi się dopiero w 2013 r. Jest to odwzorowanie tendencji ogólnopolskiej. W informacji o szkołach ze 100% zdawalnością tegorocznych egzaminów

W oczekiwaniu na testy maturalne

maturalnych OKE wzięła pod uwagę przedmioty obowiązkowe zarówno ustne, jak i pisemne. Zestawienie uwzględnia szkoły, w których egzamin zdawało co najmniej 10 uczniów.

Szkoły z Lubelszczyzny, w których maturę zdali wszyscy uczniowie, którzy podeszli w tym roku do egzaminów (w nawiasach podano liczbę zdających):

- I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego w Puławach (243)
- I LO w Radzynie Podlaskim (204)
- Ogólnokształcące Liceum Lotnicze w Dęblinie (53)
- Katolickie LO w Białej Podlaskiej (23)
- IX LO im. M. Kopernika w Lublinie (239)
- Prywatne LO im. Królowej Jadwigi w Lublinie (50)
- Prywatne LO im. I. J. Paderewskiego w Lublinie (35)
- III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie (252)
- Prywatne Katolickie LO im. ks. K. Gostyńskiego w Lublinie (16)
- Pallotyńskie LO im. S. Batorego w Lublinie (32)

(AM) źródło kurierlubelski.pl, fot. arch I LO

Być najlepszym

28 czerwca br. odbyła się uroczysta Gala wręczenia Nagród Starosty Puławskiego „Być Najlepszym”. Nagrody najlepszym uczniom szkół, dla których organem prowadzącym lub dotującym jest Powiat Puławski, wręczyli Starosta Puławski Witold Popiołek, Wicestarosta Paweł Nakonieczny oraz radni Rady Powiatu w Puławach Marcin Pisula – przewodniczący Komisji Edukacji i Józef Siekierski – przewodniczący Komisji Budżetu.

Doroczna Gala wręczenia nagród najlepszym to święto, które ma na celu podkreślenie osiągnięć uczniów oraz zaangażowania i efektów pracy pedagogów, ale również święto dla władz samorządowych, które starają się zapewnić jak najlepsze warunki funkcjonowania szkół. Wyrazem dumy z osiągnięć uczniów były gratulacje i życzenia przekazane przez wręczających nagrody.

Uroczystość uświetnił Zespół Wokalny „Zironka” (Gwiazdeczka) Pozaszkolnego Zakładu Ogólnokształcącego „Wyszniowska Dziecięca Szkoła Muzyczna” z Kijowa oraz Zespół Muzyczny Zespołu Szkół Technicznych nagrodzony za osiągnięcia zespołowe i Monika Malczak uczennica I LO w Puławach nagrodzona za indywidualne osiągnięcia artystyczne.

Nagroda Główna (średnia 5,20 do 6,00):

1. Piotr Kuc – I LO w Puławach;
2. Mateusz Chadaj – I LO w Puławach;
3. Jakub Miarka – I LO w Puławach;
4. Michał Gorgol – Technikum nr 4 w ZST w Puławach;
5. Jacek Wróbel – I LO w Puławach;
6. Debora Maria Mirosław – I Katolickie Społeczne LO w Puławach;
7. Przemysław Zorychta – LO w Zespole Szkół nr 2 w Nałęczowie.

Średnia (średnia 4,90 do 5,19):

1. Edyta Kolińska – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
2. Kacper Kowalczyk – I LO w Puławach;
3. Kinga Mirosław – I Katolickie Społeczne LO w Puławach;
4. Marta Woch – LO w ZS nr 3 w Puławach;
5. Damian Wojciechowski – I LO w Puławach;
6. Aleksandra Pyra – Technikum nr 4 w ZST w Puławach;

7. Jakub Szałachwaj – I LO w Puławach;
8. Kinga Wałach – Technikum nr 4 w ZST w Puławach;
9. Fabian Banucha – I LO w Puławach;
10. Magdalena Baracz – I LO w Puławach;
11. Magdalena Furmańska – I LO w Puławach;
12. Piotr Matyjaszek – LO w ZSA w Klementowicach;
13. Nina Pecio – I LO w Puławach;
14. Michał Szyszko – I LO w Puławach;
15. Agata Wijaszka – LO w ZSA w Klementowicach;
16. Karolina Łojek – I LO w Puławach;
17. Kamil Wójtowicz – I LO w Puławach;
18. Ewelina Laseczka – ZSZ nr 7 w Puławach;
19. Joanna Szymanek – I LO w Puławach;
20. Magdalena Raczyńska – I LO w Puławach;
21. Justyna Mączka – LO w ZSA w Klementowicach;
22. Krzysztof Capała – Technikum w ZSA w Klementowicach;
23. Nina Marcelina Wicha – Technikum w ZS w Kazimierzu Dolnym;
24. Dominika Diana Borkowska – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
25. Dariusz Mańka – I LO w Puławach;
26. Monika Kłyś – Technikum w ZS w Kazimierzu Dolnym;
27. Emilia Rodzik – ZSZ w ZS w Kazimierzu Dolnym;
28. Sylwia Gmitruk – Technikum nr 4 w ZST w Puławach;
29. Martyna Warowna – Technikum nr 4 w ZST w Puławach;
30. Joanna Eciak – LO w ZSA w Klementowicach;
31. Patryk Kalinowski – I LO w Puławach;
32. Agata Jaworska – I LO w Puławach;
33. Monika Wolska – I LO w Puławach;
34. Aneta Sowa – I LO w Puławach;
35. Magdalena Imańska – I LO W Puławach;
36. Szymon Dorotkiak – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
37. Justyna Peterwas – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
38. Sebastian Piątek – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
39. Justyna Abczak – LO w ZST w Puławach;
40. Malwina Molendowska – I LO w Puławach;
41. Agnieszka Rodzik – LO w ZSA w Klementowicach;
42. Sandra Dębaczak – Technikum nr 1 w ZS nr 1 w Puławach;
43. Adam Górecki – Społeczne LO w Puławach;
44. Anita Socha – LO w ZS nr 2 w Nałęczowie;
45. Joanna Żmuda – Technikum w ZS w Żyrzynie;
46. Izabela Błasińska – Katolickie Społeczne LO w Puławach;
47. Agata Chadaj – I LO w Puławach;
48. Emilia Jałocha – LO w ZSA w Klementowicach.

Nagrody za osiągnięcia indywidualne:

1. Monika Zaborska – I LO w Puławach;
2. Monika Malczak – I LO w Puławach;
3. Mateusz Bąkała – I LO w Puławach;
4. Kamil Magryta – I LO w Puławach;
5. Robert Gębala – ZS nr 1 w Puławach;
6. Magdalena Osiał – ZS nr 1 w Puławach;
7. Kinga Laseczka – ZS nr 1 w Puławach;
8. Edyta Mazurkiewicz – ZS nr 3 w Puławach;
9. Przemysław Czarnecki – ZS w Kazimierzu Dolnym;
10. Marzena Chmiel – ZST w Puławach;
11. Karol Krzywda – ZS nr 2 w Puławach;
12. Adrian Wójtowicz – ZS nr 2 w Puławach;
13. Rafał Wiejak – ZS nr 2 w Puławach;
14. Piotr Olszak – ZS nr 2 w Puławach;

Nagrody za osiągnięcia zespołowe:

1. Grupa uczniów – I LO w Puławach;
2. Grupa Teatralna „Gdańska 4” – MDK w Puławach;
3. Grupa Honorowych Krwiodawców – ZS w Żyrzynie;

Starosta Puławski wręcza nagrody najlepszym uczniom

4. Grupa uczniów Wolontariusze – ZS w Żyrzynie;
5. Grupa uczniów – Wojewódzki Konkurs Antynikotynowy – ZS nr 1 w Puławach;
6. Grupa uczniów z konkursu „Smaki Lubelszczyzny” – ZS nr 1 w Puławach;
7. Grupa uczniów z konkursu Szkolna Internetowa Gra Giełdowa – ZS nr 1 w Puławach;
8. Grupa uczniów z projektu „Mam haka na Raka” – ZS nr 1 w Puławach;
9. Grupa uczniów reprezentujących Samorząd Uczniowski – ZS nr 1 w Puławach;
10. Grupa uczniów z projektu „Czas na zdrowie” – ZS nr 1 w Puławach;
11. Grupa uczniów z Zespołu Tańca Ludowego ZSA w Klementowicach;
12. Grupa uczniów – redakcja TV Szpulki – ZS nr 3 w Puławach;
13. Grupa wolontariacka współpraca z fundacją „Spełnionych Marzeń” – ZS nr 3 w Puławach;
14. Grupa uczennic – drużyna Patrol – ZS nr 3 w Puławach;
15. Grupa „Słot” – ZS nr 3 w Puławach;
16. Grupa uczennic – konkurs „Był sobie człowiek” – ZST w Puławach;
17. Zespół Muzyczny – ZST w Puławach.

Teresa Kot, Sekretarz Powiatu Puławskiego

ki inicjatywie i pracy członków w ubiegłych latach zrealizowano wiele ważnych dla społeczności Gołębia przedsięwzięć. Jednym z nich było odrestaurowanie pomnika Niepodległości. Monument ten, z orłem w koronie i uszkodzonym skrzydłem, jest symbolicznym znakiem Towarzystwa.

W czasie kolejnych lat funkcjonowania Towarzystwa odbywało się wiele prelekcji o historii Gołębia i okolic, spotkań z ciekawymi osobami oraz wystaw. Organizowano lub współorganizowano uroczystości regionalne i patriotyczne, konkursy np. na najpiękniejszą posesję. Towarzystwo rekomendowało swych członków na ławników sądu i popierało ich w wyborach do władz terytorialnych. W gronie Towarzystwa znalazły się znane osoby, takie jak: pracownicy naukowcy KUL czy zastępca kierownika budowy stadionu narodowego oraz ksiądz St. Dadej. Po przerwie, z inicjatywy społecznej, podjęto uchwałę o wznowieniu działalności. W szeregach Towarzystwa znaleźli się starzy i nowi członkowie. Obecnie liczy ono ponad pięćdziesięciu członków, do których dołączają nowi.

28 lutego 2012 r. odbyło się Walne Zebranie Stowarzyszenia, na którym wybrano nowy Zarząd. Prezesem została Teresa Woszczek, a zastępcą Monika Zych. W jego skład weszli Maria Kamola – skarbnik, Agnieszka Maj (twórczyni zespołu „Babeczki z Gołębia”), który cieszy się popularnością mieszkańców i zaznaczył swoją obecność na przeglądach rejonowych. Skład ten uzupełniają Halina Osiak – sekretarz, Czesław Luzar i ksiądz Paweł Ciosmak. Komisję rewizyjną reprezentują: Małgorzata Kamola, Danuta Kurska i Bogdan Gowin.

Dziś, tak jak przed laty, Towarzystwo tętni życiem. Dokonano sądowej rejestracji zmian w Statucie. Odbyły się dwa spotkania na temat historii naszego sołectwa. Doktor Eugeniusz Janas, wykładowca z UMCS, odkrywał karty historii Gołębia w okresie Rzeczypospolitej Szlacheckiej, a jeden z członków Towarzystwa pokazał swoje zbiory historyczne pochodzące z terenu sołectwa. Tomasz Kozak, na zorganizowanej przez TPG majówce w Bonowie, przedstawił szczegółową historię miejscowości wysiedlonej jeszcze przed wojną. Odbyło się także spotkanie wielkanocne. W sobotę 21 kwietnia 2012 r. Towarzystwo zorganizowało sprzątanie swojej miejscowości. Do akcji włączyli się członkowie OSP oraz niektórzy mieszkańcy. Stowarzyszenie nawiązało współpracę z Lokalną Grupą Działania Zielony Pierścień z siedzibą w Nałęczowie i zostało

Z gmin

Reaktywacja Towarzystwa Przyjaciół Gołębia

Stowarzyszenie to ma ponad dwudziestopięcioletnią tradycję. Na podstawie kroniki, archiwalnych dokumentów i przekazów ustnych działaczy – Teresy Woszczek i Czesława Luzara poznajemy historię organizacji. Warto przypomnieć, że ta społeczna działalność rozpoczęła się w 1983 r., a prawna rejestracja Stowarzyszenia odbyła się 18 stycznia 1988 r. Dzię-

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Gołębia

jego członkiem. Członkowie Towarzystwa i osoby niezrzeszone odbywają szkolenia motywujące do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju naszego regionu i uczestniczą w wyjazdach szkoleniowo-wypoczynkowych. Projekt współfinansowany jest przez stronę szwajcarską w ramach programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi. Szkolenia i wyjazdy, na których można zapoznać się z inicjatywami podejmowanymi przez innych w celu rozwoju własnego i regionu Lubelszczyzny, są skarbnicą pomysłów.

Wkrótce, z inicjatywy Teresy Woszczek, odbędzie się kolejne spotkanie z kart historii „Gołąb w średniowieczu”. Zaproszenia umieszczone są na ogólnodostępnych tablicach ogłoszeniowych. Stowarzyszenie włączyło się w organizację II Święta Truskawki i współprezentowało sołectwo Gołąb.

Towarzystwo spotyka się w każdy pierwszy wtorek miesiąca o godzinie osiemnastej w Gminnym Ośrodku Kultury i zaprasza wszystkich chętnych do współpracy. Organizacja podejmuje wiele form działania i ma na celu zaktywizowanie i zintegrowanie środowiska, dbanie o przeszłość Gołębia, promowanie miejscowości i upowszechnianie kultury, oświaty oraz rekreacji. W celu rozwijania zamięłowania do przeszłości miejscowości i zebranie materiałów do monografii Gołębia, prosimy o przynoszenie starych zdjęć i notatek związanych z przeszłością. Wszystko może być ważne dla przyszłego pokolenia związanego z Gołębiem. Zadbajmy o nasze dziedzictwo, środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz wszechstronny rozwój miejscowości.

Halina Osiak, fot. ks. Paweł Ciosmak

W sprawie Mostu im. Prezydenta Ignacego Mościckiego

Wójt Gminy Puławy Krzysztof Brzeziński z determinacją działa na rzecz uporządkowania kwestii utrzymania mostu na Wiśle pomiędzy Puławami i Górą Puławską. Po oddaniu do użytku nowej przeprawy na Wiśle w Puławach odpowiedzialnością za remont i utrzymanie bieżące starego mostu stały się sąsiadujące samorządy – Gmina Puławy

Most na Wiśle im. Prezydenta Ignacego Mościckiego

i Gmina Miasto Puławy. Wójt Brzeziński stoi na stanowisku, że mechaniczne przerzucenie odpowiedzialności za most wymagający kosztownego remontu i systematycznych wydatków na bieżące utrzymanie, decyzją administracyjną bez konsultacji z samorządami, przyczyni się do paraliżu budżetu Gminy Puławy i znacząco obciąży budżet Gminy Miasto Puławy. Poniżej prezentujemy fragmenty wystąpienia wójta Krzysztofa Brzezińskiego, które miało miejsce 23 kwietnia 2012 r. podczas II konferencji poświęconej mostowi, a zorganizowanej przez niego. (AM)

(...) 12 grudnia 2011 r. w tym miejscu miałem szczegółowe wystąpienie na temat obecnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem kosztów utrzymania i remontów „starego” mostu oraz prawie 9 kilometrów dawnego odcinka drogi krajowej nr 12.

(...) Z dużym niepokojem i smutkiem przyjąłem stanowisko i argumentację Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (...) w przedmiocie dokonania w przyszłości ewentualnych zmian ustawy o drogach publicznych w kwestii dotyczącej przejmowania przez gminy odcinków drogi zastępowanych nowo wybudowanymi odcinkami dróg z chwilą oddania ich do użytkowania oraz skutków finansowych w postaci obciążenia gmin obowiązkiem finansowania procesu utrzymania tych dróg. Minister wskazał, że zmiana ustawy, dokonana w 2003 r., miała służyć wyeliminowaniu sytuacji, w których zarządca drogi, który wybudował nowe odcinki dróg czy obwodnice, zmuszony jest zarządzać dwoma, równoległe przebiegającymi odcinkami dróg. Zdaniem Ministra brak jest podstawy do zmiany przepisu art. 10 ust. 5 ustawy o drogach publicznych oraz wprowadzenia innych, dodatkowych rozwiązań prawnych w omawianym zakresie. (...) Sytuacja Miasta i Gminy Puławy jest o tyle szczególna i odmienna od innych, że przejęty został nie tylko zwykły odcinek drogi, ale także stary, wielki most na największej polskiej rzece.

(...) Zgodnie z artykułem 6 ustawy o drogach publicznych do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż określone w art. 5 ust. 1, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych. Zaliczenie do kategorii dróg wojewódzkich następuje w drodze uchwały sejmiku województwa w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw transportu oraz obrony narodowej. Ustalenie przebiegu istniejących dróg wojewódzkich następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, po zasięgnięciu opinii zarządów powiatów, na obszarze których przebiega droga..., a w miastach na prawach powiatu – opinii prezydentów miast. W związku z powyższym pozwolę sobie przedstawić Państwu kilka faktów dotyczących naszego mostu oraz argumentów uzasadniających celowość zaliczenia drogi gminnej nr 112801 Zarzecze – Gmina Puławy – granica Gmina Puławy o łącznej długości 8 km i 989 m (tj. dawnego odcinka drogi krajowej nr 12 wraz z częścią „starego mostu” na Wiśle) do kategorii dróg wojewódzkich:

- po wykonaniu obwodnicy m. Puławy droga nr 12 wraz z mostem (...) przeszła z mocy prawa na rzecz Gminy Puławy i Gminy Miasto Puławy. Zgodnie z granicami administracyjnymi Gmina Puławy jest właścicielem ponad 8,7 km drogi i blisko 280 m mostu (ok. 58% jego długości),
- obecnie zarządcą mostu jest Miasto Puławy na mocy po-

rozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Puławy i Wójtem Gminy Puławy. Co roku Gmina Puławy przekazuje dotację na realizację zadań związanych z jego utrzymaniem – w 2009 r. była to kwota – 44,1 tys. zł; w 2010 r. – 86,8 tys. zł; w 2011 r. – 68,9 tys. zł, a na 2012 r. przewidziano 78,9 tys. zł,

- konieczne prace remontowe mostu wg kosztorysu inwestorskiego zostały wycenione na kwotę 13,2 mln zł, co dla naszej Gminy Puławy oznacza koszt w wysokości 7,6 mln zł, a co z kolei oznacza, że poniesienie takiego wydatku skutkowało by zahamowaniem jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej gminy na okres kilku lat,
- drogi do Kozienic i do Janowca od skrzyżowania w Górze Puławskiej, czyli drogi „dojazdowe”, są drogami wojewódzkimi, natomiast dawny odcinek drogi krajowej (tj. drogi „główniej” nr 12) został „zdegradowany” do drogi gminnej, jest to sytuacja absurdalna,
- most jest obiektem strategicznym, spełniającym istotną rolę dla obronności kraju, na co samorządy miasta i gminy zwracały uwagę w pismach kierowanych do właściwych ministrów,
- parametry techniczne drogi (...) są charakterystyczne dla drogi o kategorii co najmniej wojewódzkiej, a nie gminnej,
- na przedmiotowej drodze występuje bardzo duże natężenie ruchu drogowego (...),
- stary most i droga łączą województwo lubelskie z województwem mazowieckim,
- wysokie koszty bieżącego utrzymania drogi (...) wynoszą ponad 100 tys. zł rocznie, w przypadku odśnieżania są to koszty przewyższające łączne koszty zimowego utrzymania pozostałych dróg na terenie całej Gminy Puławy.

(...) Za zaliczeniem omawianego odcinka drogi do kategorii dróg wojewódzkich przemawiają zarówno jej parametry techniczne, usytuowanie w ciągu drogi obiektu mostowego o znaczeniu strategicznym oraz argumenty ekonomiczne. W związku z tym Gminy Puławy (...) nie będzie stać na właściwe wywiązywanie się z obowiązków zarządcy drogi (w tym na poniesienie ogromnych nakładów finansowych na remont obiektu mostowego), a zatem realne staje się zagrożenie zamknięcia „starego mostu” na Wiśle.

(...) Zmiana kategorii przedmiotowej drogi na wojewódzką pozwoliłaby samorządowi województwa na skorzystanie z rezerwy subwencji ogólnej budżetu państwa z przeznaczeniem na inwestycję na drogach publicznych wojewódzkich (...). Takie rozwiązanie pozwoliłoby Miastu i Gminie Puławy na rozwiązanie tego problemu, uniknięcie tym samym niekorzystnych skutków obowiązku ponoszenia kosztów przedmiotowej drogi i „starego mostu” (co bez wątpienia odbiłoby się na wszystkich mieszkańcach obu gmin poprzez wstrzymanie rozpoczęcia wszelkich innych inwestycji w następnych latach), a jednocześnie nie spowoduje, dzięki otrzymaniu subwencji na ten cel, znacznego obciążenia wydatkami samorządu województwa. Mając powyższe na uwadze, zwracam się do władarzy samorządu województwa o podjęcie odpowiednich działań, mających na celu „przejęcie” ww. odcinka drogi wraz ze „starym mostem”...

Krzysztof Brzeziński, wójt Gminy Puławy

Pełny tekst wystąpienia na stronie www.krzysztofbrzezinski.pl i czerwcowym wydaniu Kuriera Gminy Puławy – miesięczniku wydawanym przez Gminę Puławy.

(AM) skrót, fot. Kamil Lewandowski

Samorządowcy z Gminy Puławy z wizytą w Austrii

W czasie długiego, majowego weekendu delegacja samorządowców z Gminy Puławy gościła z gospodarczą wizytą w Austrii, zorganizowaną przez wójta gminy Puławy, Krzysztofa Brzezińskiego.

Pierwszego dnia, po powitaniu naszej delegacji przez dyrektora Urzędu Gminy Gross-Siegharts. Po południu, odwiedziliśmy firmę „TEST-FUCHS” produkującą osprzęt, elementy oraz urządzenia testujące do samolotów tak znanych marek jak Boeing czy Airbus. Drugiego dnia spotkali się z nami przedstawiciele rządu Dolnej Austrii w St. Poelten, gdzie mieliśmy okazję nie tylko poznać szczegóły dotyczące funkcjonowania landu, ale także mogliśmy podziwiać kulturę tego regionu. Delegacja nasza miała także możliwość zwiedzenia parlamentu oraz wymiany poglądów i spostrzeżeń z premierem landu i jego najbliższymi współpracownikami.

Kolejnego dnia gościliśmy w barokowym zamku w miasteczku Gross-Siegharts, gdzie mieści się siedziba gminy. Tu spotkaliśmy się z Burmistrzem Mauricem Androschem, który opowiedział nam nie tylko o pracy samego urzędu, ale także pokazał obiekty sportowe i przedszkole gminne, mogące stanowić doskonały przykład rozwiązań, nie tylko architektonicznych, ale także organizacyjnych. Następnego dnia poświęcony był zwiedzaniu Wiednia, a przede wszystkim takich atrakcji turystycznych jak: kaplica Jana III Sobieskiego, Pałac Schoenbrunn czy katedra Świętego Szczepana. W niedzielny poranek, nasza delegacja wzięła udział w polsko-austriackiej mszy świętej, w kościele parafialnym w Gross-Siegharts, którą odprawił ksiądz Josef Pichler.

Wizyta w Austrii i spotkanie z przedstawicielami władz gminy z siedzibą w Gross-Siegharts dała nam obraz funk-

Delegacja samorządowców z Gminy Puławy z wizytą w Austrii

cjonowania państwa austriackiego, a zwłaszcza samorządów lokalnych, a także możliwość zdobycia cennych doświadczeń i przeniesienia ich na grunt lokalny.

Tomasz Bobrowski, Urząd Gminy Puławy (tekst i fot.)

Dni Końskowoli 2012

Doroczne obchody Dni Końskowoli odbyły się w dniach 1-3 czerwca 2012 r. i obfitowały w wiele atrakcji.

Piątkowe popołudnie rozpoczęła uroczysta Sesja Rady Gminy, podczas której dr Rafał Niedźwiadek przedstawił w skrócie dzieje Końskowoli oraz zaprezentował owoce prac archeologicznych wykonanych z inicjatywy Fary Końskowolskiej. Po zakończeniu Sesji RG nastąpiło uroczyste otwarcie Izby Pamięci powstałej z inicjatywy Końskowolskiego Towarzystwa Społeczno-Regionalnego. Spotkanie zakończył wernisaż prezentujący różnorodne dzieła twórców z terenu naszej gminy.

Poranek 2 czerwca 2012 r., mimo że dosyć chłodny i wietrzny, sprzyjał wypoczynkowi na świeżym powietrzu. Miłośnicy wędkowania chętnie wzięli udział w II Mistrzostwach Gminy Końskowola w Wędkarstwie o Puchar Wójta Końskowoli. Trzynastu uczestników stanęło do konkursu, a ze stawu w Starej Wsi wylawiali liny, płocie i karpie. Tegorocznym zwycięzcą mistrzostw został Paweł Stępień ze Starej Wsi, który wylowił karpia o wadze 1,89 kg. Sobotnie przedpołudnie dostarczyło również wielu sportowych emocji. Mecz Powiślaka z piłkarzami z Góry Puławskiej odbywał się równoległe z Otwartym Turniejem Piłki Siatkowej o Puchar Dyrektora GOK. Końskowolscy piłkarze zwyciężyli z wynikiem 4:2, natomiast spośród siatkarki najlepsza okazała się drużyna reprezentująca GOK Jastków. Po meczach wyciszenie zapewnił wykład dr. Przemysława Pytlaka na temat powstania Końskowoli, połączony z prezentacją multimedialną ilustrującą poszczególne etapy rozwoju miejscowości. Zanim jednak do głosu doszła historia, przybyłych do kościoła parafialnego przywitał nasz chór kościelny „Stella” działający pod kierunkiem Agaty Szlązak.

Wójt S. Gołębiowski honoruje młodych piłkarzy

Nagrodę cheerleaderkom wręcza Starosta Puławski W. Popiołek

Niedzielnny festyn

W wyniku losowania w Gminie Końskowola odbył się finał Młodzieżowego Turnieju Piłkarskiego „Małe Euro 2012”. Młodzi zawodnicy występowali w brawach narodowych drużyn grających w tegorocznych Mistrzostwach Europy. Współorganizatorem rozgrywek była Gmina Żyrzyn, której wójt Andrzej Bujek przybliżył zebranym ideę przedsięwzięcia: Koszulki w barwach narodowych drużyn, które walczyły w Mistrzostwach Europy w piłce nożnej UEFA 2012 na stadionach w Polsce i na Ukrainie założyli uczniowie starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum z gmin należących do LGD Zielony Pierścień. W fazie grupowej uczestniczyło szesnaście najlepszych drużyn, które wygrały rozgrywki na szczeblu gminnym. Co do wyników – w Małym Euro z grupy A wyszła Rosja (Kurów I), w przeciwieństwie do prawdziwych meczy EURO 2012. W finale młodzieżowych rozgrywek trzecie miejsce przypadło piłkarzom z Żyrzyna – w strojach Portugalii, drudzy na podium stanęli sportowcy z Puław jako Chorwacja, natomiast Małe EURO zwyciężyli chłopcy z Baranowa w barwach francuskich. Reprezentanci wszystkich drużyn z dumą wkraczali na scenę przy dźwiękach nieśmiertelnego (*We are the champions*), a słowa pochwały usłyszały również cheerleaderki dopingujące zawodników.

Zakończeniem sportowych emocji był występ oczekiwanego z niecierpliwością zespołu Jarzębina, który zaskoczył publiczność. Panie przybyły do nas ze swoją kapelą, bo jak same stwierdziły „Jarzębina – to nie tylko Koko”... Znane ludowe melodie, nowe przyśpiewki oraz żywiołowe wykonanie naszego przeboju na EURO 2012 trafiły w gusta publiczności. Jednak, przede wszystkim, panie z „Jarzębiny” urzekły widzów optymizmem, poczuciem humoru i bezceremonialnością. Zabawa była znakomita, z zespołem na scenie bawili się piłkarze i cheerleaderki.

Kolejne występy w ramach Dni Końskowoli 2012 zaskakiwały swoją różnorodnością. Za sprawą Kapeli Wojciechowskiej zgromadzeni pozostali w kręgu kultury ludowej. Kontrastem był występ młodzieżowej grupy Inline z Nałęczowa, która wprowadziła ostre rockowe brzmienie. Następnie na scenie zagościli gimnazjaliści – Zespół Artystyczny działający

przy Gimnazjum im. Jana Pawła II w Żyrzynie, a po nim Zespół Teatralny „Aplauz” z Gołębia. Grupa ta działa od dwóch lat pod kierunkiem Doroty Jabłońskiej oraz ks. Pawła Ciosmaka. Zaprezentowany przez nich spektakl zdobył pierwszą nagrodę podczas Przeglądu Wiejskich Zespołów Kabaretowych w Kąkolewnicy w 2011 r. Zespół muzyczny „Clostridium” z Baranowa trafił w upodobania miłośników rockowych aranżacji. Z kolei wystąpili młodzi wokaliści z Kazimierza Dolnego, po których na scenie zagościli „Bystrzacy” – zespół tańca ludowego z Wąwolnicy.

Chór „Pokolenie” rozpoczął blok występów zespołów z gminy Końskowola. Na scenie zagościła Elżbieta Michalska, wokalistka GOK Końskowola, Dziecięcy Zespół Taneczny z Przedszkola w Końskowoli oraz Dziecięcy Zespół Tańca Ludowego „Końskowola”. Niespodzianką dla najmłodszych było spotkanie z Magdaleną Fijoł, koordynatorem wojewódzkim akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, która przypominała o potrzebie codziennej lektury, przybliżyła działania prowadzone w ramach tej akcji oraz zapewniła dzieciom ciekawe atrakcje. Wspólnie z ochotnikami z publiczności odczytała wiersz „Na straganie”, przeprowadziła doświadczenie – „wybuch wulkanu” i zachęciła do zabawy balonami. Wójt Stanisław Gołębiowski, który objął honorowy patronat nad działaniami akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, również włączył się do propagowania literatury wśród najmłodszych, recytując dla nich „Panią Twardowską”. Nielada atrakcją dla młodszych widzów stanowił spektakl „Jaś i Małogosia” w wykonaniu rodziców przedszkolaków oraz przyjaciół Gminnego Przedszkola w Końskowoli. Swoje umiejętności zaprezentowali także: Dziecięca grupa taneczna z GOK, Kapela Ludowa i Kapela Podwórkowa „Końskowolskie Chopaki”, również działająca w Gminnym Ośrodku Kultury w Końskowoli. Artyści rozbawili publiczność, prezentując covery popularnych utworów w nowych aranżacjach i z dużym poczuciem humoru. Blues Band „Zły Sen” końskowolskiej publiczności jest już znany i posiada znaczne grono sympatyków. Artyści zagrali godzinny koncert, a publiczność, pomimo padającego deszczu, bawiła się znakomicie. Występ gwiazdy wieczoru – Roberta Zucaro okazał się „strzałem w dziesiątkę”. Kilkukrotne bisy sympatycznego artysty dowodzą powodzenia koncertu. Dni Końskowoli 2012 zakończył imponujący pokaz sztucznych ogni.

Agnieszka Brzozowska, Gminny Ośrodek Kultury w Końskowoli

10 lat Środowiskowego Domu Samopomocy w Końskowoli

Mówiąc o 10-leciu ŚDS w Końskowoli nie można skupić się tylko na uroczystości. Sama myśl o organizowaniu tego święta przywołuje mnóstwo wspomnień i ważnych wydarzeń z dziesięcioletniej działalności i nie tylko. Pierwszą formą pomocy jaka była organizowana dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, w myśl ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, były specjalistyczne usługi opiekuńcze. Inicjatywę ich organizowania podjęła Marta Kozak pełniąca funkcję kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej. Początek

Na ręce dyrektor I. Stochmal złożono podziękowania i gratulacje

polegał na zdiagnozowaniu potrzeb osób niepełnosprawnych. Najważniejsze i najtrudniejsze było zdobycie zaufania i nawiązanie kontaktu terapeutycznego. Z czasem okazało się, że taka pomoc jest niewystarczająca, ponieważ nie daje możliwości rozwoju osób niepełnosprawnych.

1 stycznia 2002 r. ŚDS rozpoczął swoją działalność jako komórka Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskowoli „pod skrzydłami” Marty Kozak. Uruchomiono usługi dla 15 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi mieszkających na terenie gminy. Miejscem realizacji zadań statutowych były dwa zaadaptowane pomieszczenia w suterynie budynku Urzędu Gminy. Początkowo organizowane były zajęcia kulinarne, plastyczne, rękodzielnicze i teatralne. W późniejszym okresie zostały przystosowane jeszcze dwa nieduże pomieszczenia na stolarnię i pracownię rehabilitacji fizycznej.

1 stycznia 2006 r. ŚDS w Końskowoli rozpoczął działalność jako samodzielna jednostka organizacyjna Gminy w dalszym ciągu finansowana na 15 miejsc. Warunki lokalowe, jak i środki finansowe, stanowiły ogromny problem w prowadzeniu dalszej działalności, biorąc pod uwagę potrzeby środowiska lokalnego. Pojawiła się groźba „być albo nie być”. Jeżeli być, to tylko w nowych warunkach lokalowych, ze zwiększoną ilością miejsc. Projekt wykonany przez gminę czekał na realizację. Budynek starej szkoły wymagał generalnego remontu i dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dzięki przychylności wójta Stanisława Gołębiowskiego i Radnych Gminy pojawiła się furtka na otrzymanie środków finansowych. W 2007 r. Gmina otrzymała dofinansowanie z PFRON w ramach programu pn. „Dofinansowanie robót budowlanych obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych”. Koszt całej inwestycji to prawie 600 tys. złotych, w połowie finansowanej ze środków Gminy, a w połowie z PFRON. Fundusze otrzymane z rezerwy celowej z budżetu państwa pozwoliły zakupić platformę dla osób na wózkach i uzupełnić niezbędne wyposażenie. Budynek dzięki remontowi przeszedł metamorfozę i odzyskał swoją świetność. I jak widać, pięknie wpisał się w krajobraz i architekturę Końskowoli. Początek 2008 r. to przełom. Nowa siedziba to budynek bez barier, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, który posiada dodatkowo 15 miejsc (łącznie 30) i pełne zaplecze kadrowe. Działania terapeutyczne prowadzone w siedmiu

pomieszczeniach pozwoliły na stworzenie skoordynowanej oferty usług. Utworzono następujące pracownie: plastyczno-ceramiczną, teatralno-muzyczną, kulinarną, rehabilitacyjną, stolarnię, świetlicę i punkt pierwszej pomocy. Najsilniejszym czynnikiem motywacyjnym do uczestnictwa w zajęciach jest osoba prowadząca. Jeśli terapeuta zdobędzie serca uczestników, będzie mógł liczyć na powodzenie swojej pracy. Od listopada 2009 r. na wyposażeniu są środki transportu (9-osobowy mikrobus do przewożenia osób mających trudności z dotarciem do Ośrodka). W Ośrodku zwiększono także liczbę miejsc z 30 na 35).

Ofertę zajęć uzupełniają działania wspierająco-integracyjne, do których można zaliczyć: wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne, pielgrzymki, uroczystości, zabawy, imprezy integracyjne, turnieje konkursy itp. Od 2006 r. w kalendarz uroczystości wpisały się obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, jak też impreza „Na powitanie Jesieni” z turniejem piłki nożnej. W ubiegłym roku zainaugurowaliśmy obchody Dnia Rodziny.

ŚDS w Końskowoli stwarza warunki i prowadzi takie działania, które sprzyjają integracji społecznej i zmianie wizerunku osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi.

Jedynym mankamentem jaki towarzyszy naszej działalności jest w wielu przypadkach brak pełnej wiedzy i świadomości społeczeństwa lokalnego na temat zaburzeń psychicznych. W dalszym ciągu jest to wstydlivy i drażliwy temat, który ogranicza część ludzi przed skorzystaniem z takiej formy pomocy. W dalszym ciągu pokutuje przeświadczenie, że jest to forma wsparcia głównie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uniemożliwia to uruchomienie pomocy dla tych, którzy mogliby skorzystać z niej (okresowo) w sytuacjach załamania nerwowego, depresji czy też innych problemów jakie niesie dzisiejsze życie.

Obchody 10-lecia Środowiskowego Domu Samopomocy

Obchody jubileuszu 10-lecia, które miały miejsce w GOK w Końskowoli rozpoczęły się od obejrzenia filmu o historii i bieżącej działalności Ośrodka. Następnie były wystąpienia gości, podziękowania i gratulacje. W części artystycznej wystąpili wokaliści GOK, Zespół „Pokus”, grupa teatralna „Provincjum” i kapela podwórkowa „Końskowolskie Chopaki”. Uroczystości towarzyszyła wystawa prac uczestników naszego GOK, była także możliwość zwiedzania Środowiskowego Domu Samopomocy.

Iwona Stochmal, dyrektor ŚDS w Końskowoli

Złoty Jubileusz

12 maja 2012 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Końskowoli odbyło się uroczyste wręczenie medali za „Długoletnie pożycie”. Nie zdarza się bowiem często, i nie wszystkim jest dane, by wspólnie przeżyć 50 czy 60 lat. Tak doniosłej rocznicy doczekało w tym roku 27 par z gminy Końskowola. Państwo: Henryka i Henryk Aleksandrowicz, Regina i Władysław

Jubilaci z gminy Końskowola

Bartuzi, Julianna i Jan Białota, Wiesława i Jan Bigaj, Genowefa i Jan Błazik, Danuta i Eugeniusz Charlej, Marianna i Henryk Ciotucha, Stanisława i Henryk Ciupa, Janina i Stanisław Duda, Irena i Stanisław Komsta, Jadwiga i Tadeusz Kowalik, Wiesława i Jan Kozak, Zofia i Józef Kozak, Krystyna i Tadeusz Kruk, Janina i Józef Łucjanek, Janina i Marian Murat, Stefania i Henryk Nastaj, Helena i Jan Próchniak, Krystyna i Edward Przydatek, Anastazja i Bolesław Rodzoś, Stanisława i Tadeusz Sułek, Halina i Marian Sykut, Anastazja i Stanisław Sykut, Maria i Zbigniew Sykut, Stanisława i Jan Szczeńniak, Helena i Marian Wiśniewscy, Zofia i Mieczysław Zdun.

Uroczystość poprzedzona była mszą św. odprawioną przez ks. proboszcza Adama Baba w intencji Jubilatów. Po przejściu do domu kultury prowadząca uroczystość jubileuszu kierownik USC – Danuta Sułek powitała wszystkich zgromadzonych. Następnie głos zabrał Stanisław Gołębiowski – wójt Gminy, życząc małżonkom długich i pogodnych lat życia w jak najlepszym zdrowiu, zrealizowania wszystkich zamierzeń i planów. Jubilaci odnowili przysięgę małżeńską, po której aktu dekoracji medalami „za długoletnie pożycie” dokonali w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wójt Gminy Stanisław Gołębiowski i przewodnicząca Rady Gminy Małgorzata Szpyra. Po ceremonii dekoracji zostały wręczone kwiaty, a życzenia i gratulacje złożyła przewodnicząca Rady.

Popłynęły również słowa podziękowań za zorganizowaną uroczystość, które przekazała w imieniu Jubilatów Maria Sykut. Wyraziła ona swoją wdzięczność za pamięć, życzenia i ciepłe słowa płynące od organizatorów uroczystości.

O oprawę artystyczną zadbały zespoły działające w naszej gminie: orkiestra dęta, chór „Pokolenie” i kapela „Końskowolskie Chopaki”, którzy wykonały wiele pięknych utworów, Jubilatów zabawił Ryszard Rokita, przedstawiając wesoły skecz. W oczach Jubilatów pojawiły się łzy szczęścia, a wszyscy byli zachwyceni poziomem wykonywanych utworów.

Po części oficjalnej na cześć Jubilatów wzniesiono toast symboliczną lampką szampana oraz wspólnie zaśpiewano tradycyjne „Sto lat”, po czym prowadząca uroczystość kierownik USC Danuta Sułek zaprosiła wszystkich na uroczysty poczęstunek przygotowany przez pracowników Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Kultury w Końskowoli. Wspólną biesiadę umiliła muzyka i śpiew zespołu „Końskowolskie Chopaki”. Goście mogli obejrzyć piękną wystawę zdjęć przygotowaną przez Teresę Orłowską.

Taki jubileusz to symbol wierności i miłości rodzinnej. To, przede wszystkim, dowód wzajemnego zrozumienia istoty związku dwojga sobie bliskich i kochających się ludzi. Choć

małżeństwo to coś więcej niż wzajemna miłość, bo nie sztuką jest pokochać, ale sztuką jest wytrwać i zgrać w małżeństwie, a także traktować je nie jak jednorazową, tymczasową zmianę stanu cywilnego, ale jako dar, który ofiarują sobie mąż i żona. Małżeństwo to codzienne podejmowanie decyzji o byciu ze sobą na dobre i złe, w zdrowiu i chorobie, a także w dobrej i złej doli. O tym, że jest to możliwe, przekonały zebranych pary, które wspólnie z nami obchodziły ten jubileusz.

Wszystkim małżonkom przeżywającym Złote Gody życzymy kolejnych takich jubileuszów.

Danuta Sulek, kierownik USC

Przedszkolne Święto Rodziny w Końskowoli

W sobotę 26 maja 2012 r. dzieci, rodzice oraz przyjaciele Gminnego Przedszkola w Końskowoli obchodzili Święto Rodziny. Impreza stanowi doroczną tradycję, a odbyła się już po raz trzynasty. Do Gminnego Ośrodka Kultury przybyło bardzo wielu gości, których powitał Dziecięcy Zespół Tańca Ludowego z Przedszkola, działający pod kierunkiem Jacka Nowackiego. Najmłodszy zaprezentowali się znakomicie, piękne stroje dopełniły efektu wyćwiczonych układów choreograficznych.

Po obejrzeniu tańców ludowych, goście podziwiali małych aktorów. Przedszkolaki pod kierunkiem Hanny Tustanowskiej i Krystyny Tutkaj z powodzeniem zaprezentowały teatrzyk „Miała babuleńka”. Głodny koziołek z czkawką rozbawił publiczność, roztropna sowa wniosła mądre przestrogi, a groźny wilk został poskromiony. Sympatię najmłodszych wzbudził Ryszard Rokita, który przy pomocy małej asystentki – swojej wnuczki – zaprezentował najmłodszym znane i lubiane wierszyki.

Stałym elementem Święta Rodziny są występy rodziców dzieci oraz przyjaciół końskowolskiego przedszkola, na które czekają maluchy oraz bardzo wielu dorosłych. Tegoroczne przedstawienie było dwunastym z kolei i bardzo udanym.

Obchody Święta Rodziny w Końskowoli

Bajka o „Jasiu i Małgosi” zyskała na aktualności, a aktorzy wcielający się w poszczególne role zasługują na serdeczne gratulacje. Na scenie zagościli: Justyna Mizak (Małgosia), Katarzyna Tarłowska, Jadwiga Skwarek, Katarzyna Dębska, Agnieszka Ciupa, Maciej Goławski (Jaś) oraz Jacek Nowacki, a akompaniował im Krzysztof Dąbrowski. Jaś i Małgosia wykazali się sprytem, czarownica przekazała cenny morał, a rozśpiewany wilk bawił dzieci. Zachwyty najmłodszych budziły piękne, kolorowe dekoracje, a także zabawne i pomysłowe kostiumy aktorów oraz wesołe piosenki. Końcowy rap i cukierki dla publiczności osłodziły żal spowodowany zakończeniem występu. Znana fabuła osadzona we współczesnych realiach na tyle zainteresowała najmłodszych, że niektórzy nie mogli się doczekać powtórnego obejrzenia teatrzyku – podczas Dni Końskowoli.

Agnieszka Brzozowska, Gminny Ośrodek Kultury w Końskowoli

„Truskawkowy” czas w Gminie Puławy

Któż z nas nie lubi truskawek? Trudno byłoby znaleźć osobę, która już od pierwszych dni czerwca nie czekałaby na pojawienie się tych niewielkich, ale bardzo smakowitych owoców. A gdy już sezon w pełni, rozsmakowujemy się w niezliczonej ilości truskawkowych specjałów, jedynym ograniczeniem jest chyba tylko nasza fantazja. Wszystkich prawdziwych miłośników truskawek po raz kolejny zgromadziła Gmina Puławy, gdzie w dniach 23 i 24 czerwca odbyła się II edycja Święta Truskawki, organizowana z inicjatywy wójta Gminy Puławy Krzysztofa Brzezińskiego, nad którą honorowy patronat sprawowali Starosta Puławski, Marszałek Województwa Lubelskiego wraz Wojewoda Lubelski.

Trzeba przy tym zaznaczyć, że tegoroczna edycja Święta Truskawki nie ograniczyła się wyłącznie do plenerowego festynu, który odbył się w ostatni weekend czerwca, bowiem „truskawkowe” przedsięwzięcia towarzyszyły mieszkańcom gminy

Stoisko z wyrobami z truskawek

Przedstawiciele sołectw rywalizują w turnieju truskawkowym

już od pierwszych dni tego sezonu. Podczas gdy plantatorzy uczestniczyli w „wścigu” o pierwszą łubiankę dojrzałych truskawek oraz najdorodniejszy owoc i o najbardziej wyjątkowym kształcie, a inni mieszkańcy mieli okazję do zaprezentowania swojej twórczości w konkursach plastycznym, artystycznym, multimedialnym, poetyckim czy kulinarnym, po raz kolejny udowadniając, że truskawki mogą stanowić doskonałe źródło inspiracji. Wiele sportowych emocji i wrażeń oraz wspólnej zabawy dostarczył mecz, rozegrany pomiędzy plantatorami truskawek a pracownikami i radnymi gminy. Ci ostatni, po wyrównanym pojedynku i turnieju rzutów karnych, zwyciężyli wynikiem 5:7, zatrzymując w urzędzie puchar wójta Gminy. Udało się to jednak tylko do przyszłego sezonu, bowiem już za rok kolejne starcie da plantatorom szansę na rewanż. Plenerowy festyn Święta Truskawki upłynął w bezpiecznej i miłej atmosferze oraz – co najważniejsze – przy wspaniałej pogodzie, a spragnieni truskawkowych wrażeń goście, licznie przybywali na stadion sportowy w Górze Puławskiej, gdzie mieściło się centrum wydarzeń. Pierwszy dzień upłynął pod znakiem turystyki oraz szeroko pojętej kultury i twórczości ludowej, a za sprawą imprez, które towarzyszyły tegorocznej edycji Święta. Na scenie gościły zespoły pieśni i tańca biorące udział w Międzynarodowym Festiwalu Tańca „Godel” 2012, wśród których podziwiano artystów z Białorusi i Chorwacji, a także z Polski, w tym nasze rodzime „Powiśle”. Natomiast na licznych straganach oraz w namiotach usytuowanych wokół stadionu prezentowano bogatą ofertę zaplecza turystycznego naszego regionu oraz wspaniałą twórczość przybyłych gościnnie artystów ludowych. Wszystko to za sprawą imprezy pt. „Magiczny Trójkąt Turystyczny: Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy” organizowanej przez gminę wspólnie z LOT „Kraina Lessowych Wąwozów”, przy dofinansowaniu ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Wieczorem w wyśmienity, rozrywkowy nastrój zgromadzonych gości przeniósł Truskawkowy Show Kabaretowy oraz zabawa tańeczna przy dźwiękach znanych i lubianych rytmów i szlagierów.

Niedziela, którą uroczyste rozpoczęto wspólną mszą św., obfitowała w kolejne truskawkowe wrażenia i atrakcje, wśród których największym zainteresowaniem odwiedzających cieszyły się wybory Miss Truskawki 2012, zręcznościowy turniej sołectw, a także wspaniałe „truskawkowe” stoiska, które wręcz uginały się od różnorodnych truskawkowych specjałów i barwnych dekoracji. Na stołach zagościły pyszne desery, ciasta, torty, przetwory i pierogi z truskawkami, a niesłabnącym zainteresowaniem cieszyła się zdobywczyni laurów na zeszłorocznych dożynkach powiatowych – nalewka truskawkowa. Przy scenie uwagę przyciągało „truskawkowe graffiti” – ogromny obraz wykonany wspólnie przez uczniów szkół z terenu gminy. Nie mogło też zabraknąć wielu muzycznych atrakcji jak pokaz tańca irlandzkiego, koncert bluesowo-rockowy wielkiego brytyjskiego gitarzysty Keitha Thompsona oraz gość specjalny wieczoru – Siona Neale, która z towarzyszeniem wybitnych instrumentalistów przeniosła słuchaczy w tak znane i lubiane klimaty muzyki latynoamerykańskiej. Artystka szybko zdobyła sympatię i serca publiczności, która długo nie pozwalała muzykom opuścić sceny. Na zakończenie wieczoru, niebo nad stadionem rozświetlił wspaniały pokaz sztucznych ogni. Podsumowaniem „truskawkowego” czasu w Gminie Puławy był rajd rowerowy, którego trasa przebiegała przez lewobrzeżne miejscowości, w których usytuowane są plantacje tworzące największe w regionie zagłębienie uprawy owoców. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem tak wśród mieszkańców gminy, jak i miasta Puławy. Na starcie stanęło kilkudziesięciu rowerzystów, wśród których byli uczestnicy w każdym wieku.

Wielbiciele truskawek z przykrością żegnają już tegoroczny sezon, zamykając jeszcze skrzętnie smak i zapach owoców w domowych przetworach. Może słoik pysznych konfitur otwierany w mroźny, zimowy wieczór będzie dobrym powodem do wspomniania wspaniałych wrażeń i chwil, których tak gościom, jak i organizatorom dostarczyło II Święto Truskawki w Gminie Puławy? Tego życząc, już dziś serdecznie zapra-

Miss Truskawki 2012

szam za rok, gdzie znów czekać na Państwa będą truskawkowe atrakcje i emocje, które zapadną w naszej pamięci na kolejne lata.

*Kamil Lewandowski, podinspektor ds. promocji
Referat Promocji, Informacji i Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi, Urząd Gminy Puławy*

Darz Bór!

15 kwietnia 2012 r. członkowie okolicznych Kół Łowieckich spotkali się na dorocznym sadzeniu lasu. Rokrocznie, myśliwi należący do Puławskiego Klubu Kół Łowieckich „Hubertus”, w porozumieniu z Nadleśnictwem Puławy, organizują akcję zalesiania. W niedzielny, deszczowy poranek pod puławskim Urzędem Miasta spotkali się członkowie puławskich kół: numer 155 „Sokół”, 72 „Bekas”, 116 „Knieja”, 91 „Azotrop” oraz myśliwi należący do lubelskiego koła 57 „Debra” i tegoroczni gospodarze – „Sokół” Stawy. Pośród zgromadzonych dość liczne grono stanowili mieszkańcy gminy Puławy. Nadleśniczy Ryszard Płecha z dumą mówi o tradycji zalesiania: „Od 1970 r. rokrocznie, wspólnie sadzimy las, bez względu na pogodę i okoliczności. Spotkania te mają służyć zarówno tworzeniu środowiska dla bytowania zwierzyny, jak również integracji i wspólnej zabawie przy pracy. W tym roku, na powierzchni około 1,7 ha (w okolicy Borysowa, leśnictwo Zagórki – przyp. red), zasadzimy sosny i dęby, a gospodarzem jest Koło Łowieckie nr 155 „Sokół” w Stawach. Należy podkreślić fakt, że w zalesianiu tradycyjnie uczestniczą całe rodziny. Niezmiernie atrakcję stanowi wspólna grochówka przy ognisku oraz loteria fantowa”.

Całość przedsięwzięcia zasługuje na najwyższą pochwałę. Każde koło miało wyznaczony obszar do obsadzenia. Opady deszczu nie przeszkadzały w pracy, traktowano je jako dobrą wróżbę, czyli pogodę w sam raz do sadzenia roślin. Około dwieście osób rozpoczęło pracę w doskonałych humorach i z zapałem. Wszyscy uczestnicy zarówno latorośle myśliwych, jak i nestorzy łowiectwa na równi sadzili drzewka. Nie brakowało tematycznych żartów, wspomnień i historii w gościnnym i wesołym towarzystwie. Uczestnicy bardzo sobie chwalą do-

Uczestnicy sadzenia lasu

roczne spotkania: „Dzieci przez cały rok czekają na sadzenie lasu. To dla nich wielka atrakcja, lubimy wspólny odpoczynek na świeżym powietrzu. Sam, kiedy przyjeżdżam polować w teren, gdzie prowadziliśmy zalesianie – z satysfakcją patrzę na dorodne drzewa – posadzone wcześniej własnymi rękami”.

Na zakończenie wspólny posiłek i zabawa przy ognisku szybko zregenerowały siły, a wspomniana loteria zapewniła dawkę emocji.

Agnieszka Brzozowska, Gminny Ośrodek Kultury w Końskowoli

Najbardziej wyluzowany zespół w Polsce” „Jarzębina” w Końskowoli

Podczas tegorocznych Dni Końskowoli na scenie zagościł zespół „Jarzębina”, znany za sprawą piosenki „Koko Euro Spoko” wybranej na oficjalny utwór reprezentacji Polski na EURO 2012. Długo oczekiwany występ trafił w gusta licznie przybyłej publiczności. Członkinie zespołu zaskoczyły zgromadzonych swoim entuzjazmem, znakomitą kontaktem z publicznością oraz poczuciem humoru. Dla Czytelników „Echa Końskowoli” oraz kwartalnika „Tu jest moje miejsce” liderka zespołu Irena Krawiec opowiedziała o ich przygodzie z muzyką.

A.B.: Od jak dawna działa grupa „Jarzębina”? Proszę opowiedzieć o zespole.

I.K.: Zespół powstał w 1990 r. przy Gminnym Ośrodku Kultury w Kocudzy Dużej. Wspólnie śpiewamy od ponad dwudziestu lat. Skład osobowy „Jarzębiny” ulegał zmianom, jednak zdecydowanie nie jesteśmy zespołem „jednego przeboju”. Wykonujemy różnego rodzaju pieśni ludowe, posiadamy ciekawy repertuar na każdą okazję. Mamy na swoim koncie liczne występy, a naszym wielkim sukcesem jest trzykrotne zdobycie Złotej Baszty na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym. Co do składu zespołu – najmłodsza jest Monika i liczy 33 lata, a najstarsza Władysława – 82 lata. Między sobą łączy nas nie tylko przyjaźń i wspólne śpiewanie, na przykład Irena i Beata są córkami Janiny, Lucyna jest mamą Moniki, Władysława to nasza stryjenka, druga Janina to ciotka, a Bogumiła jest „przyszywaną” krewną.

A.B.: Jak powstał pomysł wzięcia udziału w konkursie na polski przebój EURO 2012?

I.K.: My jesteśmy przewrotnym zespołem, nie boimy się wyzwań. Pewnego dnia otrzymałam telefon z prośbą o napisanie tekstu konkursowego. Początkowo nie byłam zachwycona tym pomysłem, bo przecież nie znamy się na sporcie. Jednak zebrałyśmy się wspólnie z resztą zespołu i ułożyłyśmy słowa „Koko Euro Spoko” – do znanej i lubianej przez nas melodii ludowej. Nagranie trafiło do Radia Zet. Z setki zgłoszonych utworów wybrano dwadzieścia pięć najlepszych, a wśród nich znalazł się również nasz. Potem trafiłyśmy do finałowej dziesiątki. Drugiego maja o godzinie 21.15 nasz występ rozpoczął koncert finalistów w Warszawie. Bardzo miło wspominamy tę

Członkowie zespołu „Jarzębina”

przygodę, kiedy warszawska publiczność serdecznie nas przyjęła. Kiedy Maciej Kurzajewski odczytywał zdobywców trzeciego oraz drugiego miejsca, nie spodziewaliśmy się wygranej. Jednak słysząc, że laureatem konkursu został „najbardziej wyluzowany zespół w Polsce” wiedzieliśmy, że to o nas mowa. Ogromna radość!

A.B.: Czy czujecie tremę przed występami dla szerokiej publiczności?

I.K.: Absolutnie nie, jesteśmy spontaniczne i naturalne. Perspektywa zaprezentowania się w Warszawie bynajmniej nie jest dla nas stresująca, to występ taki jak wszystkie. Lubimy kontakt z publicznością. Na scenie czujemy się jak ryby w wodzie. Podczas różnych koncertów, przeglądów spotykamy się z innymi zespołami i widzimy, jak ich członkowie stresują się i bardzo przeżywają występ. U nas nie ma negatywnych emocji, wychodzimy na scenę jak burza. Potrafimy pobudzić i rozruszać publiczność – chociażby wstawkami między śpiewem. Staramy się wykrzesać z publiczności spontaniczność, otwartość i zmobilizować do wspólnej zabawy. Chcemy rozweselać ludzi, oderwać na chwilę od codzienności. Niedziela nie jest po to, aby siedzieć w domu przed telewizorem.

A.B.: Jak Wasze rodziny zareagowały w taki sukces? Czy planujecie czymś jeszcze zaskoczyć?

I.K.: Rodziny i przyjaciele bardzo nas wspierają, mieszkańcy Kocudzy nas dopingują. Co do występów – my ich nie planujemy, żyjemy z dnia na dzień. Czekamy, co przyniesie przyszłość. Kiedy mamy wyjazd – bierzemy strój pod pachę i już nas nie ma. My jak wojacy, bierzemy plecak i do pracy – jak mawiała moja mama. A okolice Końskowoli nie są nam obce. Przy okazji chciałabym serdecznie pozdrowić panie z WODR z Janowa Lubelskiego, moje dawne koleżanki, z którymi współpracowałam

Agnieszka Brzozowska, Gminny Ośrodek Kultury w Końskowoli

Kultura i historia regionu

Niezapomniane chwile – inauguracja obchodów 25-lecia Muzeum Oświatowego w Puławach

Deszczowy poranek 16 maja 2012 r. Zabytkowy dziewiętnastowieczny budynek przy ul. Włostowickiej 27 (siedziba dawnej szkółki założonej z inicjatywy Izabeli Czartoryskiej) czeka otulony kropelkami srebrzystej mgły, co sprawia wrażenie, jakby wyłonił się nagle z odległej przeszłości i chciał podkreślić swoją niezwykłość i wartość.

Budynek przez lata stał jako ruina. Wydawałoby się, iż spotka go smutny los wielu cennych budowli, które uległy niszczącemu działaniu czasu i obojętności człowieka. A jednak przetrwał dzięki zapałowi i energii osób, które chciały uratować go od zagłady. Dziś ma okazję do uroczystego świętowania. Znajdujące się w jego pomieszczeniach Muzeum Oświatowe obchodzi swój Jubileusz 25-lecia.

Niecodzienny renesans budowla zawdzięcza Stanisławowi Jędrzychowi, a zorganizowanie od podstaw Muzeum to dzieło Stanisława Jednacza i grupy zapaleńców. To ci ludzie uczynili wszystko, by odrestaurować dawną szkołę włostowicką i zgromadzić w niej pamiątki oświatowe z całego regionu puławskiego. Było to niezwykle trudne przedsięwzięcie, wymagające pozyskania środków finansowych i w kolejnym etapie kompletowania bezcennych dokumentów dotyczących szkolnictwa. Tę właśnie tytaniczną pracę wykonał emerytowany nauczyciel – Stanisław Jednacz. W podziękowaniu za jego trud, szlachetność, pracowitość i zaangażowanie puławscy nauczyciele ufundowali pośmiertną tablicę pamiątkową, która miała być wmurowana w ścianę Muzeum kilka lat temu. 16 maja Stanisław Jednacz został podwójnie uhonorowany – poprzez swoistą rehabilitację dotyczącą jego osoby oraz odsłonięcie tablicy ku jego czci.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej

Na uroczystość przybyło wielu gości. Kapryśna aura zmusiła organizatorów do przeniesienia uroczystości do pomieszczeń muzealnych. Zrezygnowano z przygotowanego przez harcerzy ogniska na rzecz poczęstunku w Schronisku Młodzieżowym. Obecność tak wielu osób na uroczystości Jubileuszu świadczyła o tym, jak bliska i droga całej społeczności puławskich pedagogów jest idea funkcjonowania Muzeum. Przybyli przedstawiciele lokalnych władz samorządowych i związkowych: Starosta Witold Popiołek, Prezydent Janusz Grobel, Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Śliwiński, prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZNP Lucjan Tomaszewski, Radni Miasta i Powiatu, przedstawiciel Kuratorium Oświaty w Lublinie – Zbigniew Gąszczyk oraz kierownik Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego Tomasz Jaremek, a także dyrektorzy szkół i placówek oświatowych Miasta i Powiatu i przedstawiciele niektórych instytucji. Okolicznościowe adresy złożyli: dyrektor POK „Dom Chemika” Maryla Miłek oraz dyrektor MDK Aleksandra Kozak-Kotowska. Wśród znajdujących się na Jubileuszu gości nie zabrakło rodziny Stanisława Jednacza, w tym jego 92-letniego brata ze Stalowej Woli oraz żony Ireny.

Barczo ciepło przyjęto okolicznościowe wystąpienia, ale prawdziwe wzruszenie wywołał moment przecięcia wstęgi na tablicy pamiątkowej. Towarzyszyła mu wykonana na trąbce przejmująca melodia „Ciszy”. Rzęsistymi oklaskami nagrodzono zespół dziewcząt z żyrzyńskiego gimnazjum, które wykonały nastrojowe pieśni. Należy podkreślić, iż Gimnazjum w Żyrzynie, poprzez osobę dyrektora Iwony Kozłowskiej, na stałe współpracuje z Muzeum, opracowując oprawę artystyczną imprez. Nauczycielami przygotowującymi młodzież do tych występów są: Iwona Szulikowska-Tomaszewska, Ludmiła Zahorodna, Anna Grzęda i Robert Biskup.

Na jubileuszowej uroczystości można było dostrzec również przedstawicieli społeczności żyrzyńskiej: Katarzynę Majkutewicz – dyrektora Szkoły Podstawowej, Jolantę Wąsik i Barbarę Bujek z Biblioteki Gminnej, emerytowanych nauczycieli (Janinę Kos) czy społeczników (Jana Górę). Wielkie poruszenie wśród zebranych wywołało pojawienie się Wandy Grzebalskiej, nauczycielki-stulatki, która zabrała głos na temat nauczania i wychowania oraz złożyła jubileuszowe życzenia. W podziękowaniu za pracę pedagogiczną otrzymała z rąk Starosty Witolda Popiołka bukiet kwiatów.

Ważnym elementem uroczystości było otwarcie przez Danutę Kaliszczuk stałej wystawy oświatowej zatytułowanej „Historia szkolnictwa puławskiego od I połowy XIX w. do 1939 r.”. W ekspozycji tej zaprezentowano najstarsze szkoły puławskie i pokazano pamiątki puławskiego szkolnictwa. Dla przyszłych zwiedzających wystawa ta posiada swoistą wartość zarówno historyczną, jak i emocjonalną. Miłym akcentem imprezy było wręczenie nagrody Starosty Puławskiego Danucie Kaliszczuk w dowód uznania za umiejętności pedagogiczne oraz upowszechnianie kultury i nauki.

Obchody Jubileuszu 25-lecia Muzeum są rozłożone w czasie. Zakończą się jesienią 2012 r. Już teraz serdecznie i gorąco zapraszamy na podsumowanie i ocenę dorobku placówki.

Praca w niej jest żmudna i drobiazgowa, ale przynosi wymierne efekty w postaci rekonstruowania oświatowej prze-

szłości i prezentowania jej w wielu różnorodnych formach. Uciekający szybko czas zaciera ślady ludzkich działań i trzeba włożyć wiele wysiłku, żeby przeciwstawić się temu procesowi.

Barbara Miluska, emerytowany nauczyciel jęz. polskiego, członek Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Oświatowego

Jubileusz 60-lecia puławskiego MDK

21 marca 2012 r. odbyły się uroczystości z okazji 60-lecia Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach. Były kwiaty, chwile wzruszenia, prezentacja historii placówki i spektakl przygotowany przez podopiecznych MDK, który działa w Puławach od lat 50. XX w. Uroczystość była podsumowaniem 60 lat pracy i jednocześnie podziękowaniem dla byłych i obecnych pracowników, jak również dla wychowanków i ich rodziców, którzy tę placówkę od zawsze wspierają.

MDK to, przede wszystkim, wspomnienie osoby Stanisława Jednacza, założyciela naszej placówki, a zarazem pedagoga. Jest to także pamięć o Wojciechu Dudziku, Feliksie Barze, Oldze Kultys, Bronisławie Szewc, Kazimierzu Pytlaku, Janie Kozdroniu czy Marii Szewczyk – plastycznej legendzie MDK, do dziś z nami współpracującej.

Uroczystości rozpoczęła msza św. w intencji pracowników. Uczczona została minutą ciszy pamięć tych, którzy już odeszli – dyrektorów i pracowników. Obchodom rocznicy towarzyszyła również wystawa fotografii, obrazująca, to jak na przestrzeni lat zmieniała się nasza placówka.

Starosta Puławski Witold Popiołek przekazał nagrody dla Aleksandry Kozak-Kotowskiej i Marioli Błazik. Kwiaty i podziękowania dla pracowników przekazali między innymi samorządowcy: Wicestarosta Puławski Paweł Nankiewicz, Wiceprezydent Miasta Ewa Wójcik oraz pracownicy Urzędu Miasta, zastępca Wójta Gminy Puławy Paweł Kamola i Andrzej Ćwiek Burmistrz Nałęczowa. Listy gratulacyjne nadesłali: poseł na Sejm RP Małgorzata Sadurska oraz prezes BioWet Puławy Mirosław Grzęda. Swoją obecnością zaszczytili nas przedstawiciele placówek oświato-

Albumy z fotografiami

Wychowankowie MDK po przedstawieniu jubileuszowym

wych i kulturalnych z całego województwa. Ze specjalnymi życzeniami pojawił się również Krzysztof Babisz, Lubelski Kurator Oświaty. Honorowymi gośćmi byli pracownicy pedagogiczni, administracyjni oraz absolwenci MDK. Owacje, wyrazy wdzięczności i kwiaty od wychowanków otrzymały niezapomniane osobowości MDK: Irena Pilaszewska, nieoceniona taneczna legenda, prowadząca słynną „Balladę” i Zespół Pieśni i Tańca „Puławiacy” oraz Stefan Krzewiński, wieloletni dyrektor placówki, współpracujący z MDK do dziś. Odznaki „Przyjaciel MDK” za wieloletnią współpracę i za bezinteresowną pomoc, okazaną życzliwość, a tym samym wsparcie edukacji artystycznej kształtującej rozwój młodego człowieka, otrzymali POK „Dom Chemika” i „Ferio Galeria Zielona”. Pracownicy MDK, ze swojej strony, skierowali serdeczne podziękowania do sponsorów i partnerów placówki.

Obecnie w placówce realizowane są zajęcia:

- plastyczne – rysunek i malarstwo, grafika, rzeźba, malarstwo na szkle, warsztaty plastyczne dla szkół i przedszkoli;
- teatralne dla dzieci – teatr przedszkolaka, teatr szkolny, teatr żywego planu – grupa „Skrzat”;
- teatralne dla młodzieży – Teatr „GDAŃSKA 4” i inne grupy;
- fotograficzne – fotografia studyjna, fotografia plenerowa;
- muzyczne – wokalne, nauka gry na gitarze, keyboard, nauka gry na perkusji;
- literackie – młodzieżowy klub poezji „Strofka”, edukacyjno-literacki program dla grup przedszkolnych „Zaułek Literacki”;
- rzemiosł artystycznych;
- logopedyczne;
- klub ekologiczny;
- klub turystyczny;
- galeria „Piwnica” – tu odbywają się wernisaże, wystawy.

Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach jest organizatorem cyklicznych imprez o zasięgu wojewódzkim i powiatowym oraz spotkań i konkursów o charakterze okolicznościowym. Obecna liczba stałych wychowanków to 887 osób. Podczas roku szkolnego uczestnikami różnego rodzaju imprez organizowanych przez MDK jest przeszło 8 tys. dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Ciepłe słowa podziękowań kieruję do władz Powiatu Puławskiego, Miasta Puławy, Kuratorium Oświaty w Lublinie, Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika” i wszystkich przyjaciół placówki, których mamy wielu wśród instytucji powiatowych, w placówkach oświaty i kultury w całym województwie oraz do osób prywatnych za codzienną współpracę i pomoc w organizacji uroczystości jubileuszowych.

Zapraszamy do MDK na kolejne 60 lat.

Dyrektorzy MDK w Puławach: Kazimierz Danielczuk (marzec 1951 – wrzesień 1951), Stanisław Jednacz (wrzesień 1951 – wrzesień 1961), Bronisław Kopciał (wrzesień 1961 – kwiecień 1963), Zofia Chmielewska (wrzesień 1963 – grudzień 1963), Stefan Krzewiński (grudzień 1963 – wrzesień 1980), Czesław Pieńkowski (wrzesień 1980 – grudzień 1991), Danuta Lengiewicz (styczeń 1992 – listopad 2003), od listopada 2003 r. – Aleksandra Kozak-Kotowska

Aleksandra Kozak-Kotowska, dyrektor MDK w Puławach

Dziecięce Spotkania Teatralne

Po raz szósty Młodziżowy Dom Kultury w Puławach był organizatorem Dziecięcych Spotkań Teatralnych. Celem imprezy jest prezentowanie dorobku grup amatorskich, wymiana doświadczeń między nauczycielami oraz integrowanie środowiska. W bieżącym roku, w dniach 16 i 17 kwietnia, odbyło się 9 prezentacji przygotowanych przez osiem przedszkoli. Były to różnorodne formy teatralne – od inscenizacji, teatru żywego planu, po kabaret czy adaptację znanego teleturnieju „Familiada”:

- Publiczne Przedszkole Integracyjne w Puławach – kabaret pt. „Czerwony Kapturek”, na podstawie tekstu Wandy Chotomskiej;
- Przedszkole im. Misia Uszatka w Żyrzynie – spektakl „Królewna Gburka”;
- Miejskie Przedszkole nr 14 w Puławach – spektakl „Królewna Śnieżka”;
- Miejskie Przedszkole nr 5 w Puławach – spektakl kukiel-

Mali aktorzy spotkań teatralnych

- kowy „To nie czary” według Marii Kownackiej;
- Miejskie Przedszkole nr 8 w Puławach – impresja muzyczna;
  - Miejskie Przedszkole nr 7 w Puławach – adaptacja teleturniej „Familiada”;
  - Miejskie Przedszkole nr 15 w Puławach – inscenizacja „Znaki drogowe”;
  - Miejskie Przedszkole Nr 18 w Puławach – teatr żywego planu „Ratujmy las”;
  - Miejskie Przedszkole Nr 18 w Puławach – mała forma teatralna „Sen Jasia”.

Dziecięce Spotkania Teatralne są imprezą doskonale przyjmowaną w środowisku, stąd planowana jest ich kontynuacja.

*Małgorzata Klinkosch, instruktor MDK w Puławach
fot. Sławomir Guz*

„Babciu, dziadku opowiedz mi bajkę” konkurs krasomówczy

Od grudnia 2011 r. realizowany był projekt literacki pt. Konkurs krasomówczy „Babciu, dziadku opowiedz mi bajkę”, skierowany do klas III szkół z powiatu puławskiego. Do udziału w tym przedsięwzięciu zgłosiły się klasy ze Szkoły Podstawowej Nr 4 i 11 z Puław oraz ze Szkoły Podstawowej w Baranowie. Celem konkursu było rozbudzenie wśród dzieci zamiłowania do języka polskiego, pielęgnowanie i upowszechnianie kultury żywego słowa, zwrócenie uwagi na logiczne i poprawne formułowanie myśli, rozbudzanie zainteresowania literaturą dziecięcą, rozwijanie inicjatyw twórczych, wymiana doświadczeń między uczestnikami oraz ich opiekunami.

Podczas eliminacji dzieci z klas III przebrane za babcię i dziadków prezentowały się przed przedszkolakami z miejskich przedszkoli nr 3 i 7 w Puławach. Jury oceniało umiejętność pamięciowego opanowania tekstu, płynność oraz poprawność wysławiania się, bogactwo języka i ogólny wyraz artystyczny, z uwzględnieniem przygotowanych kostiumów babci lub dziadka. Finał konkursu odbył się 28 maja w sali

Uczestniczka konkursu krasomówczego

teatralnej Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach. Jury, w składzie: Mariola Błazik, Magdalena Cencek, Agnieszka Gawron, przyznało nagrody i wyróżnienia:

I miejsce: Julia Baracz – SP nr 11 w Puławach

II miejsce: Aleksandra Posłuszny – SP nr 11 w Puławach

III Miejsce: Jan Daniszewski – SP nr 11 w Puławach

Wyróżnienia otrzymali: Zuzanna Iwon – SP w Baranowie, Natalia Haber – SP w Baranowie, Roksana Goluch – SP w Baranowie, Wiktor Paśniczek – SP nr 4 w Puławach, Klaudia Stelmaszek – SP nr 11 w Puławach, Natalia Osetkowska – SP nr 11 w Puławach.

Podczas obrad jury przeprowadzono dla oczekującej na werdykt dziecięcej publiczności mini turniej pt. „Czy znasz te bajki?”. Po odczytaniu nazwisk zwycięzców, wręczeniu dyplomów i podziękowań dla nauczycieli, wszyscy zostali obdarowani słodkimi upominkami.

Organizatorzy przewidują kontynuację imprezy w przyszłym roku szkolnym.

*Małgorzata Klinkosch, instruktor MDK w Puławach
fot. Sławomir Guz*

Oranżeria przypałacowa w Puławach

Jedną z największych pasji Izabeli Czartoryskiej było zakładanie, urządzenie i pielęgnowanie ogrodów. Z osobą księżnej wiążą się dwie słynne realizacje z zakresu XVIII-wiecznej sztuki ogrodowej – sentymalny ogród w podwarszawskich Powązkach, popularne wśród arystokracji „bawidelko” oraz preromantyczny, rozświetlony na całą Europę przez Jacquesa Delille’a, ogród w Puławach. Obydwa miejsca, ukształtowane przez księżną, jej ogrodników i architektów z najwyższym kunsztem artystycznym, były wyrazem nowej mody na założenia w typie krajobrazowym, nazywane na kontynencie „ogrodami angielskimi”. W samej Anglii, gdzie narodziła się ich idea, określano je mianem „ogrodów chińskich”, gdyż imitowały naturalny układ roślinności zgodnie z duchem dalekowschodnich rozwiązań. Wśród swobodnie rozmieszczonych, pojedynczo lub w grupach, często skonstrastowanych ze sobą liściastych i iglastych drzew, wiły się nieregularne alejki, połączone w miejscach zagłębień terenu wygiętymi w łuk mostkami. Na spacerujących po ogrodzie angielskim czekały niespodzianki w postaci tzw. okien widokowych, czyli wyłaniających się niespodziewanie rozległych pejzaży. Otwartą na sąsiednie tereny i pozbawioną wyraźnego ogrodzenia przestrzeń ogrodu wypełniały antykizujące lub historyzujące w formie pawilony ogrodowe, świątynie dumania, pomniki, łuki i bramy rzymskie, grotty oraz stylizowane ruiny. Obowiązująca dotąd barokowa regularność przystrzyżonych szpalerów, zgeometryzowanych labiryntów i symetrycznie rozmieszczonych parterów dywanowych ustąpiła kultowi malowniczej, nieokiełznanej, rządzącej się swoimi prawami natury.

Księżna Izabela osobiście oddawała się pracy w ogrodzie, a z biegiem lat pielęgnacja i rozmnażanie roślin stały się jej domeną. Zdobyte w Powązkach i Puławach praktyczne doświadczenia, podbudowane wiedzą teoretyczną zaczerpniętą

z opracowań fachowych i dzieł literackich, opisała na przełomie XVIII i XIX w. w podręczniku zatytułowanym „Myśli różne o sposobie zakładania ogrodów” (wydany w latach 1805 i 1807). Mimo że nie był on pierwszą książką w języku polskim traktującą o ogrodach, to jako pierwszy zdobył tak dużą popularność i uznanie. Księżna zawarła w nim cały szereg nowatorskich poglądów na temat zakładania i prowadzenia ogrodów w rodzimym klimacie i realiach. Nie ograniczyła się tylko do powierzchownej analizy poszczególnych komponentów składających się na określony efekt estetyczny, jak czynili to do tej pory autorzy poradników, ale udzieliła czytelnikom wielu cennych rad dotyczących utylitarne wykorzystania ogrodów. Co ciekawe, akceptowała nawet wysoce niepopularne wówczas formy regularne, jeśli tylko służyły gospodarstwu przeznaczonemu, jak np. sady owocowe.

Cechą charakterystyczną puławskiego założenia ogrodowego były potężne nadwiślańskie drzewa, takie jak chociażby topole białe, ale także piękne krzewy i kwiaty, nierzadko bardzo osobliwe. Ich nasiona i sadzonki sprowadzała z innych krajów, a nawet kontynentów, sama księżna. Sabina Grzegorzewska, która odwiedziła Puławy wraz z ojcem w 1828 r. jeszcze jako panna Gostkowska, opisując pokój księżnej, zauważyła: *Po kątach były porozrzucane na małych kryształowych spodeczkach nasionka rozmaitych egzotycznych i swojskich krzewów, traw i kwiatów [...].* Aby Izabela mogła jednak rozwijać swoją pasję hodowania rodzimych, a w szczególności obcych gatunków roślin, potrzebowała w tym celu specjalnie przystosowanego, ciepłego i wilgotnego pomieszczenia. Funkcji tej nie spełniały istniejące już oranżerie, w tym zbudowana w 1788 r. przez Chrystiana Piotra Aignera „oranżeria górna” (tzw. Dom Grecki). O specjalnie przystosowany budynek księżna postarała się dopiero w trakcie odbudowy puławskiego pałacu po dotkliwych zniszczeniach dokonanych przez Rosjan po insurekcji kościuszkowskiej. Aigner wybudował w latach 1798-1799 oranżerię, która połączyła lewe skrzydło pałacu, a dokładniej rzecz ujmując prywatne apartamenty księżnej generałowej, z oficyną gościnną.

Oranżeria miała formę dwukrotnie złamanej galerii z neogotycką fasadą od strony ogrodu, z umieszczonym pośrodku otwartym portykiem, który stanowił przejście z dziedzińca honorowego do ogrodu. Wygląd jej znamy z przekazów ikono-

Oranżeria od strony dziedzińca, XVIII/XIX w.

Oranżeria od strony ogrodu, pocz. XIX w.

graficznych oraz źródeł literackich. Wzmiankował ją w swoich wspomnieniach Leon Dembowski: *Z oficyną od strony ogrodu pałac był złączony dwoma cieplarniami, w środku których perystyl z kolumn jońskich stanowił wejście do ogrodu.* Budynek opisał także Anglik George Burnett, który odwiedził Puławy w 1805 r.: *Prawe skrzydło, czyli oficynę wschodnią łączy z sąsiadującym narożem pałacu łukowata galeria, której dach wspiera się – od strony wewnętrznej – na eleganckiej kolumnadzie; zewnętrzna tworzy ścianę, przepruta w połowie dekoracyjnym łukiem, przez który wiedzie wejście do parku.* Na postumentach flankujących schody jońskiego portyku ustawione były dwa – zachowane szczęśliwie do naszych czasów – kamienne lwy o egipskich formach. Na osoby przechodzące z dziedzińca do ogrodu czekał olśniewający widok na Świątynię Sybilli.

Warto zauważyć, że rozczłonkowana rytmem dużych ostrołukowych okien fasada oranżerii, to najwcześniejszy przykład recepcji neogotyku do Puław i jedna z pierwszych tego typu realizacji na ziemiach polskich. Aigner wykorzystał z powodzeniem formy tego historyzującego stylu architektonicznego przy swych późniejszych realizacjach, takich jak galeria pałacu w Wilanowie czy fasada zamku w Łańcucie, ale rozwinął je w pełni dopiero przy wznoszeniu puławskiego Domu Gotyckiego, który ukończył w 1809 r. Jeden z jego naśladowców zastosował również neogotycką stylistykę przy budowie fermy na Żulinkach.

O tym, że korzystająca zapewne z pałacowego systemu ogrzewania cieplarnia spełniała z powodzeniem swoją rolę, świadczy kolejny fragment wspomnień Grzegorzewskiej: *Cieplarnie puławskie obfitowały w mnóstwo egzotycznych drzew i krzewów, gdyż Księżna miała szczególne upodobanie w przyswajaniu ich naszej ziemi i klimatowi.* Na głównym na ten cel przeznaczonym gmachu, był napis: *Drzewom, krzewom, kwiatom, których hodowanie było moim ulubionym zajęciem.* Wzruszająca sentencja Izabeli wskazuje na duże przywiązanie do tego miejsca. Stan ten potwierdzają również fragmenty jej listów wysyłanych do przebywającego w Italii syna Adama Jerzego. W kwietniu 1799 r. księżna napisała: *Przez całą jesień i zimę pracowałam w moim ogrodzie; spędzam dni całe w oranżeryi, dotykającej do pokojów; tu jadłam śniadanie i obiad, tu czytam i pracuję i mam w koło*

*siebie moje ptaki i małego pieska, nazwiskiem „Gałganek”. I dni schodzą mi tak bez nudów. Jak widzimy przypalacowa oranżeria stała się nie tylko miejscem przechowywania i hodowania roślin, ale spełniała jednocześnie rolę pomieszczenia, w którym księżna pracowała, spożywała posiłki i odpoczywała. Sytuacja ta z czasem pogłębiała się, o czym przekonuje nas kolejny fragment listu, napisanego rok później: *Wiosna zupełnie się tu rozgościła. Ciepłarnie i oranżerye, dotykające mych pokojów, stanowią całą moją rozrywkę. Żyjąc w ciągłym prawie odosobnieniu, czuję teraz całą wartość tego upodobania w uprawie roślin i w ogrodach, jakie mi przypadło udziałem.**

Dziś z ulubionego miejsca właścicielki Puław pozostało tylko wspomnienie, choć i ono mocno przybladło. Warto zatem sięgnąć do zachowanego materiału ikonograficznego oraz źródeł pisanych, aby uświadomić sobie, że w czasach Czartoryskich puławski ogród wypełniały nie tylko imponujące rozmiarami drzewa, ale także hodowane w oranżerii i ciepłarni ozdobne krzewy i całe mnóstwo różnych kwiatów, sadzonych na wiosnę do gruntu lub wystawianych w drewnianych donicach. Ogród ten odbierało się wszystkimi zmysłami. Oczy cieszyły skontrastowane gatunkowo drzewa, kwitnące krzewy i mieniące się feerią barw kwiaty. One również zaspokajały ponętnymi zapachami zmysł węchu. Odurzająca woń kwitnących cytrusów rozchodziła się zapewne po całym dziedzińcu. Dla uszu miłe były ptasie odgłosy, szczególnie śpiewy słowików, tak licznych wówczas w Puławach, że zagłuszały rozmowy prowadzone w plenerze.

Oczarowana osobą Izabeli Czartoryskiej oraz jej dokonaniami młoda Sabina zanotowała: *Ona to zaszczepiła w społeczeństwie naszym mało znane zamiłowanie w ogrodach i swoim przykładem zachęcała do niego bliskich i sąsiadów, a przez wydanie dzieła swego o ogrodach, tyle u nas czytanego i popularnego, rozpowszechniała je po wszystkich kraju zakątkach.* Przypuszczać możemy, że księżna byłaby zadowolona z kontynuowania jej dzieła przez licznych ogrodników i właścicieli szkółek hodujących sadzonki drzewek, krzewów i kwiatów w okolicach jej ukochanych Puław, jednak nie trudno zgadnąć, że stopień zaniedbania ogrodu zamienionego na park przyprowadziłby ją o wielki smutek...

Literatura:

1. Burnett G.: *Obraz obecnego stanu Polski*, tłum. M. Urbański, Warszawa 2008.
2. Czartoryska I.: *Myśli różne o sposobie zakładania ogrodów*, Wrocław 1805.
3. Dembowski L.: *Moje wspomnienia*, T. I, Petersburg 1898.
4. Grzegorzewska S.: *Dziesięć dni w Puławach w roku 1828*, Kraków 1898.
5. Listy księżny Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej do starszego syna księcia Adama, zebrała Seweryna Duchńska, Kraków 1891.

dr Seweryn Adam Kuter

Historia Ziemi Puławskiej

Drzewce to wieś położona na Płaskowyżu Nałęczowskim, który pokrywają podatne na erozję lessy. Prawdopodobnie nazwa wsi wywodzi się właśnie od ilości drzew rosnących

na tych terenach, bądź też od broni noszącej nazwę drzewce. Pierwotnie nazwa miejscowości to Drzewce lub Drzewca. Obecna nazwa utrzymuje swoje brzmienie od 1880 r.

W 1874 r. Stanisław Wołk-Łaniewski, ówczesny właściciel majątku Drzewce, zlecił wykop fundamentów pod dom mieszkalny na swoim folwarku. Podczas prac odkryto neolityczny grobowiec kultury tzw. amfor kulistych. Jest to świadectwo istnienia osadnictwa na tym terenie już około 3100 r. p.n.e. W wykopanym grobie odkryto kości i ślady ogniska, po którym pozostały resztki węgla i popiołu. Znajdowały się tam również różnej wielkości naczynia i siekierka z krzemienia. Pierwsza historyczna wzmianka o dziejach Drzewiec pojawia się w 1380 r., kiedy to wieś Drzewca była własnością szlachecką i należała do klucza dóbr bochotnickich. Ówczesnym właścicielem majątku był Wojciech z Drzewiec. Na podstawie akt Ksiąg Ziemskich Lubelskich można prześledzić imiona kolejnych właścicieli majątku. Byli nimi m.in. Jan z Drzewiec, Grot z Drzewiec h. Jastrzębiec i Jasica z Drzewiec. Od 1852 r. właścicielami ziem należących do Drzewiec, Bronic i Łopatek byli Wołk-Łaniewscy. Należeli oni do ziemiani z rodowodem ruskim. Ich znakiem rodowym był herb Korczak, a siedzibą pałac w Bronicach. Na uwagę zasługuje informacja, że przedstawicielka tego rodu była żoną Jana Stockiego, ministra spraw wewnętrznych w rządzie Jana Kucharzewskiego. Następną sławną członkinią tego rodu była Małgorzata Łabędzka-Kocherowa urodzona w 1917 r. w Bronicach – polska tłumaczka literatury tureckiej, autorka prac teoretycznych z teatrologii i religioznawstwa, po II wojnie światowej redaktorka Polskiego Radia w Warszawie. W czasie II wojny światowej na tych terenach działała partyzantka. Tutaj operował oddział Mieczysława Moczara „Mietka”. W lesie drzewieckim stacjonowały również wojska rosyjskie. Pozostałościami po tych czasach są liczne tzw. ziemianki. Już przed wiekami Drzewce miały na swoim koncie pierwszych wykształconych ludzi. W latach 1448-1449 w gronie studentów Uniwersytetu Krakowskiego znalazł się mieszkaniec Drzewiec, Wawrzyniec syn Grzegorza. W 1457 r. na ten sam uniwersytet został zapisany szlacheczek syn z Drzewiec, Paweł, syn Grota. Paweł h. Jastrzębiec był w latach 1461-1469 bakałarzem sztuk wyzwolonych. Wiemy o nim również i to, że w latach 1470-1480 był dziedzicem jednego z folwarków w Drzewcach.

Dwór w Drzewcach

Drzewiecka legenda. W 20-leciu międzywojennym mieszkańcom wsi żyło się bardzo ciężko. Wielu z nich mieszkało w prymitywnych warunkach, chodzili w lachmanach. Kobiety pracowały przy obróbce lnu, przędły włókna za pomocą wrzeciona lub kołowrotka. Fornale pracowali we dworach u dziedziców Łaniewskiego i Głębockiego. Autorytetem we wsi cieszyli się jedynie gospodarze, którzy posiadali ziemię. Pogardzano wyrobnikami i parobkami. Bogaci rodzice nie pozwalali swoim dzieciom żenić się z biednymi dziewczętami lub chłopcami, których rodzice nie posiadali ziemi stanowiącej podstawę życia i określającej pozycję społeczną. Wówczas w Drzewcach przebywał Jan Gosławski pochodzący z Wąwolnicy, gdzie pracował jako parobek. Zakochał się w bogatej pannie Helenie Żeleźniak, pochodzącej z Drzewiec. Dziewczyna nie dostała pozwolenia na małżeństwo z parobkiem. Zrozpaczeni młodzi ludzie popełnili razem samobójstwo. Wstrząśnięci rodzice wypełnili wolę córki po jej śmierci. Połżyczyli ich we wspólnej mogile.

*dr Grażyna Hołubowicz-Kliza
Fundacja Wspierania Historycznego Ogrodu Puławskiego
w Puławach*

Dawne ulice Puław

Ulica Lubelska, dawniej Trakt Lubelski, datowana na połowę XVII w., jest historycznie najstarszą drogą Puław. Przelotowa trasa prowadziła do przeprawy na Wiśle i dalej przez Radom lub Kozienice do Warszawy, dlatego najdłuższy wjazd z południowego zachodu do stolicy nosi nazwę ulicy Puławskiej. Z racji tego, że Puławy nie posiadały lokalizacji miejskiej z klasycznym układem z rynkiem i ratuszem, ulica Lubelska stanowiła niejako oś kompozycyjną miasta. Na początku jej zabudowa była drewniana, a następnie murowana. Jej fragment z przełomu XIX i XX w. zachował się do dziś, co można obejrzeć na dawnych pocztówkach z lat 20. i 30. XX w. Centralnym punktem tej ulicy był pierwszy, nowo wybudowany,

nowoczesny jak na owe czasy, hotel „Bristol”. Wcześniej nad Wisłą były tylko karczmy i „Zajazd pod Pielgrzymem”.

W dwudziestoleciu międzywojennym odcinkowi tej ulicy, od strony Lublina, nadano nazwę Marszałka Józefa Piłsudskiego. Po drugiej wojnie światowej przemianowano ją na ulicę Zwycięstwa, a od strony wschodniej – na ulicę Feliksa Dzierżyńskiego. Obecnie przywrócono przedwojenne nazwy ulic, ale w bardziej logicznym układzie: od strony Lublina na ulicę Lubelską, a w centralnym jej biegu na ulicę Piłsudskiego.

Wojciech Kuba

Wkomponuj Bolesława Prusa w pejzaż Nałęczowa

Podejmij wyzwanie i weź udział w konkursie Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach, którego celem jest promowanie sylwetki i twórczości Bolesława Prusa, ze zwróceniem szczególnej uwagi na związki pisarza z Nałęczowem. Konkurs plastyczny jest organizowany w ramach obchodów 165. rocznicy urodzin oraz 100. rocznicy śmierci Bolesława Prusa, przypadających w 2012 r. Swoją pracę (jedną) może zgłosić każdy bez względu na wiek.

Forma pracy zależy tylko i wyłącznie od kreatywności uczestnika. Jedynym ograniczeniem jest jej rozmiar. Do konkursu przyjmowane są prace o maksymalnym formacie 30 x 50 cm. Konkurs trwa do 1 września 2012 r. Opisane prace należy dostarczyć pocztą lub osobiście do siedziby Powiatowej Biblioteki Publicznej: 24-100 Puławy, ul. 6 Sierpnia 5. Opis powinien zawierać imię i nazwisko autora, dane adresowe wraz z numerem telefonu oraz wiek uczestnika. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone na stronie internetowej bibliotek powiatu puławskiego www.bib.pulawy.powiat.pl. Gorąco zachęcamy do udziału w konkursie! Organizatorzy przewidzieli atrakcyjne nagrody.

Katarzyna Adamowska, instruktor PBP w Puławach

Dzień Bibliotekarza – święto biblioteki i jej pracowników

8 maja jest Świętem Bibliotekarza. Po raz pierwszy uroczyste obchodzono ten dzień w 1985 r. we Wrocławiu. Tego dnia bibliotekarze mają okazję pokazać swoją pracę, pochwalić się sukcesami i wymienić poglądami z innymi członkami społeczności bibliotekarskiej. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach wraz z Puławskim Kołem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich zorganizowała seminarium szkoleniowe z okazji Dnia Bibliotekarza.

28 maja 2012 r. bibliotekarze powiatu puławskiego rozpoczęli swoją drogę do Kurozwęk. Jest to niewielkie miasteczko w województwie świętokrzyskim, w którym czas się niejako zatrzymał. Tu nadal dominuje atmosfera starego szlacheckiego dworu, a głównymi wartościami są polska tradycja i gościnność. Tematyka seminarium została wybrana nieprzypadkowo i nawiązywała do 2012 r., ogłoszonego przez Sejm RP Rokiem

Józefa Ignacego Kraszewskiego. Pierwszym punktem seminarium było zwiedzanie pałacu w Kurozwękach. Oprowadzająca nas przewodnik szczegółowo zaprezentowała historię pałacu oraz dzieje zamieszkujących go rodów. Wspomniała także o współczesnych ciekawostkach. Kolejną atrakcją było zwiedzanie piwnic pałacowych, w których zorganizowane zostały wystawy muzealne. Wizyta w Kurozwękach stworzyła także możliwość obejrzenia hodowli bizonów amerykańskich oraz spaceru po Mini-Zoo.

Danuta Szlendak, dyrektor PBP w Puławach

Książka na niepokodę II Zjednoczenie Czytelnicze w Puławach

1 czerwca 2012 r. punktualnie o godzinie 12.30 rozpoczęło się II Zjednoczenie Czytelnicze. Tym razem głównym bohaterem akcji okazała się pogoda. Deszcz nie wystraszył jednak miłośników książki i grupa 21 osób kolejny raz wspólnie udowodniła, że mieszkańcy Powiatu Puławskiego lubią czytać. Dopisała młodzież z Zespołu Szkół nr 1 w Puławach, jak również mieszkańcy Puław – pasjonaci czytania. Przed deszczem czytelnicy schronili się pod filarami Urzędu Miasta w Puławach, dzięki gościnności którego mogliśmy pokazać, że książka jest najlepszym lekarstwem na niepokodę. Bo w czasie deszczu nie nudzimy się, gdy do grona naszych przyjaciół zaliczamy właśnie książki. Kolejny raz udowodniliśmy, że pasja czytania to fajne i modne hobby, którego nie należy się wstydzić. PBP w Puławach już myśli o dacie i miejscu III Zjednoczenia Czytelniczego.

Katarzyna Adamowska, instruktor PBP w Puławach

Puławskie Zjednoczenie Czytelnicze

Nie tylko Mickiewicz...

Rzadką sztukę grafiki portretowej od 10 kwietnia do 30 maja podziwiać mogli goście puławskiej Biblioteki Miejskiej w Puławach. Licząca 24 grafiki ekspozycja zatytułowana „Portrety pisarzy i poetów polskich” to uwieńczenie ponad dwuletniej pracy autora – puławskiego artysty grafika Piotra Szczygła. Wśród przedstawionych postaci znaleźli się Adam Mickiewicz, Eliza Orzeszkowa, Tadeusz Gajcy, Stanisław Wyspiański, Stefan Żeromski, Zofia Kossak-Szczucka i wielu innych polskich literatów. Wystawę zorganizowano w Galerii Inter Libros puławskiej biblioteki. Wypełnione woluminami wnętrza stworzyły doskonały klimat do kontemplacji oblicza Janusza Korczaka czy Marii Konopnickiej w przykuwającym uwagę, szczególnie pań, kapeluszu z kwiatami. W zbiorze nie zabrakło także portretu związanego z Puławami Franciszka Dionizego Książnika oraz Krystyny Krahełskiej, której utwór z 1941 r. „Kołysanka o zakopanej broni” powstał, jak podają źródła, właśnie w naszym mieście. „Portrety pisarzy i poetów polskich” to kolejny już cykl prac autora poświęcony przedstawicielom polskiej nauki i kultury. W 2006 r. artysta przedstawił „Poczet astronomów polskich”.

Piotr Szczygł wypowiada się także w rysunku i akwareli. Ekslibrisy jego autorstwa cieszą się uznaniem wśród mieszkańców Puław. Ale to właśnie rzadko spotykana i wymagająca ogromnej precyzji grafika portretowa stała się najczęściej uprawianą przez niego formą twórczości. Prezentowane na wystawie prace wykonane zostały techniką linorytu. Z procesem powstawania tego rodzaju dzieł, począwszy od szkicu, poprzez przygotowanie odpowiedniej matrycy, aż po metody sporządzania odbitek farbą drukarską, zapoznał uczestników wernisażu artysta-plastyk Wojciech Kostecki. Gościem honorowym spotkania była Maria Kapturkiewicz-Szewczyk, wieloletni instruktor plastyczny artysty. Piotr Szczygł należy bowiem do szerokiego grona osób, które pierwsze kroki w dziedzinie sztuki plastycznej stawiały w puławskim Młodzieżowym Domu Kultury, instytucji świętującej w tym roku jubileusz 60-lecia działalności.

Anna Marzec, fot. BM w Puławach

Piotr Szczygł na tle wystawy

Wakacje z POK „Dom Chemika”

Krzysztof Komeda w fotografii Marka A. Karewicza i jazzowe okładki płytowe

5-31 lipca, hol górny. Wstęp wolny.

Warsztaty makramy

16-20 lipca, sala 164. Zajęcia będą prowadzone w dwóch grupach: godz. 12.00-14.00 – początkujący, godz. 16.00-19.00 – zaawansowani. Odpłatność 20 zł.

Puławskie Targi Kolekcjonerskie

22 lipca, godz. 8.00-13.00, hol dolny i plac przed ośrodkiem. Wstęp wolny. Opłata za wystawienie własnego stanowiska 5 zł.

Polskie aktorki

20 lipca-12 sierpnia, plac im. F. Chopina. Wystawa plenerowa Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Wstęp wolny.

VI Letnie Warsztaty Bluesowe

15-18 sierpnia, POK „Dom Chemika”. Udział w warsztatach – 160 zł, bilet na koncert – 15 zł.

Wakacyjne warsztaty tańca woogie-boogie

16-18 sierpnia, POK „Dom Chemika”. Udział – 50 zł.

Dożynki powiatowe

26 sierpnia, godz. 12.00-22.00, osada pałacowa IUNG, ul. Czartoryskich 8. Impreza współorganizowana ze Starostwem Powiatowym w Puławach – prezentacja tradycji i dorobku tradycji rolniczej Ziemi Puławskiej. Wstęp wolny.

Mała Galeria Małych Artystów

do 10 września, sala 131. Prace plastyczne wychowanków Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Puławach. Wstęp wolny.

Uwaga! Zapisy na warsztaty odbywające się w okresie wakacyjnym odbywają się za pośrednictwem formularzy zgłoszeniowych udostępnionych na stronie internetowej ośrodka: www.domchemika.pl

Mariusz Karolak, POK „Dom Chemika”

Forum młodych

„Szkoła Kluczowych Kompetencji” – projekt z perspektywy ucznia

Jestem uczennicą trzeciej klasy Technikum nr 1 w ZS nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach (specjalność technik ekonomista). Chciałabym podzielić się z Czytelnikami wrażeniami na temat realizowanego w szkole unijnego projektu. Inicjatywa ta skierowana jest do i na uczniów.

Od 2009 r. w ZS nr 1 realizowany jest program „Szkoła Kluczowych Kompetencji” (SKK), finansowany ze środków

Uczniowie wykonujący zadania podczas projektu

Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest zwiększenie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilu zawodowym w Polsce Wschodniej dostępności do kluczowych kompetencji, które definiowane są jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji, czyli te, których każda osoba potrzebuje do samorealizacji, rozwoju osobistego i bycia aktywnym obywatelem. SKK pozwala poszerzać wiedzę i umiejętności, a przy tym świetnie się bawić. W ramach projektu organizowane są wyjazdy do Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, gdzie uczestniczymy w zajęciach prowadzonych przez wykładowców. Prawdziwie studenckie zjazdy pozwoliły nawiązać cenne znajomości i zdobyć dodatkowe umiejętności z zakresu matematyki, języka angielskiego, technologii informacyjnej oraz przedsiębiorczości. Uczestniczyliśmy w Studium Kompetentnych Liderów (SKL), dzięki czemu zasmakowaliśmy życia studenckiego. Pomimo pracowitych weekendów, wypełnionych zajęciami i chwil słabości, które zdarzały się podczas realizacji projektu, udział w SKL zakończył się dla nas pozytywnym wynikiem z egzaminów (same piątki). Otrzymując indeksy Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie, byliśmy z siebie dumni, poczuliśmy się nie tylko dojrzałsi, ale i mądrzejsi. Po wykładach często organizowano nam wycieczki do Kazimierza Dolnego czy Lublina i wyjścia grupowe np. do kina. Sprzyjało to integracji oraz poznawaniu regionu.

Dobrej zabawy nie zabrakło także podczas gry symulacyjnej „Przedsiębiorstwo Symulacyjne”, polegającej na zarządzaniu firmą i konkurowaniu między sobą w świecie wirtualnym. Rywalizując ze sobą, wykorzystywaliśmy wiedzę z technologii informacyjnej oraz ekonomii. Gra pozwoliła na sprawdzenie naszej kreatywności i urzeczywistniania innowacyjnych pomysłów. Podczas Wakacyjnych Obozów Naukowych (WON) uczestniczyliśmy w działaniach przedsiębiorczych i planowych. Braлиśmy także udział w zajęciach merytorycznych, podczas których prowadziliśmy dyskusje na temat kreatywnej przedsiębiorczości. Wykonywaliśmy wiele zadań – od poszukiwania pomysłów na własny biznes, po zareklamowanie go jako „moją małą wymarzoną firmę”. WON sprzyjał doskonaleniu umiejętności pracy w grupie oraz poznaniu terenu podhalańskiego. Codzienne zajęcia sportowo-rekreacyjne

były podstawą do przyjaznej rywalizacji z uczniami szkół ponadgimnazjalnych Polski Wschodniej. Niestety, projekt kończy się w 2012 r., dlatego w ramach podsumowania kół naukowych stworzyliśmy film promujący naszą szkołę. Można go obejrzeć na stronie internetowej: www.zs1.pulawy.pl. Podczas opracowywania scenariusza przyświecała nam idea, by zaprezentować kierunki nauki (zawody) oraz atuty naszych wspaniałych „Garów” – szkoły kształcącej w kierunkach przyszłości: ekonomii, rachunkowości i gastronomii. Tworząc film, przyjęliśmy koncepcję humorystyczną, dlatego wszystkim widzom gwarantujemy dużo zdrowego śmiechu.

Udział w projekcie „Szkoła Kluczowych Kompetencji” zapewnił nam wiele niezapomnianych chwil, a uczestnictwo w każdym wydarzeniu sprawiło, że jesteśmy bogatsi o nowe doświadczenia. Z pewnością wykorzystamy je w przyszłości zarówno edukacyjnie, jak i zawodowo.

Marzena Sanecka, uczennica ZS nr 1 w Puławach

Zespół Szkół nr 1 im. S. Sempołowskiej w Puławach walczy z rakiem

Już po raz czwarty my, uczniowie „Sempołowskiej” w Puławach, wzięliśmy udział w ogólnopolskim programie „Mam Haka na Raka”, który został opracowany z myślą o budowaniu świadomego zdrowotnie społeczeństwa obywatelskiego. Program został skierowany do naszych kolegów ze szkół ponadgimnazjalnych. Jednym z jego celów jest kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez umiejętną edukację i osvajanie młodzieży z tematyką chorób nowotworowych. Program ma aktywizować młodych Polaków i zachęcać ich do prowadzenia działań profilaktycznych w lokalnych środowiskach, wnosić nową jakość do ochrony i promocji zdrowia w Polsce, wykorzystując w sposób naturalny potencjał młodego pokolenia, m.in. siłę perswazji, niekonwencjonalny sposób myślenia czy potrzebę aktywnego współtworzenia otaczającej rzeczywistości. W tym roku tematem przewodnim był rak jelita grubego, który zajmuje drugie miejsce co do częstotliwości zachorowań. Nasze działania obejmowały:

„Semporaczki” podczas akcji „Mam haka na raka”

- przeprowadzenie wraz z opiekunem grupy „Semporaczki” lekcji w taki sposób, aby przekazać zdobytą wiedzę swoim rówieśnikom z zaprzyjaźnionych szkół: Zespołu Szkół Technicznych, Zespołu Szkół nr 2 oraz naszej szkoły;
- przeprowadzenie akcji w środowisku lokalnym, tj. happeningi, wykłady;
- wypełnienie testu on-line podsumowującego wiedzę z zakresu minimum onkologicznego.

Akcję edukacyjną rozpoczęliśmy poprzez ogłoszenie przez szkolny radiowęzeł prelekcji dla rodziców i uczniów. 26 stycznia, w ramach Dnia Hakowicza, zorganizowałyśmy marsz ulicami Puław. Uwagę przechodniów przyciągały transparenty z hasłami zachęcającymi do wykonywania badań profilaktycznych. W pochodzie wzięło udział ponad 100 uczniów naszej szkoły. W Centrum Handlowym „Galeria Zielona” rozdawałyśmy opracowane przez nas ulotki, które wzbudzały spore zainteresowanie lokalnej społeczności. Propagowałyśmy Dzień Otwartych Drzwi także w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej poprzez drukowanie i dystrybucję informacji o spotkaniach i bezpłatnych badaniach. Zbierałyśmy materiały papiernicze (kredki, ołówki, bloki itp.), które przekazałyśmy do Ośrodka Wychowawczego im. Siostry Klary Staszczak. Osoby chętne podpisywały deklarację „Zachęcę 1 osobę do wykonania badania profilaktycznego”. Dzień Hakowicza zakończył się na sesji Rady Miasta Puławy, gdzie wygłosiłyśmy prelekcję na temat chorób nowotworowych. Na ręce przewodniczącej przekazałyśmy prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i metod leczenia raka jelita grubego.

Naszym największym przedsięwzięciem był koncert charytatywny na rzecz Puławskiego Hospicjum im. bł. Matki Teresy z Kalkuty, który zorganizowałyśmy w Puławskim Ośrodku Kultury „Dom Chemika”. Wydarzenie zgromadziło kilkuset uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów. Podczas koncertu, lekarz chirurg Jarosław Chomicki wygłosił prelekcję na temat raka jelita grubego oraz przybliżył ideę ogólnopolskiego programu „Mam Haka Na Raka” przez lidera zespołu „Semporaczki”. Koncert uświetniły występy artystyczne uczniów naszej szkoły, tancerzy Akademii Promocji Tańca Kamili i Bartłomieja Rudnych oraz zespołu muzycznego „Fabryka Napięć”. Na zakończenie odbył się quiz z wiedzy o profilaktyce nowotworowej. Dzięki hojności osób obecnych na koncercie oraz sponsorów zebraliśmy 1500 zł. Cała kwota została przekazana na pomoc hospicyjną dla osób chorych i ich rodzin.

Uczestniczyłyśmy także w sesji Rady Powiatu Puławskiego, podczas której przybliżyłyśmy zebranim ideę programu, rozdałyśmy ulotki oraz prezentację multimedialną.

Nasze działania edukacyjne objęły także gminę Wilków oraz uczestników spotkania w ramach unijnego projektu „Szkoła Kluczowych Kompetencji”. Ponadto utworzyłyśmy stronę internetową, na której na bieżąco dokumentowałyśmy przeprowadzone akcje. Działania te pozwoliły nam zakwalifikować się do drugiego etapu programu. W tym roku w konkursie wzięło udział 750 zespołów. Jednak do kolejnego szczebla przeszło zaledwie 90 zespołów. Naszym zadaniem było opracowanie projektu kampanii społecznej dotyczącej profilaktyki raka jelita, który zawierał:

- hasło kampanii;
- scenariusz spotu telewizyjnego wraz z amatorską wersją propozycji filmu;
- storyboardy ilustrujące sekwencję ujęć zdjęciowych spotu telewizyjnego (maksymalnie 8 klatek);
- koncepcję spotu radiowego i tekst lektora wraz z amatorską wersją propozycji spotu;
- koncepcję plakatu z hasłem kampanii;
- propozycję adresu strony internetowej dedykowanej kampanii.

Nad wszystkimi działaniami czuwała Anna Cieślik – opiekunka zespołu „Semporaczki”. Dzięki jej wsparciu udało nam się przeprowadzić wszystkie zaplanowane akcje. Program „Mam Haka na Raka” pozwolił nam zdobyć cenne doświadczenie i przyniósł wiele satysfakcji. Mamy nadzieję, że dzięki naszemu zaangażowaniu i ciężkiej pracy w przyszłości zmniejszą się statystyki umieralności na nowotwór jelita grubego.

Aleksandra Marciniak, uczennica klasy III et ZS nr 1 w Puławach

Zdrowa Poezja z ZS nr 1 w Puławach

Witamina PP niacyna – ważna witamina

Cóż to takiego
Drogi Kolego?
Dla Ciebie to błahostka,
dla biologa ciekawostka.
Gdy biegunka, ośpienie,
zmiany skórne i zmęczenie,
gdy psychika Ci wysiada
i osłabienie mięśni dopada,
niby nic, a ważna sprawa
więc niech przyjdzie dziś obawa.
To Twe ciało sygnał daje,
że Ci czegoś w nim brakuje,
to niedobór jest niacyny,
czyli PP witaminy.
To pelagra lekarz powie,
a więc jak odzyskać zdrowie?
Dam Ci radę, co pomoże:
mleko, wątroba i zboże,
również zielone warzywa,
a także kufelki piwa,
jajko i drożdży okruszyna
i zniknie kłopotów przyczyna.

Klaudia Goral, Weronika Zyga, uczennice ZS nr 1 w Puławach

Witamina A

Jedzcie wszyscy witaminki,
Są dla chłopczyka i dziewczynki.
Gdy witaminę A skosztujesz
Przed chorobą się uratujesz.
Gdy Ci zimno, czujesz się chory,
jedz cebule, pomidory i zielone pory.
Marcheweczka się wychyla,

Za nią seler się odzywa.
Każde dziecko Ci to powie,
- Witamina A to samo zdrowie.
Gdy zjesz warzywa o barwie zielonej,
Poprawisz działanie tkanki nabłonkowej.
Masło, śmietana i tłuste ryby,
Zwiększają odporność na choroby i grzyby.
Gdy zabraknie Ci witaminy A,
Zajadaj to co pomarańczowy kolor ma.
Na śniadanie zjedz jajeczko,
A następnie wypij mleczko.
Gdy niedobór Cię dopadnie,
Zjedz wątrobę a odporność na chorobę zwiększysz ładnie.

*Ewelina Dzwonnik, Monika Adamczyk,
uczennice ZS nr 1 w Puławach*

Z. Siemiątkowska z pracownikami
majątku w czasie żniw

Brzezińskiego – profesora ze Lwowa, specjalisty sadownika. Urodziła się 11 października 1907 r. we Lwowie. 12 stycznia 1935 r. w kościele w Żyrzynie zawarła związek małżeński z Andrzejem Siemiątkowskim, który po śmierci Stanisława Wessla w 1933 r. jako jego siostrzeniec odziedziczył część majątku Żyrzyn. W jego posiadaniu znalazł się

Stojący Zofia i Andrzej Siemiątkowscy w gronie przyjaciół

Znani i nieznani

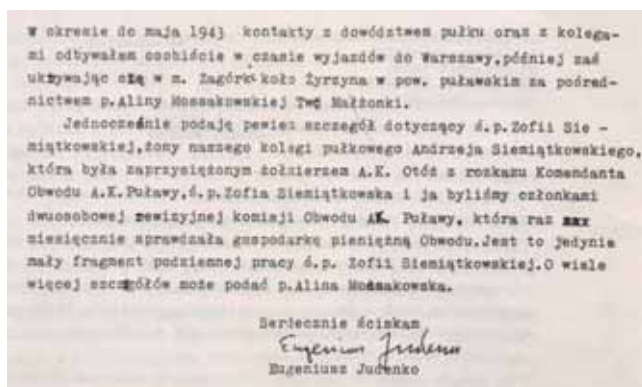
Żyrzyńska dziedziczka

Od czasu zakończenia II wojny światowej upłynęło już prawie 70 lat, a w naszym kraju wciąż pojawiają się publikacje, które zniekształcają historię i zniesławiają szlachetne osoby, które dla sprawy niepodległości Polski gotowe były poświęcić życie. Publikacje te najczęściej oparte są na ubeckich dokumentach znajdujących się w IPN. Książka Z. Suleja „Zdrada i zbrodnia” zdopingowała mnie, aby przypomnieć niezwykle szlachetną postać Zofii Siemiątkowskiej, która według przytoczonych przez tego autora dokumentów rzekomo kolaborowała i „biesiadowała” z Niemcami. Zofia Siemiątkowska, z domu Brzezińska, była córką Marii Trejdosiewicz i Kazimierza

Zofia Siemiątkowska

tw. Żyrzyn Górny z pałacem, gorzelnią, lasem koło Kotlin i łąkami nad Wieprzem. Andrzej Siemiątkowski jako oficer 8. Pułku Ułanów im. ks. Józefa Poniatowskiego w Krakowie walczył w kampanii wrześniowej i dostał się do niewoli niemieckiej, w której spędził cały okres okupacji. Zofia Siemiątkowska przez te lata gospodarowała w żyrzyńskim majątku. Odznaczała się niezwykłą dobrocią, inteligencją i patriotyzmem. Pomagała przetrwać trudny okres okupacji hitlerowskiej, była członkiem Armii Krajowej i wspierała finansowo tę

Fragment listu Eugeniusza Judenka

Legitymacja Krzyża AK nadana za udział w powstaniu

organizację, a także należała do RGO. Rada Główna Opiekuńcza była organizacją charytatywną uznawaną przez władze niemieckie, która niosła pomoc ludziom uwięzionym w obozach i pozbawionym środków do życia. Dzięki pomocy Zofii Siemiątkowskiej mogły działać w okolicznych miejscowościach (m.in. w Woli Osińskiej, Sielcach i Żyrzynie) sierocińce przeznaczone dla dzieci pochodzących z Kresów Wschodnich i Zamojszczyzny. W kaplicy grobowej rodziny Wesslów i w kościele parafialnym zorganizowane były skrytki na broń. W pałacu żyrzyńskim, gdzie roilo się od Niemców, działała podziemna drukarnia, a schronienie znaleźli tu ludzie podziemia, wśród których był: Bernard Mosiński ps. „Mars” (żołnierz oddziału „Hektora” zamordowany w Owczarni przez Oddział AL „Cienia”), Tadeusz Ruszczykowski ps. „Brochwicz” (adiutant Alfonsa Faściszewskiego głównego inicjatora powołania ruchu oporu na Ziemi Puławskiej, zamordowany wraz ze swym dowódcą w styczniu 1944 r. przez oddział GL Paromonowa), płk Mikołaj Prus-Więckowski (walczył w kampanii wrześniowej, jego żona i syn zginęli w Powstaniu Warszawskim, w 1944 r. został generałem LWP, uczestniczył w akcji „Wisła”, a w 1947 r. uczestniczył w inspekcji pod Baligrodem, gdzie zginął gen. Świerczewski) oraz kuzyn Antoni Szczuka – również członek AK. Zofia Siemiątkowska utrzymywała ścisły kontakt z Józefem Bispingiem, właścicielem majątku Zagórki (część dawnego majątku Żyrzyn),

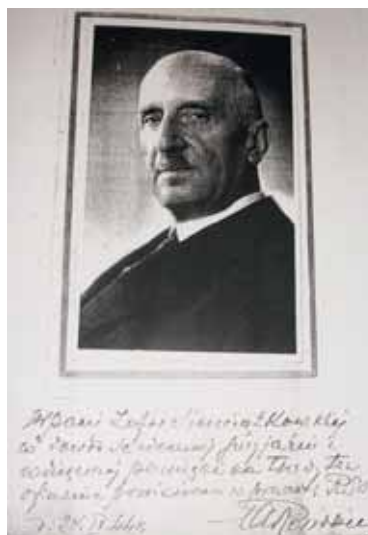

Legitymacja Zofii Siemiątkowskiej członka CARITAS

Pismo Adama Ronikiera powołujące Z. Siemiątkowską do RGO

gdzie schronienie znalazło bardzo wielu ludzi podziemia. W żyrzyńskim dworze u Zofii Siemiątkowskiej wielokrotnie gościł słynny kurier Jan Karski oraz szef RGO hr. Ronikier. W styczniu 1943 r. Zofia Siemiątkowska wraz z kuzynką Ludwiką Turno (żoną T. Ruszczykowskiego) opiekowała się w pałacu żyrzyńskim ciężko chorym majorem Alfonsem Faściszewskim, którego leczył dr Józef Tumułka. Kiedy ten zany lekarz został aresztowany przez gestapo za współpracę z partyzantami, Zofia Siemiątkowska wraz z dowódcami AK podjęła starania o jego uwolnienie. Dzięki tym staraniom, w marcu 1944 r., doktor Tumułka został zwolniony z więzienia na Zamku Lubelskim. Czy rozmowy z Niemcami w tej sprawie można nazwać „biesiadowaniem”?

Zdjęcie Adama Ronikiera z dedykacją dla Zofii Siemiątkowskiej

„biesiadowaniem”? Szpital w Wodzisławiu, gdzie po wojnie pracował dr Tumułka, dziś nosi jego imię. W sierpniu 1944 r. Zofia Siemiątkowska przebywała w Warszawie. Kiedy wybuchło powstanie otrzymała przydział do Szpitala Ujazdowskiego jako sanitariuszka pod ps. „Andrzej”. Można ironicznie stwierdzić, że tam też warunki do „biesiadowania”

z Niemcami były wyśmienite. W 1968 r. za udział w powstaniu warszawskim Zofia Siemiątkowska została odznaczona przez władze w Londynie Krzyżem Armii Krajowej.

Na podstawie dekretu PKWN z 6.09.1944 r. o reformie rolnej majątek Żyrzyn uległ parcelacji. Na cele tzw. kultury rolnej pozostawiono część majątku o pow. 52 ha obejmującego pałac, park, modrzewiowy dworek z XVIII w., gorzelnię i sad owocowy o pow. 12 ha. Andrzej Siemiątkowski po powrocie z niewoli zamieszkał najpierw w Zakopanem, a następnie we Wrocławiu, gdzie odnalazł swoją żonę Zofię. Początkowo znalazł zatrudnienie w Zakładzie Kontraktacji Buraka Cukrowego we Wrocławiu, a następnie w Dolnośląskim Zjednoczeniu Budownictwa Przemysłowego. Jego żona podjęła pracę w Caritasie. Organizowała i prowadziła liczne kursy dla kobiet umożliwiające zdobycie zawodu. Zofia Siemiątkowska – gorąca patriotka, gotowa zawsze do niesienia pomocy innym, była bardzo lubiana przez mieszkańców Żyrzyna i na pewno należy zaliczyć ją do grona najdzielniejszych kobiet Lubelszczyzny. Zmarła we Wrocławiu 15 listopada 1973 r. Pochowana została na cmentarzu grabiszyńskim.

Bardzo liczę na zdjęcia i uzupełnienie lub sprostowanie nakreślonej biografii. Zdjęcia i dokumenty pochodzą ze zbiorów Anny Grzybowskiej – kuzynki Zofii Siemiątkowskiej

Aleksander Lewtak

Alina Stanowska (1930-2012) – powołanie i pasja

Aktor, reżyser, instruktor teatralny i wychowawca instruktorów, pedagog i nauczyciel akademicki, współtwórca i współorganizator Puławskich Spotkań Lalkarzy i ruchu Nieprzetarty Szlak. Słowa te opisują działalność Aliny Stanowskiej, jednak w żaden sposób jej nie wyczerpują. Trudno zamknąć w słowach biografię osoby, za którą przez pół wieku podążały kolejne pokolenia twórców amatorskich teatrów lalkowych – dzieci, studentów, instruktorów, artystów i społeczników. Pamiętamy ją jeszcze tak żywo, stąd, z Puław – pełną oddania, energii i ciepła, zawsze blisko ludzi, w dyskusji i działaniu. Skąd wzięła się ta pasja, jak rodziło się teatralne i społeczne powołanie? Jaka była geneza szczególnie związanego Aliny Stanowskiej z Puławami? Warto przyrzeć się jej życiorysowi, który jest dla nas cenną podpowiedzią jak kształtować młode pokolenie.

Miłość do teatru Alina Stanowska wyniosła z domu rodzinnego. To przed laty jej ojciec wykonał dla swoich dzieci kunsztowny, drewniany teatrzyk kukielkowy wyposażony w kurtynę, kulisy i oświetlenie z baterijek. Przedstawienia powstające na tej scenie, prezentowane na podwórkach przez

Alina Stanowska i jej kukielki

12-letnie siostry Samborskie (nazwisko rodowe), stały się w czasie okupacji nie tylko namiastką polskiej kultury, ale także źródłem funduszy przeznaczonych na paczki żywnościowe dla więźniów Zamku Lubelskiego. Los innych był szczególnie ważny dla Aliny Stanowskiej już od najmłodszych dzieciństwa. Kilka lat później, w 1950 r., sama została więźniem Zamku. Aresztowana została jako studentka II roku filozofii i pedagogiki KUL za „działalność szczególnie niebezpieczną w dobie odbudowy państwa polskiego”. Po półrocznym pobycie w więzieniu zwolniono ją z nakazem natychmiastowego opuszczenia Lublina i zakazem kontynuacji studiów.

Kolejne lata życia spędziła w Warszawie. Tu ukończyła Państwową Szkołę Dramatyczną Teatru Lalek (wraz z Janem Kobuszewskim i Janem Wilkowskim) i pracowała w Teatrze „Guliwer” oraz „Lalka”, w Departamencie Teatru Ministerstwa Kultury i Sztuki, w polskiej sekcji UNIMA – międzynarodowej unii lalkarzy, kończąc jednocześnie studia pedagogiczne w trybie zaocznym. Nawiązane w tym okresie kontakty z najwyższej klasy specjalistami w dziedzinie teatru, wyjazdy na kongresy i przeglądy teatralne w ramach UNIMY stały się fundamentem marzeń i idei przeniesienia tych szerokich perspektyw na grunt amatorskiego teatru lalek, czyli działalności miłośników lalkarstwa. Zawarte w 1958 r. małżeństwo z Adamem Stanowskim, zwolnionym z więzienia i zatrudnionym na KUL, było powodem powrotu do rodzinnego Lublina. Tutaj, pod patronatem Wojewódzkiego Domu Kultury, Alina Stanowska rozpoczęła wielokierunkową działalność. Założyła dziecięcy teatr lalkowy, upowszechniała teatr wśród dzieci, wdrażała w życie program edukacji instruktorów teatralnych, tworzyła i integrowała środowisko teatru amatorskiego, a także zrealizowała ideę spotkań lalkarzy o ogólnopolskim zasięgu i niepowtarzalnej atmosferze. W tym samym czasie wychowywała trzech synów.

***

Teatr „Krzysz” (od imienia pierwszego syna) zrodził się z grupy dzieci bawiących się w teatr na podwórku lubelskiego osiedla ZOR Zachód. Alina Stanowska zaprosiła je do swojego jednopokojowego mieszkania i objęła teatralną opieką. Postawa mądrego pedagoga, stawiającego na twórczą samo-

dzielność i swobodę dziecka, na dostrzeżenie jego talentów, wrażliwości i piękna sprawiła, że ilość dzieci w zespole stale rosła, aż w końcu powstała sieć domowych teatrzyków wspieranych przez nią. Działalność Teatru „Krzyś” trwała 27 lat (1959-1986). Ten czas to 31 premier widowisk zrealizowanych w różnych technikach lalkowych (kukielki, lalki płaskie, pacynki, teatr cieni) o wysokim poziomie artystycznym, nagradzanych w kraju (Toruń, Warszawa, Kielce, Bielsko-Biała, Opole Śląskie i za granicą (czeski Žilina i Chrudim). Jej teatr to także wędrowki po podwórkach osiedlowych, szpitalach dziecięcych, domach dziecka i wioskach oraz spektakle grane na trzepaku i płocie dla tych najbardziej spragnionych kontaktu ze sztuką. To także bardzo liczna grupa wychowanków zarażonych pasją teatru i pracy z dziećmi – późniejszych instruktorów teatralnych, pedagogów, psychologów, dla których Alina Stanowska stała się autorytetem i źródłem nieustającego wsparcia. Należąc do tej grupy, wspominam z rozrzewnieniem klimat miłości i wszechogarniającego piękna teatru cieni w niezwykłym, autorskim wydaniu. Dzieło szerzenia teatralnej misji wymagało szkolenia instruktorów. Od poziomu ich umiejętności i świadomości zależał nie tylko kształt artystyczny widowisk, ale także – szczególnie ważna – wychowawcza rola teatrów amatorskich. Alina Stanowska podjęła to zadanie i od 1963 r. zajmowała się programowaniem i organizacją Ogólnopolskiego Kursu Kwalifikacyjnego I stopnia dla instruktorów amatorskiego teatru lalek. Zajęcia i warsztaty prowadzili najlepsi specjaliści z całej Polski, przekazując nam nie tylko tajniki warsztatu i idee pracy z ludźmi, ale także kształtując naszą osobowość, poczucie wartości oraz tożsamości. Niezapomniana atmosfera jaką stworzyła sprzyjała zawiązywaniu więzi, budowaniu i integracji całego środowiska. Wielu spośród wychowanków kursu, m.in. Przemysław Grządziela, Grzegorz Kwieciński, Tadeusz Wierzbicki – to wspaniali artyści teatru na skalę międzynarodową. Stan wojenny położył kres tym szkoleniom. Zadania edukacyjne Alina Stanowska kontynuowała w latach 1975-2009 podczas zajęć ze studentami na uniwersytetach lubelskich, powiększając grupę zapaleńców. W 1962 r. podniosła ideę przeniesienia na grunt polski doświadczeń UNIMY i stworzenia przeglądu teatrów lalkowych. Stała się orędownikiem misji tworzenia płaszczyzny prawdziwych spotkań pasjonatów lalkarstwa – profesjonalistów, instruktorów zespołów amatorskich, młodzieży i dzieci. Ogólnopolskie Puławskie Spotkania Lalkarzy stały się unikatowym przedsięwzięciem, do którego uczestników przyciągała nie rywalizacja o nagrodę, ale możliwość wymiany doświadczeń, udziału w warsztatach, wzajemnego inspirowania się i wspierania, a także przyjazna atmosfera sprzyjająca motywacji do rozwoju. W Radzie Konsultantów, której przez wiele lat przewodniczyła Alina Stanowska, zasiadali najwięksi specjaliści w dziedzinie teatru – reżyserzy, plastycy, muzycy, pedagodzy i teoretycy teatru. Byli tu m.in.: Wł. Jarema, H. Ryl, S. Iłowski, S. Ochmański, J. Dorman, K. Niesiołowski, A. Kilian, A. Ejsmund, L. Mądzik, M. Komorowska, I. Sławińska, H. Semenowicz, L. Rybotycka. Jednak najważniejsi byli zawsze lalkarze amatorzy, ich potrzeby i niepowtarzalna twórczość często inspirująca zawodowców. Niezwykły urok amatorskich widowisk, dostrzeżony w Puławach,

doceniano także na przeglądach międzynarodowych. Od 1989 r. Alina Stanowska współtworzyła i merytorycznie wspierała przedsięwzięcie syna, Michała Stanowskiego – ruch Nieprzetartego Szlaku oraz Międzynarodowe Spotkania Artystów NS, przewodnicząc Radzie Konsultantów, a także prowadząc seminaria i szkolenia.

***

Alina Stanowska poświęciła Puławskim Spotkaniom Lalkarzy blisko 50 lat swojego życia. Jeszcze w 2011 r., już ciężko chora, pozdrawiała i wspierała lalkarzy w telefonicznym przesłaniu do wszystkich obecnych na widowni. Jak zawsze ze słowami miłości. Ze wszech miar zasługuje ona na wdzięczność i pamięć. Na honorowe obywatelstwo miasta. Na uwiecznienie jej imienia w nazwie Puławskich Spotkań, w przestrzeni miasta, które dzięki niej znane jest od wielu lat jako Mekka lalkarzy.

Barbara Kasprzak

Sport i turystyka

Drużyna Starostwa Powiatowego mistrzem rozgrywek piłkarskich

16 czerwca na boisku „Orlik” przy I LO w Puławach odbył się III Turniej Piłkarski Samorządowców Powiatu Puławskiego. W rozgrywkach uczestniczyło 6 zespołów reprezentujących samorządy: Puław, Kazimierza Dolnego, Końskowoli, Markuszowa, Nałęczowa oraz Powiatu Puławskiego. Zwycięzcą turnieju okazała się drużyna puławskiego Starostwa, pokonując w finale, po dogrywce, drużynę z Kazimierza Dolnego 2:1. Trzecie miejsce zajęła drużyna z Nałęczowa. Najlepszym strzelcem zawodów był Kamil Nastaj ze Starostwa Powiatowego, bramkarzem Zbigniew Śliwiński z urzędu miasta, a zawodnikami: Damian Rybkowski reprezentujący Gminę Kazimierz Dolny i Andrzej Depta z Gminy Nałęczów. Zarówno zwycięzcy, jak i biorący udział w piłkarskiej konkurencji, zostali uhonorowani pucharami i dyplomami wręczanymi przez członków Zarządu Powiatu Leszka Gorgola i Jana Ziomek.

Wyniki rozgrywek:

Mecze grupowe

1. Starostwo Powiatowe w Puławach – Gmina Kazimierz Dolny 2:0;
2. Gmina Nałęczów – Gmina Końskowola 6:0;
3. Starostwo Powiatowe w Puławach – Gmina Markuszów 6:0;
4. Gmina Nałęczów – Urząd Miasta Puławy 3:0;
5. Gmina Markuszów – Gmina Kazimierz Dolny 1:5;
6. Gmina Końskowola – Urząd Miasta Puławy 0:1.

Drużyna	Punkty	Bramki	Miejsce
Grupa A			
Starostwo Powiatowe w Puławach	6	8:0	I
Gmina Kazimierz Dolny	3	5:3	II
Gmina Markuszów	0	1:11	III
Grupa B			
Gmina Nałęczów	6	9:0	I
Urząd Miasta Puławy	3	1:3	II
Gmina Końskowola	0	0:7	III

W meczach półfinałowym drużyna Starostwa Powiatowego w Puławach wygrała z Urzędem Miasta Puławy, uzyskując wynik 1:0, a drużyna Gminy Nałęczów z Gminą Kazimierz Dolny z rezultatem 2:3. Mecz o V miejsce wygrała drużyna Gminy Końskowola pokonując Gminę Markuszów z wynikiem 3:0. Mecze finałowe o III miejsce rozegrały drużyny: Gmina Nałęczów z Urzędem Miasta Puławy z wynikiem 4:1 i mecz o I miejsce – Gmina Kazimierz Dolny ze Starostwem Powiatowym w Puławach z rezultatem 1:2.

Wyniki rozgrywek piłkarskich:

- I miejsce – Starostwo Powiatowe w Puławach
- II miejsce – Gmina Kazimierz Dolny
- III miejsce – Gmina Nałęczów
- IV miejsce – Urząd Miasta Puławy
- V miejsce – Gmina Końskowola
- VI miejsce – Gmina Markuszów

Na tylnej okładce wewnętrznej zamieszczono galerię zdjęć.

Andrzej Wenerski, Wioletta Włodek, Wydział Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki, Starostwo Powiatowe w Puławach

Mistrzostwa piłkarskich „Szóstek” Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych

31 maja 2012 r. w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Puławach odbyły się XI Mistrzostwa Polski Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych w Piłkarskich Szóstkach na Boiskach Trawiastych zorganizowane przez Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Puławach przy współudziale Starostwa Powiatowego w Puławach, Urzędu Miasta Puławy i sponsorów. Cele i zadania turnieju to:

- popularyzacja piłki nożnej wśród wychowanków;
- wdrażanie do zorganizowanej i aktywnej formy wypoczynku i rekreacji;
- wyłanianie uzdolnionej młodzieży celem dalszego szkolenia w sekcjach i klubach sportowych;
- wyłonienie najlepszej drużyny;
- integracja ze środowiskiem.

Rywalizacja sportowa była zacięta, ale przebiegała zgodnie z zasadą „fair play”.

Reprezentacja MOW w Puławach

Wyniki mistrzostw:

- 1: drużyna z Nysy
- 2: drużyna z Włocławka
- 3: drużyna z Łobżenicy
- 4: drużyna z Zawichostu
- 5: drużyna z Wrocławia
- 6: drużyna z Kuźni Raciborskiej
- 7: drużyna z Puław

Podczas zawodów wyłoniono najlepszych zawodników:

- bramkarza – Adama Tomaszewskiego z Wrocławia;
- króla strzelców – 10 bramek: Łukasza Białonia z Nysy;
- MVP XI Turnieju Mistrzostw Polski MOW – Piotra Sekułę z Nysy;
- najlepszego obrońcę – Marcina Olszewskiego z Łobżenicy;
- najlepszego rozgrywającego – Łukasza Lao z Włocławka.

Małgorzata Cywka, pedagog, MOW w Puławach

Pobiegli siedemnasty raz

Ponad 300 młodych biegaczy z 17 miejscowości położonych na terenie powiatu puławskiego, opolskiego, ryckiego, a nawet lubaczowskiego, 9 maja stanęło na starcie XVII Biegów Ulicznych o Puchar Burmistrza Kazimierza Dolnego. Od 17 lat impreza ta popularyzuje wśród dzieci i młodzieży bieganie jako sposób spędzania wolnego czasu.

– Dlaczego warto biegać? – *Bieganie to najprostsza, najbardziej naturalna forma ruchu dla zdrowia. Daje najlepsze rezultaty i, co najważniejsze, niewiele kosztuje* – mówi Bożena Górczyńska – pomysłodawca i sędzia główny zawodów. – *Tak naprawdę to nie chodzi tylko o bieganie, ale o jakąkolwiek formę aktywności fizycznej. My propagujemy bieganie wśród młodzieży dlatego, że jest to najprostsza i najtańsza forma aktywności fizycznej. Tu nie trzeba mieć drogiego sprzętu i biegać można wszędzie, w grupie i pojedynczo. Zachęcamy dzieci i młodzież do aktywności fizycznej, dlatego, że jak mówi powiedzenie: »czym skorupka za młodu nasiąknie...«. Jeżeli dziecko będzie miało za młodu wpojone, że ruch to zdrowie i przyjemność, to*

w późniejszym wieku łatwiej będzie mu podjąć jakąkolwiek formę aktywności fizycznej.

Organizatorzy z Zespołu Szkół im. Jana Koszczyca Witkiewicza i Urzędu Miasta w Kazimierzu Dolnym opracowali trasy biegów ulicami Kazimierza o różnej długości, w zależności od wieku uczestników. W 10 biegach wzięło udział 306 uczniów. Najlepsi otrzymali z rąk Wiceburmistrz Marzanny Cendrowskiej, dyrektora Zespołu Szkół im. Jana Koszczyca Witkiewicza Teodora Józefackiego i radnego Rady Powiatu Puławskiego Marcina Pisuli pamiątkowe dyplomy i puchary.

Na podium stanęli:

Bieg 1: 1. Sandra Sumorek – SP Końskowola, 2. Małgorzata Michalska – SP Kurów, 3. Wiktoria Kokowicz – SP Żyrzyn;

Bieg 2: 1. Jakub Kozak SP Końskowola, 2. Dominik Boreczek SP Kurów, 3. Kacper Filipowski – SP Końskowola;

Bieg 3: 1. Aleksandra Biernat – SP Żyrzyn, 2. Julianna Kucińska – SP Kurów, 3. Olga Ziarek – SP Żyrzyn;

Bieg 4: 1. ex aequo Mateusz Piłat – SP Karczmiska i Rafał Capała – SP Góra Puławska, 2. Łukasz Wrótny – SP Kurów;

Bieg 5: 1. Aneta Wrótna – SP Kurów, 2. Aleksandra Cyrkler – SP nr 1 Opole Lubelskie, 3. Aleksandra Grzelak SP Kurów;

Bieg 6: 1. Łukasz Nowaczek – SP Karczmiska, 2. Jakub Lesiewicz – SP Kurów, 3. Patryk Wałachowski – SP Karczmiska;

Bieg 7: 1. Izabela Socha – Gimnazjum nr 1 w Opolu Lub., 2. Aleksandra Bartoś – Gimnazjum nr 1 w Opolu Lub., 3. Julia Dumia – Zespół Szkół Europejskich w Puławach;

Bieg 8: 1. Michał Górski – Gimnazjum w Karczmiskach, 2. Adrian Popiołek – Gimnazjum w Karczmiskach, 3. Paweł Grabczak – Gimnazjum w Karczmiskach;

Bieg 9: 1. Antonina Miłek – LO nr 2 w Puławach, 2. Ilona Kardas – ZSZ nr 2 w Dęblinie, 3. Justyna Dysput – ZS nr 3 w Puławach;

Bieg 10: 1. Sylwester Szczypa – ZS nr 2 w Puławach, 2. Piotr Matysiak – ZS nr 2 w Puławach, 3. Grzegorz Grela – ZS nr 2 Puławy.

W klasyfikacji drużynowej najlepsze okazały się szkoły według kategorii:

- szkół podstawowych – Szkoła Podstawowa w Kurowie;
- gimnazjów – Gimnazjum w Opolu Lubelskim;

Zawodniczki na starcie biegów ulicznych

- szkół ponadgimnazjalnych – ZSZ nr 2 w Dęblinie (dziewczęta) i ZS nr 2 Puławy (chłopcy).

Pełne wyniki zawodów dostępne są na stronie Zespołu Szkół im. Jana Koszczyca Witkiewicza w Kazimierzu Dolnym: www.zskd.pl

Anna Ewa Soria, ZS w Kazimierzu Dolnym

KS „Powiślak” Końskowola mistrzem A klasy 2011/2012

Zakończenie sezonu piłkarskiego 2011/2012 było okazją do świętowania dla mieszkańców Gminy Końskowola. Nasi piłkarscy reprezentanci – seniorzy Klubu Sportowego „Powiślak” Końskowola, po kolejnym udanym meczu zakwalifikowali się do ligi okręgowej. Prezes KS „Powiślak” Końskowola Artur Suszek, zawodnicy oraz kibice z dumą mówią o sukcesie drużyny. Oto tabela podsumowująca sezon piłkarski 2011/2012:

Lp.	Drużyna	Bramki	Punkty
1.	Powiślak Końskowola	82-21	64
2.	Puławiak Puławy	82-18	59
3.	Mazowsze Stężyca	53-29	51
4.	KS Góra Puławska	81-43	48
5.	Viking Leśniczówka	63-29	47
6.	Wilki Wilków	55-38	44
7.	Żyrzyński Żyrzyn	77-52	40
8.	Garbarnia Kurów	47-48	38
9.	KS Drzewce	44-47	36
10.	Orły Kazimierz Dolny	41-71	26
11.	Bobry Karczmiska	51-88	24
12.	Draco Kowala	23-95	14
13.	Poraj Kraczevice	20-113	8
14.	Stal II Poniatowa	36-63	17

Agnieszka Brzozowska

Drużyna KS „Powiślak” z Końskowoli

Uczniowie Budowlanki najlepsi w bieгах

9 maja odbyły się XVII Biegi Uliczne o Puchar Burmistrza Miasta Kazimierza Dolnego. Tego dnia wszystkie miejsca na podium były zajęte przez reprezentację ZS nr 2 w Puławach, a w klasyfikacji drużynowej szkoła ta zajęła pierwsze miejsce. Do zawodów stanęło 303 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Biegacze mieli do pokonania trzy trasy, z których wszystkie rozpoczynały się i kończyły na Rynku. Najdłuższą 1500-metrową trasę przygotowano dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i chłopców z III klasy gimnazjum. Żeby ją pokonać trzeba było przebiec ulicami Lubelską i Nadrzeczną. Wyniki biegu: I. Sylwester Szczypa – ZS nr 2 Puławy, II. Piotr Matysiak – ZS nr 2 Puławy, III. Grzegorz Grela – ZS nr 2 Puławy.

Do pasma sukcesów naszych wychowanków należy jeszcze dodać zajęcie pierwszego miejsca przez Piotra Matysiaka w Ogólnopolskich Uliczno-Przełajowych biegach o „Błękitną Wstęgę Wisły”, które odbyły się 3 maja 2012 r. Gratulujemy!

Agnieszka Brzozowska

angażowania w integrację osób niepełnosprawnych i umożliwianie wychowankom uczestniczenia w życiu społecznym oraz konsekwentnych działań kształtujących postawy poszanowania ich godności.

(AM)

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Franciszka w Kębłach istnieje już 30 lat. Realizując swoją misję, zapewnia opiekę, bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne uczniom niepełnosprawnym w stopniu umiarkowanym i znacznym. Tworzy także warunki do indywidualnego rozwoju dziecka niepełnosprawnego zgodnie z jego możliwościami, przygotowuje do codziennego życia w integracji ze społeczeństwem. Pod kierunkiem dyrektora Barbary Kryk pracują w nim osoby odznaczające się wielką pasją pedagogiczną, dla których słowa św. Franciszka z Asyżu „Bądź człowiekiem wśród stworzeń, a bratem między braćmi” są niezwykle ważne i aktualne.

1 czerwca 2012 r. mszą świętą koncelebrowaną przez ks. bp. Józefa Wróbla przy Kaplicy Objawień Matki Bożej Kębelskiej rozpoczął się Jubileusz 30-lecia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kębłach oraz 15. rocznica nadania ośrodkowi imienia św. Franciszka z Asyżu. Dla wszystkich pracowników i uczniów był to dzień doniosły i uroczysty, do którego przygotowaliśmy się już od roku. W różny sposób staraliśmy się przybliżyć postać naszego patrona oraz historię jego życia. Rokrocznie, w październiku, młodzież pod kierunkiem nauczycieli-wychowawców przygotowuje montaż słowno-muzyczny o życiu św. Franciszka. Dla uczczenia Jubileuszu, w maju 2011 r., została zorganizowana pielgrzymka do Asyżu, miejsca narodzin patrona ośrodka, oraz innych znaczących miejsc na ziemi włoskiej. Wzięli w niej udział m.in. nauczyciele, uczniowie oraz ich rodzice.

Jubileusz to czas podsumowań minionych lat, trudnej pracy dydaktyczno-wychowawczej, której podjęli się byli i obecni dyrektorzy oraz pracownicy Ośrodka. 30-letni wysiłek wielu osób został uhonorowany okolicznościowymi medalami i podziękowaniami. Wśród nich znalazł się medal pamiątkowy od Marszałka Województwa Lubelskiego za całokształt działalności na rzecz młodzieży niepełnosprawnej Województwa Lubelskiego, medal pamiątkowy za pielęgnowanie tradycji patriotycznych i oświatowych od Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Oświatowego w Puławach. Gratulacje składali liczni goście, m.in. został przekazany list gratulacyjny od Sekretarza Stanu Ministerstwa Edukacji Narodowej Tadeusza Sławeckiego, od posła na Sejm RP Włodzimierza Karpińskiego i od Kuratora Oświaty w Lublinie Krzysztofa Babisza. Tablice pamiątkowe przekazali: Starosta Puławski Witold Popiołek, Honorowi Dawcy Krwi PCK i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej z Poniatowej. Otrzymane listy gratulacyjne, podziękowania, kwiaty i prezenty świadczą o przyjaźni, jaką darzą społeczność ośrodka liczne środowiska.

Niewątpliwą atrakcją jubileuszowego spotkania był występ szkolnego koła teatralnego „Misz-Masz”. Młodzi artyści zaprezentowali scenę z życia św. Franciszka bazującą na ruchu i muzyce, bez komunikacji werbalnej. Ze względu na niepewny los istnienia kębelskiej placówki uroczystości przebiegały

Edukacja i sprawy społeczne

Dwa jubileusze SOSW w Kębłach

1 czerwca 2012 r. Społeczność Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (SOSW) w Kębłach uczciła dwa jubileusze: 30-lecie istnienia oraz 15-lecie nadania placówce imienia św. Franciszka z Asyżu. SOSW osiąga doskonałe rezultaty terapii i edukacji osób upośledzonych, prowadzi szeroko zakrojone zajęcia pedagogiczne, wychowawcze, artystyczne i ruchowe,

mające na celu aktywizację, rehabilitację, wzmocnienie funkcjonowania osobistego, społecznego i zawodowego wychowanków. W tym celu podejmuje także bliską współpracę i oferuje wsparcie rodzinom swoich podopiecznych. Wartości uosabiane przez św. Franciszka, patrona Ośrodka, to braterska wspólnota, wytrwałość i szacunek dla ludzkiego cierpienia. Gratulujemy Społeczności SOSW w Kębłach za-

W uroczystościach Jubileuszu Ośrodka uczestniczyli: poseł na sejm RP Małgorzata Sadurska, radna Sejmiku Wojewódzkiego Beata Trzcinińska-Staszczuk, Piotr Rzetelski reprezentujący Marszałka Województwa Lubelskiego, wicekurator Oświaty Anna Szczepińska, Starosta Puławski Witold Popiołek, przewodniczący ZNP Lucjan Tomaszewski, dyrektorzy oraz pracownicy zaprzyjaźnionych szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych z województwa lubelskiego, zaproszeni goście, rodzice, absolwenci, uczniowie, pracownicy i emeryci. Gościem honorowym był Stanisław Rostworowski, przedstawiciel rodziny, która miała w posiadaniu dwór i majątek w Kęble, obecną siedzibę naszej placówki. Wśród gości znaleźli się również, oo. franciszkanie z Kазimierza Dolnego oraz zaprzyjaźnieni księża z parafii w Wąwolnicy.

w dostojnej i poważnej atmosferze. Dlatego gromkimi brawami wszystkich zgromadzonych zostały przyjęte niespodziewane w tym dniu, ale długo oczekiwane słowa Starosty Puławskiego Witolda Popiołka: – Zarząd podjął decyzję o wprowadzeniu do budżetu na lata 2012-2014 budowy internatu. Jest to szansa na poprawę bazy lokalowej naszych podopiecznych, a tym samym przetrwania SOSW im. Św. Franciszka z Asyżu w Kęble. Mimo deszczowej pogody panowała gorąca i życzliwa atmosfera. Patrząc optymistycznie w przyszłość, rozpoczynamy następny okres naszej pracy, tworząc historię, świadka naszych codziennych trudów i radości. Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w przygotowaniu uroczystości oraz uświetnili swoją obecnością nasz Jubileusz.

Anna Ceglarska, Barbara Wołoszyn-Lipnicka, SOSW w Kęble

Stowarzyszenie Pomocy i Wspierania Rozwoju Niepełnosprawnych „Szansa” laureatem Regionalnego Konkursu Grantowego

Decyzją czterech Regionalnych Komisji Ekspertów w Programie „Równać Szanse 2011 – Regionalny Konkurs Grantowy” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności 107 organizacji otrzymało dofinansowanie zgłoszonych projektów. Wśród nich znalazło się również Stowarzyszenie działające przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. św. Franciszka z Asyżu w Kęble. W ramach otrzymanej dotacji w okresie styczeń – lipiec 2012 r. realizowany był projekt „Art Atak”. Jego odbiorcami była młodzież w wieku 16-19 lat, re-

krutowana z uczniów mieszkających w internacie SOSW w Kęble. Dotacja została przeznaczona na zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia warsztatów, realizację wycieczek oraz świętowanie projektu.

W projekcie, wspólnie z młodzieżą z Liceum Plastycznego w Nałęczowie, przeprowadzono cykl warsztatów twórczych oraz wycieczkę do Muzeum Narodowego w Warszawie i Pałacu w Wilanowie. Uczestnicy gościli również u zaprzyjaźnionej młodzieży ze szkoły plastycznej w Nałęczowie. Ponadto odbyły się dwie wystawy prac wykonanych podczas warsztatów oraz fotografii prezentującej wszystkie działania zrealizowane w toku projektu. Prace można było podziwiać podczas obchodów jubileuszu 30-lecia istnienia SOSW w Kęble oraz w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wąwolnicy.

Po zakończeniu projektu możemy stwierdzić, że „Art Atak” to były wyjątkowe i inspirujące spotkania artystyczne zaprojektowane tak, by pobudzać wyobraźnię i kreatywność oraz umożliwić kontakty społeczne i kulturalne młodzieży. Dały niepełnosprawnym wychowankom SOSW w Kęble możliwość do wyrażania siebie i swojej osobowości, pokazując wszystkim uczestnikom, niezależnie od ich umiejętności i pochodzenia, że każdy jest wyjątkowy.

Małgorzata Jarosz-Barwińska, koordynator projektu

Ku dobrej szkole

Wpisując się w politykę oświatową państwa, Powiatowe Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli (PCDZN) w Puławach wraz Zespołem

Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych (ZSOSW) w Puławach zorganizowały cykl wojewódzkich konferencji oświatowych pod hasłem „Ku dobrej szkole – efektywność kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”. Honorowy patronat nad konferencją objął Starosta Puławski Witold Popiołek oraz Lubelski Kurator Oświaty Krzysztof Babisz. Spotkania odbywały się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Puławach. Przedsięwzięcie skierowane

Konferencję otworzyła Anna Baracz, dyrektor PCDZN

Wystąpienie Starosty Puławskiego W. Popiołka

było do wszystkich podmiotów działających na rzecz oświaty. Celem konferencji było podniesienie jakości edukacji poprzez wspomaganie procesu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wskazanie roli wszystkich podmiotów działających w obszarze oświaty na rzecz dzieci potrzebujących wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz przedstawienie praktycznych rozwiązań organizacyjno-merytorycznych wdrażających nowe rozwiązania prawne. W zjazdach, które miały miejsce 29 marca i 12 czerwca 2012 r. wzięło udział ok. 220 przedstawicieli: organów prowadzących szkoły i placówki oświatowe, szkół i placówek oświatowych wszystkich szczebli kształcenia, ośrodków specjalnych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, domów dziecka, placówek doskonalenia nauczycieli. Pierwszą konferencję (29 marca) rozpoczął wykład Emilii Wojdyły, zastępcy dyrektora Departamentu Zwiększania Szans Edukacyjnych MEN, na temat istoty zmian w podejściu do kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Obecna na drugiej konferencji Wicestarosta Anna Dudek-Janiszewska mówiła o nowych wyzwaniach stojących przed polską oświatą. Następnie głos zabrał Wicestarosta Puławski Paweł Nakonieczny, który nakreślił rolę i zadania organu prowadzącego w zakresie organizacji kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami

Wicestarosta Oświaty w Lublinie Anna Dudek-Janiszewska

edukacyjnymi. W dalszej części zostały przedstawione nowe zadania w zakresie organizacji wsparcia nałożone na poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz placówki doskonalenia nauczycieli. W części praktycznej nauczyciele ZSOSW w Puławach zaprezentowali innowacyjne metody pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, takie jak: arteterapia, hipoterapia, integracja sensoryczna, metoda Thomatisa. Omówione zostały także praktyczne aspekty funkcjonowania zespołów szkolnych z oddziałami integracyjnymi na przykładzie szkół ZSO nr 1 i nr 7 w Chełmie.

Kilka refleksji, które przyczyniły się do realizacji tego przedsięwzięcia

Kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oparte jest na społecznym modelu postrzegania niepełnosprawności. To społeczeństwo jest odpowiedzialne za zmniejszenie skutków niepełnosprawności i włączenie tych osób do życia społecznego. Dla oświaty oznacza to zniesienie wszelkich barier mentalnych, psychologicznych, edukacyjnych, technicznych, organizacyjnych i architektonicznych, które uniemożliwiają bądź utrudniają uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi funkcjonowanie w szkole. Dzieci są różne, a szkoła i cały system edukacji wymagają zmian, by sprostać ich indywidualnym potrzebom. Z danych GUS wynika, że w Polsce 18-20% całej populacji uczniowskiej stanowią dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a więc tacy uczniowie, którzy z różnych powodów wykazują znacznie większe trudności w uczeniu się niż większość ich rówieśników. Do tej grupy zaliczamy uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności fizycznej i umysłowej, a także z dysleksją, nadpobudliwością, chorobami przewlekłymi oraz pochodzących ze środowisk marginalizowanych i zaniedbanych, jak również dzieci mniejszości narodowych i emigrantów. Oznacza to, że w każdej szkole znajduje się grupa uczniów wykazujących specjalne potrzeby edukacyjne.

Rozporządzenie MEN w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z 17 listopada 2010 r. nakłada na wszystkie szkoły i placówki oświatowe nowe zadania w tym zakresie. Kluczowym czynnikiem w nauczaniu jest elastyczność, czyli uznanie, że dzieci uczą się w różnym tempie, a nauczyciele potrzebują umiejętności, aby w elastyczny sposób wspierać ich proces uczenia się. Edukacja musi dążyć do wspierania procesu rozwoju każdego dziecka. Należy zawsze brać pod uwagę wszystkie aspekty rozwoju dziecka: emocjonalny, poznawczy, twórczy, społeczny, fizyczny, moralny. Jedne dzieci wymagają większego wsparcia emocjonalnego, inne większego wsparcia w nauce, odpowiedniego dostosowania materiału, jeszcze inne większego wsparcia technicznego. Zadaniem szkół staje się rozpoznanie i wspieranie wielorakich potrzeb uczniów. We współczesnej edukacji różnorodność jest wyzwaniem dla nauczyciela do:

- tworzenia właściwego klimatu w szkole i budowania relacji;
- organizowania odpowiedniego wsparcia uwzględniającego indywidualne potrzeby każdego ucznia;
- elastycznego podejścia do procesu nauczania w zakresie

- treści programowych i metod pracy;
- zmiany w ocenianiu postępów ucznia w kierunku motywacji i wspierania jego rozwoju;
- budowania partnerskich relacji z rodzicami.

Te nowe wyzwania stawiają przed nauczycielem konieczność stałego poszerzania wiedzy i doskonalenia kompetencji. Są to nowe kierunki działań dla zespołu specjalistów. To on ma organizować pomoc w taki sposób, aby dziecko postrzegane było w sposób całościowy, a nie przez pryzmat jego niepełnosprawności, by mogło zdobywać samodzielność, niezależność i pewność siebie. Dla osiągnięcia celów współczesnej edukacji konieczne jest zaangażowanie wszystkich nauczycieli. Jest to radykalna zmiana poglądu, że za dzieci niepełnosprawne odpowiadają specjaliści, a także odejście od wymagań obecności nauczyciela specjalnego lub wspomagającego na każdej lekcji na rzecz stałej współpracy nauczycieli ze specjalistami i brania odpowiedzialności za każde dziecko w klasie. Przygotowanie nauczycieli do pracy w szkołach to wyrobienie w nich odpowiedzialności i nawyku patrzenia na trudności w nauce ich uczniów w sposób twórczy i konstruktywny. Problemy uczniów mają powodować refleksje u nauczyciela, co należałoby zmienić w swojej pracy, wymaganiach, metodach, postępowaniu. „Chodzi o to, aby nauczyciel poszukiwał przyczyn tych niepowodzeń, obserwował reakcje ucznia i znajdował sposoby, dzięki którym następuje poprawa” (prof. M. Ainscow 2000).

Wyrażam przekonanie, że inicjatywa PCDZN, stanie się merytorycznym wsparciem i źródłem wiedzy o zmianie rzeczywistości edukacyjnej w Polsce, wpisując się na trwale w politykę oświatową regionu i państwa.

Anna Baracz, dyrektor PCDZN w Puławach

Ośrodek „za torami”

Nie wszyscy puławianie wiedzą, że w ich mieście od 1962 r. funkcjonuje Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Potocznie nasza placówka nazywana jest „poprawczak”. Jednak jest to błędne myślenie. Różnica między poprawczakiem a MOW jest taka, że w poprawczaku są kraty i młodzież przebywa tam do 21 r.ż., a w MOW nie ma krat i wychowankowie opuszczają ośrodek z chwilą osiągnięcia pełnoletności. Wychowankowie MOW biorą czynny udział w życiu społecznym miasta. Rokrocznie charytatywnie wykonują prace techniką metaloplastyki, które są przekazywane na aukcję, na rzecz puławskiego hospicjum. Włączają się w inne akcje charytatywne (np. zbiórka pieniędzy na leczenie Martynki Kruk czy dla poszkodowanych z Haiti) i wydarzenia okolicznościowe (np. Święto Niepodległości, Dzień Papieski). Pomagają przy naprawie i wykonywaniu ogrodzeń znajdujących się m.in. przy obiektach MOSIR w Puławach. Biorą udział w rozgrywkach sportowych na terenie powiatu puławskiego (np. halowa piłka nożna) i kraju. Wielu chłopców, wywodzących się z przeróżnych środowisk, znajduje tu opiekę, troskę, zainteresowanie i bezpieczeństwo. Dla niektórych jest to nawet „ich miejsce

na ziemi”. Na co dzień chodzą do szkoły, odrabiają lekcje, korzystają z możliwości rozwijania swoich zainteresowań i zdobywania nowych umiejętności. Mają obowiązki, z których muszą się wywiązywać. Funkcjonują tak samo jak ich rówieśnicy z różnych miast w Polsce. Jedyną różnicą jest to, że od domu rodzinnego dzieli ich od 50 do 500 km. Ważną rzeczą, o której należy wspomnieć, jest fakt, że nie znaleźli się tutaj bez powodu. Do ośrodka zostali skierowani przez sąd rodzinny w swoim miejscu zamieszkania.

Trochę historii

Do 1962 r. w województwie lubelskim nie było ani jednego zakładu wychowawczego dla dzieci społecznie niedostosowanych. Dzięki staraniom Kuratorium Okręgu Szkolnego w Lublinie oraz Piotra Prussa zdecydowano o utworzeniu takiego zakładu w Puławach. Nadano mu wówczas nazwę Państwowy Młodzieżowy Zakład Wychowawczy. Nazwa placówki na przestrzeni lat zmieniała się – od 1968 r. był to Państwowy Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, a od 1994 r. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy.

Przed modernizacją

Konkursowy projekt zakładu wychowawczego wykonało Wojewódzkie Biuro Projektów w Warszawie pod kierunkiem architektów M. Ostrowskiej i J. Spaczyńskiego, a prace budowlane zlecono Lubelskiemu Przedsiębiorstwu Budownictwa Miejskiego. 3 października 1959 r. odbyło się uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę, a po 3 latach, 6 października 1962 r., przekazano władzom oświatowym kompletnie wyposażoną placówkę. Klucze wręczono pierwszemu dyrektorowi zakładu Tadeuszowi Marcowi. Pierwszy wychowanek przybył do ośrodka 26 października 1962 r., co zapoczątkowało wielką próbę umiejętności wychowawców i ich przygotowania do trudnej pracy. W pierwszym roku funkcjonowania w zakładzie wychowawczym przebywało 70 wychowanków. Na przestrzeni blisko 50 lat kadra pedagogiczna otoczyła opieką ponad 3220 wychowanków. Ośrodek wkomponowany jest w kompleks leśny o starym drzewostanie. Pawilonowo rozmieszczony zespół budynków położony jest w północno-wschodniej części Puław, zwanej potocznie okolicą „za torami”. Na przestrzeni 50 lat zmieniała się obsada kierownicza, pedagogiczna i administracyjna. Z chwilą oddania Ośrodka kadra pedagogiczna liczyła zaledwie 7 osób, aktualnie w ośrodku pracuje 58 osób. Funkcję dyrektora pełnili: Tadeusz Marzec (15.05-17.11.1962), Władysław Marciniak (15.11.1962-31.07.1963), Marian Szelaąg (1.08.1963-31.08.1973), Tadeusz Kamiński (1.07.1973-31.08.1974), Stanisław Sołoduha (1.08.1984-31.08.1991), Tadeusz Sarna (1.09.1991-31.07.1995; 14.02-31.12.2003; 24.02-30.06.2004), Robert Pluta (01.08.1995-31.07.1996), Antoni Pawłowski (1.09.1996-11.01.2002), Adam Bajera (13.12.2002-13.02.2003), Marek Kawalec (12.01-12.12.2002; 1.07.2004- do chwili obecnej).

Ośrodek dziś

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Puławach jest placówką resocjalizacyjną dla młodzieży niedostosowanej społecznie, wymagającej wprowadzania specjalnych metod

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy

nauczenia i wychowania. Głównym celem pracy kadry pedagogicznej jest wychowanie resocjalizacyjne przebywających w nim wychowanków, zmierzające do możliwie wszechstronnego rozwoju osobowości oraz przygotowanie młodzieży do samodzielnego życia w społeczeństwie. Do zadań Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Zadania ośrodka realizowane są w następujących obszarach: profilaktyczno-wychowawczym, edukacyjnym, terapeutycznym i resocjalizacyjnym.

Ośrodek jest przeznaczony dla chłopców w wieku 13-18 lat i działa we wszystkie dni w roku, zapewniając swoim podopiecznym całodobową opiekę, wychowanie, terapię, naukę i możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w usamodzielnieniu się. Wsparcia psychologiczno-pedagogicznego udzielają wychowankom wszyscy pracownicy pedagogiczni ośrodka. Oddziaływania wychowawcze i resocjalizacyjne to główne zadania zespołu wychowawców internatu. Wychowawcy pokazują chłopcom dobre wzorce do naśladowania i uczą ich zachowań obowiązujących w codziennym życiu. Dzięki opiece i zainteresowaniu przekazanemu przez kadrę pedagogiczną wychowankowie nabierają ochoty do działania, czują się potrzebni, bezpieczni i wartościowi. Chętnie uczestniczą w pracach na terenie ośrodka. Korzystają z możliwości rozwijania zainteresowań. Zdarza się, że dopiero w ośrodku odkrywają swoje talenty. Dużym powodzeniem cieszy się aktywność sportowa, a wiadomo, że sport jest jednym z najważniejszych ogniw resocjalizacji. Piłka nożna, siatkowa, szachy, warcaby, biegi przełajowe, pływanie to zajęcia, na które zawsze są chętni. Młodzieżowe Koło Cyklistów działające w ośrodku ma rzeszę fanów. Wychowawcy jeżdżą z chłopcami na wycieczki i biorą udział w imprezach rowerowych organizowanych na terenie Puław. W ośrodku mamy sporą ilość wychowanków, którzy są zapalonymi wędkarzami. Mają możliwość rozwijania swojej pasji w prężnie działającym kole wędkarskim. Oprócz satysfakcji z połowów uczą się cierpliwości, poznają przyrodę i wyciszają emocje. Możliwość sprawdzenia swoich możliwości i zdobycie nowych umiejętności na zajęciach kulinarnych to dopiero frajda. Wszystko le-

piej smakuje, kiedy wychowankowie sami przygotowują ulubione potrawy. Samorząd Wychowanków MOW wykazuje dużą aktywność, organizując imprezy kulturalne, spotkania oraz różnorodne działania na rzecz ośrodka.

W MOW funkcjonują szkoły:

- podstawowa specjalna, klasy starsze (aktualnie zawieszona działalność);
- gimnazjum specjalne, przysposabiające do pracy w zawodach: stolarz, ślusarz (zasadnicza);
- zawodowa specjalna o kierunku: ślusarz, spawacz.

Oferta edukacyjna ośrodka obejmuje naukę w gimnazjum specjalnym przygotowującym do pracy zawodowej w wymienionych kierunkach. Po jego ukończeniu młodzież ma możliwość kontynuowania nauki w zasadniczej szkole zawodowej specjalnej o kierunku ślusarz z możliwością poszerzenia kwalifikacji zawodowych o uprawnienia w zawodzie spawacza. Ośrodek dysponuje nowoczesnymi pracowniami do nauki spawania, spełniającymi europejskie normy spawalnicze TUV, które pozostają pod nadzorem Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach. Dyrekcja MOW kładzie szczególnie nacisk na podniesienie poziomu kształcenia zawodowego i dostosowanie kierunków tego kształcenia do wymogów nowoczesnego rynku pracy. Przygotowując młodzież do samodzielności zawodowej, staramy się łączyć teorię z wykonywaniem konkretnych zadań, wynikających z realizacji zleceń napływających z lokalnego środowiska. Prace ślusarsko-spawalnicze wykonywane przez naszych wychowanków cieszą się bardzo dobrymi opiniami wśród zleceniodawców. Młodzież rozwija umiejętności nabyte w procesie kształcenia na zajęciach pozalekcyjnych. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia z zakresu obróbki plastycznej, kowalstwa artystycznego oraz metaloplastyki.

W roku szkolnym 2011/2012 objęto kształceniem 75 chłopców. Kadra pedagogiczna internatu to 22 osoby, kadra pedagogiczna szkoły – 15, pracownicy administracji i obsługi – 21 osób. Ośrodek dysponuje pracowniami zajęć praktycznych, 3 nowoczesnie urządzonymi pracowniami komputerowymi, salą gimnastyczną oraz kompleksem 3 boisk sportowych. MOW świadczy także usługi: wynajmowanie i użyczenie sali gimnastycznej oraz pracowni komputerowych na szkolenia i kursy, usługi ślusarsko-remontowe (wykonywanie i naprawa ogrodzeń, usługi spawalnicze, tokarskie i stolarskie).

Jubileusz 50-lecia MOW

„Czasu nie da się zatrzymać, ale warto wracać do chwil, które pozostają w naszej pamięci na zawsze”.

12 października 2012 r. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Puławach będzie obchodził swoje 50-lecie. Uroczystości rocznicowe zostaną połączone z Dniem Edukacji Narodowej. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do udziału w uroczystych obchodach. Zwracamy się z gorącą prośbą do byłych i obecnych pracowników oraz absolwentów naszego ośrodka, będących w posiadaniu ciekawych zdjęć i wszelkiego rodzaju pamiątek, o udostępnienie ich wraz z opisem. Gwarantujemy zwrot w stanie nienaruszonym.

*Małgorzata Cywka, pedagog, Małgorzata Warchoń, psycholog MOW
opr. (AM)*

Razem możemy więcej

Kolejni uczniowie zakończyli zajęcia zawodowe w ramach projektu realizowanego przez Powiat Puławski pt. „Razem możemy więcej. Rozwój oferty szkół zawodowych w Powiecie Puławskim”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.

W maju 2012 r. 23 uczniów zdało egzamin kończący trzy bloki zajęć zawodowych i otrzymało stosowne zaświadczenia. 8 uczniów ukończyło zajęcia zawodowe „Projektowanie i wykonywanie konstrukcji metalowych z orientacją materiałową”, 8 uczniów zajęcia „Projektowanie i wykonywanie sieci hydraulicznych z wykorzystaniem energii odnawialnej oraz orientacją materiałową” oraz 7 uczniów zajęcia „Nowoczesna obróbka metali z wykorzystaniem maszyn sterowanych numerycznie”. W czerwcu kolejnych 16 uczniów zdało egzamin kończący dwa bloki zajęć zawodowych, w tym 8 uczniów po zajęciach „Nowoczesne technologie w budownictwie” oraz 8 uczniów po zajęciach „Programowanie w elektronice z wykorzystaniem nowoczesnych technologii”.

Wszystkie zajęcia zawodowe odbywały się w placówce oświatowej prowadzonej przez Powiat Puławski – Centrum Kształcenia Praktycznego w Puławach. Dotychczas ze wsparcia w ramach projektu skorzystały 63 osoby. Uczniowie, którzy zakończyli zajęcia zawodowe, w lipcu będą mogli wykorzystać zdobytą wiedzę poprzez udział w praktykach zawodowych u pracodawców z terenu Powiatu Puławskiego.

Rekrutacja uczniów w ramach tego projektu odbędzie się jeszcze dwukrotnie: we wrześniu 2012 r. i w styczniu 2013 r. Zakwalifikowane osoby wezmą udział w wybranym bloku zajęć zawodowych, w zajęciach doradztwa zawodowego grupowego oraz indywidualnego, a także w praktykach zawodowych.

Agnieszka Łojek-Mokrzycka, Wydział Edukacji,
Starostwo Powiatowe w Puławach

Zwykli ludzie, niezwykłe rzeczy...

„Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”
J. Korczak

Dzień 30 maja na mocy Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 24 maja 2006 r. został ogłoszony Dniem Rodzicielstwa Zastępczego. Niezbyt często zastanawiamy się, jak ważny jest to społecznie problem: opieka nad dziećmi potrzebującymi pomocy i wspieranie tych, którzy tę pomoc niosą. Od kilkunastu lat kładzie się nacisk, aby jak najmniej dzieci trafiało do placówek opiekuńczo-wychowawczych, uznając środowisko rodzinne za najlepsze do wychowywania dzieci.

Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje nowa Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.). Nakłada ona na powiat między innymi zadanie organizowania pieczy zastępczej mającej na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców. Wymieniona ustawa wyraźnie rozgranicza kompetencje pomiędzy samorządem gminnym a powiatowym i wprowadza zasadę w polityce rodzinnej: Odebranie dziecka dysfunkcyjnej rodzinie i umieszczenie go w pieczy zastępczej ma być ostatecznością. Podejmowane działania mają na celu realizację planu pracy z rodziną, a jeśli jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka. Piecza zastępcza ma zapewnić przygotowanie dziecka do: samodzielnego, godnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Pośród rodzinnej pieczy zastępczej wyróżnia się:

- rodziny zastępcze spokrewnione;
- rodziny zastępcze niezawodowe;
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne;
- rodzinny dom dziecka.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą dziadkowie lub rodzeństwo dziecka. Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba samotna, niebędący wstępniymi lub rodzeństwem dziecka. Rodzice zastępczy oraz prowadzący rodzinny dom dziecka traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewniają mu całodobową opiekę i wychowanie, dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych, kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych, rozwój uzdolnień i zainteresowań, ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka. Ponadto zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne oraz umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu

Piknik rodzin zastępczych

lub w przypadku pilnej konieczności na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka. Rodzina zastępcza pełniąc funkcje pogotowia rodzinnego przyjmuje dziecko również w przypadku, gdy zostało przyprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, wyznaczone Zarządzeniem nr 104/2011 Starosty Puławskiego z 7 grudnia 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie puławskim, oferuje bezpłatne szkolenie dla kandydatów zainteresowanych ustanowieniem rodziny zastępczej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka jest zadaniem trudnym. Kandydaci muszą spełnić szereg warunków, m.in. udzielają rękami należytego sprawowania pieczy zastępczej, nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej ani nie jest ona im ograniczona czy zawieszona, wypełniają obowiązek alimentacyjny, nie mają ograniczenia do wykonywania czynności prawnych. Ponadto ich zdolność sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem została potwierdzona zaświadczeniem lekarskim, przebywają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i zapewniają dziecku odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe, umożliwiające zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji oraz rozwoju zainteresowań, wypoczynku, a także organizacji czasu wolnego.

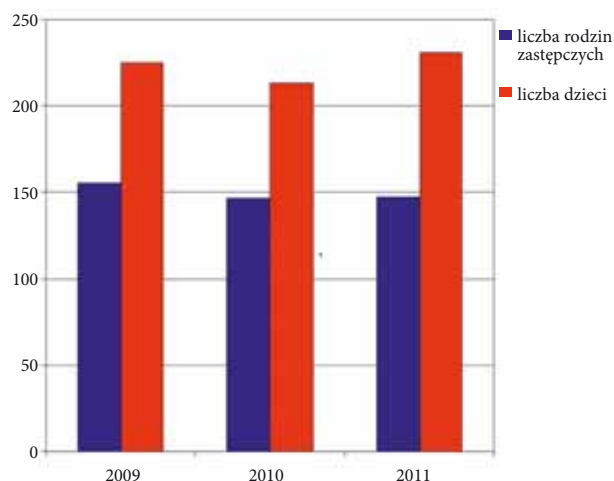
Rodzina zastępcza jest trudną formą opieki dla obu stron zarówno dziecka, jak i rodziców zastępczych. Tylko rodzina naturalna lub adopcyjna może dać mu pełne poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. W rodzinie zastępczej poczucie to może być ograniczone z wielu względów, między innymi dlatego, że z założenia do rodziny zastępczej dziecko trafia na określony czas, a jego sytuacja życiowa jest uzależniona od wielu czynników, na które nie ma żadnego wpływu. W związku z powyższym wypełnianych wobec dziecka zadań i obowiązków nie może charakteryzować przymus i kalkulacja. Dziecko jest na to bardzo wyczerpane. Oczekuje, że opieka i wychowanie będą płynąć nie z litości, współczucia, źle pojętego obowiązku, lecz z troski i miłości¹⁴. Dziecko kochane niedociągnięcia i błędy popełniane przez rodziców w sferze emocjonalno-ekspresyjnej odbierze jako coś naturalnego, często ze zrozumieniem. Nie zachwieje to jego stabilnym światem. Dziecko raz odrzucone, zagubione w świecie dorosłych, odczuje to jako kolejną krzywdę. Jeśli rodzina zastępcza zawiedzie, wówczas zrani dziecko głęboko i często nieodwracalnie. Rodzice zastępczy, wychowując dziecko, którego rodzice naturalni mają ograniczoną lub zawieszoną władzę rodzicielską, również nie posiadają pełnego komfortu psychicznego niezbędnego do właściwej realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych. Decyzja sądu o ograniczeniu lub zawieszeniu władzy rodzicielskiej zawiera w sobie aspekt tymczasowości pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i zakłada szansę jego powrotu pod opiekę rodziców. Inaczej ujmując, w rodzinie zastępczej dziecko funkcjonuje między dwoma światami: rodziny naturalnej i zastępczej, światami połączonymi często skomplikowaną siecią wzajemnych powiązań, zależności i konfliktów. Rodzina zastępcza, stawiająca na pierwszym miejscu oczekiwania dziecka: miłość, troskę, bezpieczeństwo i na ich podstawie realizująca swoje funkcje, jest wartościową formą opieki nad osamotnionym dzieckiem.

Rodzice zastępczy to zwykli ludzie, którzy na co dzień czynią niezwykle rzeczy. Obdarzają miłością rodzicielską dzieci, które zostały jej pozbawione, zasługując na pomoc, szacunek i uznanie. Na terenie powiatu puławskiego funkcjonuje 138 rodzin zastępczych, w których przebywa 210 dzieci, w tym:

- 8 zawodowych rodzin zastępczych wychowujących 30 dzieci (w tym 1 pogotowie rodzinne i 1 rodzina specjalistyczna);
- 33 niezawodowe rodziny zastępcze obejmujące opieką 48 dzieci;
- 97 spokrewnionych rodzin zastępczych wychowujących 132 dzieci.

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci ogółem w latach 2009-2011 w Powiecie Puławskim

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba rodzin zastępczych	155	146	147
Liczba dzieci	225	213	231

Typ i liczba rodzin zastępczych w Powiecie Puławskim ogółem w latach 2009-2011

Typ rodzin	2009	2010	2011
Spokrewnione	129	122	124
Niespokrewnione	21	18	18
Zawodowe	8	7	8

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka są objęci wsparciem finansowym. Na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania nie niższe niż: 660 zł miesięcznie w przypadku rodziny zastępczej spokrewnionej i 1000 zł w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka. Przy czym świadczenia te pomniejsza się o 50% dochodu dziecka, nie więcej jednak niż o 80% ww. kwot. Ponadto rodzinom zastępczym przysługują dodatki, m.in. nie mniej niż 200 zł za sprawowanie opieki nad dzieckiem posia-

dającym orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącej rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie oraz nie niższe niż kwota 2600 zł miesięcznie w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

W przypadku, gdy rodzina zastępcza z różnych przyczyn nie jest w stanie podołać postawionemu jej zadaniu, wymaga kompleksowego wsparcia i pomocy od osób i instytucji do tego powołanych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach oprócz wsparcia finansowego oferuje rodzinom zastępczym m.in.:

- wsparcie w procesie wychowawczym umieszczonych w nich dzieci;
- szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji;
- pomoc w ramach grup wsparcia;
- poradnictwo psychologiczne oraz prawne, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- terapię, m.in. w celu zachowania i wzmocnienia kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach od 2010 r. realizuje Programy aktywności lokalnej dla rodzin zastępczych oraz wychowanków rodzin zastępczych w ramach Projektu Systemowego „Samodzielni nie sami” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków EFS, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”, Działania 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, poddziałania 7.1.2. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.” Programy są realizowane w ramach letnich wyjazdów, podczas których uczestnicy biorą udział w warsztatach i treningach podnoszących ich kompetencje zawodowe, społeczne, zdrowotne i edukacyjne.

Rokrocznie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach organizuje uroczystości z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W bieżącym roku ten dzień obchodzono 31 maja, po raz pierwszy organizując go w formie imprezy integracyjnej, plenerowej, na terenie Ośrodka Rekreacyjno-Wypoczynkowego ZA „Puławy” S.A. Wzięły w niej udział rodziny zastępcze wraz z dziećmi z terenu powiatu puławskiego oraz zaproszeni goście. Spotkanie umiliły występy dzieci z Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach oraz niespodzianki przygotowane przez Komendę Powiatową Policji w Puławach oraz Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Puławach. Rodzice wraz z dziećmi mieli możliwość zdobycia nagród, uczestnicząc we wspólnych zabawach i konkursach. Dla wszystkich uczestników spotkania przygotowano poczęstunek. Zorganizowanie obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w takiej formie było możliwe dzięki wsparciu udzielonemu PCPR przez sprawdzonych partnerów: Wiesława Olszaka – kierownika Zakładu Zarządzania Infrastrukturą i Administracją Zakładów Azotowych Puławy, Krzysztofa Kłosa administratora Ośrodka Rekreacyjno-Wypoczynkowego na Wólce Profeckiej, Krystyny Biel – specjalistki ds. sportu i rekreacji, Grzegorza Podhajnego – komendanta Powiatowej

Państwowej Straży Pożarnej w Puławach, nadkomisarza Kazimierza Kuli – komendanta Komendy Powiatowej Policji w Puławach, Aleksandry Kozak-Kotowskiej – dyrektora MDK w Puławach oraz nauczycieli prowadzących grupy i Małgorzaty Góreckiej – kierownika Zakładu Aktywności Zawodowej w Puławach.

Ponadto PCPR uzyskało duże wsparcie od licznych sponsorów: MIKROBIT Sp. z o.o. Lublin, VISION Film Sp. z o.o. Cholewianka, „FA CAI” PPHU Puławy, Anny i Jerzego Grabczaków (AJG Uniwersam Puławy), Mirosława Baranowskiego (Eurohansa sp. z o.o. Puławy), Pawła Mazurkiewicza (Hurtownia „Ananas” Puławy), Beaty i Zdzisława Czubów (Hurtownia Wędlin „Kabanos” Puławy), Marty i Krzysztofa Pielaków (M.K. Pielak WARZYWA-OWOCE Puławy), Jolanty i Waldemara Capałów (F.H. „Banan” Hurtownia Owoców i Warzyw Puławy), Artura Piłata (Piekarnia-Cukiernia Abramowicz i S-ka Klikawa), Marii Adamskiej (Piekarnia Janowiec), Andrzeja i Wojciecha Urbanka (Piekarnia S.C. Oblasy, REYPOL Sp. z o.o. Janowiec), Ewy Kołodyńskiej (Sklep Spożywczy „Jasiek” Wąwolnica), Henryka Amanowicza (Zakłady Mięsne „Dobrosławów”).

¹Kusio U.: Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze. Studium socjologiczne na przykładzie Lublina, Lublin 1998, s. 77.

Katarzyna Siedlecka, PCPR w Puławach

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) to organizacyjnie i finansowo wyodrębnione specjalistyczne placówki przeznaczone dla dorosłych osób niepełnosprawnych, które na skutek niepełnosprawności nie mogą podjąć pracy zawodowej. Zajęcia podejmowane na spotkaniach stwarzają możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy funkcjonowania każdego uczestnika, co jest niezbędne do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku, na miarę potrzeb i możliwości każdego uczestnika. Warsztaty nie są samodzielnymi jednostkami, nie posiadają osobowości prawnej. Mogą być one organizowane i prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia lub inne podmioty, na podstawie następujących aktów prawnych: Ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej i umowy zawartej pomiędzy powiatem a jednostką prowadzącą warsztat w sprawie finansowania kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej.

W Powiecie Puławskim działają trzy warsztaty terapii zajęciowej – jeden w Nałęczowie i dwa w Puławach. Wszystkie prowadzone są przez stowarzyszenia na podstawie odrębnie zawartej umowy pomiędzy Powiatem Puławskim i stowarzyszeniem. Warsztaty obejmują kompleksową terapię społeczną i zawodową 85 uczestników z upośledzeniem umysłowym

i chorobą psychiczną w stopniu znacznym i umiarkowanym, posiadających orzeczenia o niepełnosprawności ze wskazaniem do tego typu zajęć. Roczny koszt działalności warsztatów w powiecie puławskim wynosi 1,4 mln zł, w tym: 90% (tj. 1,6 mln zł) pokrywane jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a 10% (tj. 140 tys. zł) dofinansowywane ze środków Powiatu. Fundusze te, w transzach kwartalnych, przekazywane są za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach na wydzielone konto Stowarzyszenia prowadzącego warsztaty. PCPR natomiast nadzoruje ich działalność i raz w roku przeprowadza kontrolę. Chęć uczestnictwa w zajęciach zgłaszają sami zainteresowani, ich rodzice lub opiekunowie prawni. Warsztaty są placówkami pobytu dziennego, a rehabilitacja osób niepełnosprawnych odbywa się przez 5 dni w tygodniu (7 godzin dziennie), z zastosowaniem technik terapii zajęciowej. Dla każdego uczestnika kadra WTZ opracowuje indywidualny program rehabilitacji i terapii (IPRiT). Podstawową kadrę warsztatów stanowią terapeuci zajęciowi z wykształceniem pedagogicznym – głównie pedagogika specjalna i terapeutyczna. Ponadto w każdej placówce zatrudniony jest psycholog, rehabilitant i pielęgniarka. Ilość miejsc na zajęciach jest ograniczona.

Krystyna Matuszek, kierownik Zespołu ds. RSON

WTZ przy Puławskim Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego

24-100 Puławy, ul. Wróblewskiego 21, tel./fax 81 888 34 31
wtzpulawy@op.pl; godz. pracy: 7.00-15.00

Celem Warsztatu jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, które doświadczają szczególnych trudności na rynku pracy. Pod opieką Warsztatu znajduje się 30 osób. Terapia zajęciowa odbywa się w 6 pracowniach: rękodzielniczej, artystycznej, gospodarstwa domowego, krawieckiej, komputerowo-introligatorskiej, politechnicznej. Podopieczni Warsztatu korzystają również z pomocy psychologicznej, lekarskiej i pielęgniarskiej.

Agata Frączek, kierownik WTZ

WTZ przy Puławskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

24-100 Puławy, ul. 6 Sierpnia 20, tel. 668 03 94 16, wtz.pulawy@vp.pl
godz. pracy: 7.00-15.00

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) realizują zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości każdego uczestnika. Celem warsztatów jest rehabilitacja w zakresie przywracania lub pozyskiwania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, która odbywa się z

sowaniem technik terapii zajęciowej. Rehabilitacją w warsztacie objętych jest 30 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz chorobami sprzężonymi. Uczestnicy objęci są kompleksową rehabilitacją realizowaną poprzez zajęcia terapeutyczne w pracowniach: ceramicznej, gospodarstwa domowego, krawieckiej, tkacko-zabawkarskiej, stolarskiej, uzdolnień twórczych. Dodatkowo oferujemy: wsparcie psychologiczne, muzykoterapię, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarską, spotkania integracyjne, wycieczki, dyskoteki, kiermasze, wyjścia do kina, teatroterapię.

Dorota Walencik, kierownik

WTZ przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym

24-150 Nałęczów, ul. Spółdzielcza 17C, tel./fax 81 50 15 106
wtz.naleczow@wp.pl, www.wtznaleczow.pl
godz. pracy: 7.00-15.00

Warsztat Terapii Zajęciowej w Nałęczowie działa od lipca 1997 r., jest placówką pobytu dziennego. Realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej ukierunkowane na ogólny rozwój i poprawę sprawności każdego uczestnika. Stwarza osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia i prowadzenia możliwie samodzielnego i aktywnego życia. Aktualnie do placówki uczęszcza 25 osób o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności, głównie z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi, z Gmin: Nałęczów, Wąwolnica, Kurów i Wojciechów. Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu w domu rodzinnym, obserwacji, działań i zachowań w Warsztacie, oraz szczegółowej oceny punktowej. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się zgodnie z planem działalności Warsztatu i programami poszczególnych pracowni zajęciowych: gospodarstwa domowego, poligraficzno-introligatorskiej, artystycznej, uzdolnień twórczych, ceramiczno-wikliniarskiej. Celem działań podejmowanych w pracowniach zajęciowych jest ogólne przygotowanie do pracy, kształtowanie umiejętności i kompetencji potrzebnych w każdym rodzaju pracy, np. przestrzeganie zasad BHP, dokładność, przestrzeganie godzin pracy i regulaminu, punktualność, przygotowanie i porządkowanie stanowiska pracy, jak i czynności życia codziennego, w tym treningi samoobsługowe, np. mycie, czesanie, estetyczne spożywanie posiłków, trening ekonomiczny i umiejętności społecznych. W Warsztacie prowadzone jest także wsparcie i terapia psychologiczna, zajęcia psychospołeczne, rehabilitacja ruchowa oraz zajęcia z zakresu zdrowia i higieny. Uczestnicy mają zapewnioną opiekę pielęgniarską. W ramach programu terapeutycznego dużą wagę przywiązuje się do nauki zdrowego i aktywnego spędzania czasu oraz kultywowania tradycji. Organizowane są liczne wyjazdy rehabilitacyjno-krajoznawcze, wyjścia do kina, teatru i muzeów.

Uczestnicy WTZ biorą udział w festiwalach i przeglądach artystycznych oraz turniejach sportowych, zdobywając nagrody i wyróżnienia.

- W pracowni gospodarstwa domowego wychowankowie uczą się przygotowania prostych dań obiadowych, pieczenia ciast oraz estetycznego podawania posiłków i sprzątnia, a także obsługi urządzeń gospodarstwa domowego. Wspólnie z instruktorem opracowują jadłospis, ucząc się zasad racjonalnego żywienia. Ważnym elementem rehabilitacji jest nauka robienia zakupów – wybierania produktów w korzystnej cenie, z prawidłową datą ważności, płacenia, odbierania paragonu.
- W pracowni poligraficzno-introligatorskiej rehabilitacja opiera się o czynności usługowe typu: przepisywanie, kserowanie, oprawianie dokumentów. Usługi dla klientów są czynnościami złożonymi, wymagającymi skupienia, uwagi, zastanowienia się, odpowiedniego zachowania, umiejętności porozumienia oraz podliczenia należności za usługę. Uczestnicy uczą się obsługi komputera, podtrzymywania posiadanych umiejętności i nabywania nowych. Organizowane są zajęcia z zakresu arteterapii, np. haft krzyżykowy, czerpanie papieru, rzeźba – figurki z mas plastycznych, fotografia, kartki okolicznościowe, gipsoryt i in.
- W pracowni rękodzieła i uzdolnień twórczych uczestnicy uczą się wykonywania wyrobów użytkowych z drewna, np. półek, wieszaków i oprawy obrazów, oraz wykonywania witraży metodą Tiffany. Ważnym elementem jest nauka obsługi maszyn ze zwróceniem szczególnej uwagi na zachowanie ostrożności i przestrzeganie przepisów BHP. Uczestnicy uczą się wykonywania prac rękodzielniczych z zakresu krawiectwa, haftu półkrzyżkowego i krzyżkowego oraz filcowania na sucho i mokro. Wykonują różnego rodzaju biżuterię jak kolczyki, bransoletki, naszyjniki, pracując z drobnymi koralikami i kamieniami oraz dekoracyjne pudełka ozdobione metodą decoupage, ponadto malują używając szablonów.
- W pracowni ceramiczno-wikliniarskiej uczestnicy zapoznają się z technikami obróbki gliny i narzędziami służącymi do pracy w glinie. Uczą się wytwarzania form ceramicznych, takich jak: donice, wazon, patery, naczynia ozdobne, kubki, salatory, dzwonki, anioły, a następnie przygotowują je do wypału. Kolejnym etapem pracy jest zdobienie wypalonych wyrobów z użyciem odpowiednich farb naszkliwnych, podszkliwnych, angob, szkliw, oraz tlenków i utrwalanie poprzez ponowne wypalenie.

Magdalena Stasiak-Toruń, kierownik WTZ

Bieg po wiedzę i zdrowie

18 maja 2012 r. ponad 330 gimnazjalistów z terenu powiatu puławskiego uczestniczyło w IX Gwiazdzistym Rajdzie Gimnazjalnym „Wszystkie szlaki prowadzą do Koszyczycy” zorganizowanym przez Zespół Szkół im. Jana Koszyczycy Witkiewicza w Kazimierzu Dolnym. Młodzież wędrowała po drogach

Zwycięzcy na podium

i bezdrożach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, wykonując zadania, które odszukiwała według map i zdjęć na swoich szlakach. – „Impreza, jak co roku, łączy promocję szkoły z propagowaniem uroków Kazimierskiego Parku Krajobrazowego oraz grami i zabawami na świeżym powietrzu” – mówi Marek Banach, główny organizator rajdu. Formuła IX edycji została nieco zmodyfikowana. Trasy uległy znacznemu skróceniu, by impreza mogła przybrać formę zbliżoną do podchodów. Uczestni-

cy według specjalnie przygotowanych map pokonywali trasy i odnajdowali, a następnie wykonywali zadania popularyzujące wiedzę na temat szkoły – organizatora rajdu. Informacje odszukane na szlakach posłużyły jako baza do rozwiązania zadań konkursu wiedzy, w którym zwyciężyła Joanna Cendrowska z Publicznego Gimnazjum nr 4 w Puławach. W konkursie strzeleckim na szkolnej strzelnicy najlepszy okazał się Łukasz Śliwka z Publicznego Gimnazjum w Zarzeczcu, a w konkursie wyciskania sztangi (30 kg) w pozycji leżącej – Paweł Pyra z Publicznego Gimnazjum w Kazimierzu Dolnym. Natomiast zwycięzcami drużynowego przeciągania liny zostali trzecioklasiści z Publicznego Gimnazjum nr 2 w Puławach. Konkurencje sportowe i konkurs wiedzy rozgrywane były na terenie Zespołu Szkół im. Jana Koszyczycy Witkiewicza, który w ten sposób promował swoje kierunki kształcenia. Uczniowie zdobywali wiedzę na temat zawodów: technik logistyk i technik hotelarz oraz możliwości kształcenia się w zawodzie ślusarza i dowolnie wybranym zawodzie w klasie wielozawodowej w Zasadniczej Szkole Zawodowej. Nowością w ofercie szkoły jest Liceum Ogólnokształcące o profilu językowym. Miejsca w nim czekają również na dorosłych – absolwentów szkół zasadniczych, a także gimnazjów i dawnych szkół podstawowych. „Szkoła w Kazimierzu Dolnym w XIV edycji Ogólnopolskiego Rankingu Szkół Ponadgimnazjalnych 2012, przygotowanego przez Perspektywy i Rzeczpospolitą, uplasowała się na drugim miejscu w powiecie puławskim, za Zespołem Szkół Technicznych w Puławach, a w województwie lubelskim – na 42. miejscu (wśród 178 techników), co stanowi nasz niewątpliwy sukces” – podkreślał podczas prezentacji kierunków kształcenia dyrektor Zespołu Szkół Teodor Józefacki.

Na jubileuszowy X Gwiazdzisty Rajd Gimnazjalny organizatorzy zapraszają za rok.

Anna Ewa Soria, ZS w Kazimierzu Dolnym

Parada Schumana – Europejskie Święto w ZS Nr 1 w Puławach

W atmosferze radości, zabawy i kreatywnych pomysłów uczniowie Zespołu Szkół nr 1 im. Stefania Sempołowskiej w Puławach zorganizowali I edycję szkolnej Parady Schumana.

Ideą dorocznej ogólnopolskiej Parady Schumana jest krzewienie idei europejskich postaw m.in. pokoju, szacunku i tolerancji. Impreza odbywa się w Warszawie, a jej organizatorem jest Polska Fundacja im. Roberta Schumana i partnerzy. Impreza ta odbywa się w pierwszą sobotę po 9 maja, czyli po tzw. Dniu Europy – święcie Unii Europejskiej.

11 maja 2012 r. uczniowie kształcący się zarówno w kierunkach ekonomicznych, jak i gastronomicznych, podjęli wraz z nauczycielami inicjatywy związane z tematem „Halo, tu Europa”, przypominając, że Europa, pomimo różnych problemów, istnieje nadal i ma się całkiem dobrze.

Młodzież ze Szkolnego Klubu Europejskiego „Krok ku Unii” oraz Samorządu Uczniowskiego celebrowała europejskie święto. Klasy wylosowały kraje, które zostały zaprezentowane w sposób nietuzinkowy, barwny i ciekawy. Pomysłów uczniom należy pozazdrościć i szczerze pogratulować. Były tańce, śpiewy, kolorowe przebrania, dramy teatralne z widowiskowymi walkami pomiędzy gladiatorami oraz narodzinami bogini Afrodyty. Uczniowie z klas gastronomicznych raczyli nas pysznymi greckimi deserami, sałatkami oraz daniami na gorąco. Był też mini Oktoberfest i występująca w prawdziwie bawarskim stroju opiekunka Samorządu Uczniowskiego. Wszystkie prezentacje były nagradzane gromkimi brawami, sympatycznymi komentarzami i nagrodami. Uczniowie wykazali się wysokim poziomem kompetencji społecznych. Potrafili angażować się z powodzeniem w ciekawe formy aktywności, nawzajem uczyć się i wspólnie spędzać czas. Atmosfera życzliwości na szkolnej paradzie Schumana to bodziec do planowania następnych działań i wspólnego przeżywania podobnych wydarzeń.

Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji z tego wydarzenia na szkolnej stronie internetowej www.zs1.pulawy.pl.

Lidia Nogowska, nauczyciel ZS nr 1 w Puławach

Prezentacja bawarska w konwencji mini „Oktoberfest”

Uczniowie ZS nr 2 w Puławach na Targach Samochodowych

W dniach 4-6 czerwca, tak jak każdego roku, grupa ponad 40 uczniów wraz z opiekunami wybrała się na Międzynarodowe Targi Samochodowe AMI. Dla wychowanków klas samochodowych jest to bardzo cenne uzupełnienie wiedzy zawodowej oraz praktyczne sprawdzenie znajomości języków niemieckiego i angielskiego. Ponad 450 wystawców w Lipsku zaprezentowało wszystko, co jest najbardziej fascynujące w branży motoryzacyjnej, elektronicznej i mechaniki pojazdowej. Na targi przyjechały najnowsze modele niemal wszystkich producentów, które zadebiutowały wcześniej na salonie w Genewie. Ponadto, z okazji 150-lecia istnienia, Opel zorganizował specjalną wystawę swoich produktów, które były charakterystyczne i najważniejsze w historii firmy. Ciekawą atrakcją okazała się wystawa w Hali Szklanej pt. „Rozsądek. Design. Innowacje. Kompetencje – 60 lat światowej motoryzacji”. Tradycyjnie, obok Międzynarodowych Targów Samochodowych AMI, odbyły się także targi AMITEC (branżowe targi części motoryzacyjnych, wyposażenia warsztatów i stacji serwisowych) oraz AMICOM (branżowe targi mobilnej rozrywki, komunikacji i nawigacji).

Wyjazd zaliczamy do bardzo udanych, a wspomnienia pięknych maszyn pozostaną bezcenne.

Uczniowie ZS nr 2 w Puławach

Uczniowie ZS nr 2 na targach branży motoryzacyjnej

Młodzież z Białorusi gościła w Puławach

W dniach 10-17 czerwca 2012 r. I Liceum Ogólnokształcące im. A. J. ks. Czartoryskiego w Puławach gościło 8 uczniów z opiekunem ze Społecznej Szkoły Polskiej przy Domu Polskim w Baranowiczach na Białorusi.

Współpraca ze Społeczną Szkołą Polską w Baranowiczach trwa już trzeci rok. Wynikające z niej korzyści to poznawanie przez młodzież historii i kultury innego kraju, a także rodzące

Młodzież z Baranowicz w Starostwie Powiatowym w Puławach

się nowe przyjaźnie. Celem tegorocznej wizyty było pogłębianie wiedzy o polskiej kulturze, historii, rozwijanie patriotyzmu oraz integracja młodzieży poprzez wspólne zajęcia lekcyjne w I LO, a także poznawanie historii, zabytków i tradycji Powiatu Puławskiego oraz Lubelszczyzny.

Honorowy Patronat nad wizytą objęli: Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman, Starosta Puławski Witold Popiołek i Poseł na Sejm RP Włodzimierz Karpiński.

13 czerwca młodzież spotkała się z Wicestarostą Pawłem Nakoniecznym w siedzibie Starostwa Powiatowego w Puławach, który zapoznał ją z działalnością i specyfiką Powiatu.

*Jolanta Kuś, nauczyciel, wychowawca internatu i opiekun grupy
I LO im. A. J. ks. Czartoryskiego w Puławach*

Okiem specjalisty

Absolutorium dla Zarządu Powiatu za 2011 rok udzielone

Jednym z ważniejszych punktów porządku obrad sesji Rady Powiatu w Puławach 27 czerwca 2012 r. było podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu w Puławach za 2011 r. Pozytywną opinię o sprawozdaniu z wykonania budżetu wyraziło Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie, jak również Komisja Rewizyjna Rady Powiatu w Puławach.

Dochody budżetu Powiatu zostały wykonane w wysokości 111,8 mln zł, co stanowi 100,01% planowanych dochodów. Wydatki budżetu Powiatu w 2011 r. wyniosły 99,7 mln zł, czyli 90,67% w stosunku do wydatków planowanych.

Wydatki majątkowe wykonano w kwocie 4,9 mln zł. Budżet Powiatu za 2011 r. zamknął się nadwyżką dochodów nad

wydatkami w wysokości 12,1 mln zł. W minionym roku Powiat Puławski realizował 21 projektów z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej oraz funduszy europejskich, z tego tytułu pozyskano kwotę 7,1 mln zł.

W celu realizacji zadań związanych z przebudową, budową i remontami dróg powiatowych prowadzono zakrojone na szeroką skalę rozmowy z gminami powiatu puławskiego celem pozyskania środków z tytułu pomocy finansowej na te zadania. W ten sposób uzyskano z gmin środki w wysokości jednego miliona stu tysięcy złotych. Warto zwrócić uwagę na wydatki poniesione na utrzymanie dróg powiatowych – i tak na remonty i bieżące utrzymanie wydano kwotę 3,8 mln zł. Na inwestycje związane z drogami powiatowymi wydano 3,5 mln zł. Znaczącą pozycję w budżecie Powiatu stanowią wydatki na oświatę – w 2011 r. wyniosły one ponad 55 mln. zł, co stanowi 56% wydatków budżetowych powiatu ogółem.

W 2011 r. zobowiązania z tytułu wykonywanych zadań, zarówno własnych, jak i rządowych, regulowane były z zachowaniem terminów płatności. Odnotowano poprawę sytuacji finansowej SP ZOZ w Puławach. Na koniec 2011 r. strata szpitala wyniosła 2,4 miliona złotych, co w porównaniu z 8-milionową stratą zanotowaną na koniec 2010 r. jest warte podkreślenia. Na koniec 2011 r. zadłużenie Powiatu z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosło 10,7 mln zł, co stanowi 9,53% wykonanych dochodów Powiatu ogółem. W porównaniu z 2010 r. zadłużenie Powiatu z tego tytułu zmalało o 5,47%. Do kwoty zadłużenia należałoby również doliczyć potencjalne zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń kredytów dla SP ZOZ w Puławach w kwocie 14,2 mln zł, co w sumie daje kwotę zadłużenia 24,9 mln zł (22,23%).

W 2011 r. dokonano spłaty kredytów i pożyczek na kwotę 4,1 mln zł. Część kredytów została spłacona przed terminem, co pozwoliło zaoszczędzić około 200 tysięcy złotych na odsetkach.

W swoim wystąpieniu Starosta Puławski Witold Popiołek podziękował za współpracę członkom Zarządu, Radnym Powiatu Puławskiego, pracownikom Starostwa, dyrektorom i pracownikom jednostek organizacyjnych, a także władarzom gmin Powiatu Puławskiego. W głosowaniu za udzieleniem absolutorium wzięło udział 22 radnych. Absolutorium zostało udzielone.

Anna Krzysztofik, Skarbnik Powiatu Puławskiego

Sesja absolutoryjna

Kwartalnik dzieciom

Strażak to bohater

Gwałtu, rety, co się dzieje?
Ogień wielki płonie w lesie,
a wiatr silny przy tym wieje i zniszczenie, i dym niesie.
Co tu robić? Kogo wołać?
Straż pożarna wnet przybywa,
gdy do ognia ugaszenia ktoś pomocy głośno wzywa.
Pędzi wielki wóz strażacki i syreny alarmują,
by do ognia się nie zbliżyć – wszystkich ludzi informują.
Taki strażak to bohater – chociaż dym go szczypie w oczy,
ryzykuje życie stale, z ogniem walkę musi toczyć.

Agnieszka Jędrzejewska-Stachura

Patrycja Polak

Sławomir Petlewski

Jagoda Rakowska

Kamila Mrozek

Milena Kamińska

Straż pożarna

Bije dzwon na alarm,
już śpieszą strażacy.
Czasem w nocy – ze snu,
czasem w dzień – do pracy.
Śpieszą na ratunek:
tam płonie zagroda!
Gra trąbka – a czerwień
łśni na samochodach.

Pierwsi na miejscu,
choćby szmat był drogi.
Pryska woda z węża,
syczy żar i ogień.
Gaśnie groźny pożar,
dym ku niebu pnie się.
Dzielna straż pożarna
ludziom pomoc niesie.

Czesław Janczarski

III TURNIEJ PIŁKARSKI SAMORZĄDOWCÓW O PUCHAR STAROSTY PUŁAWSKIEGO

JUBILEUSZ 30-LECIA
SPECJALNEGO OŚRODKA SZKOLNO-WYCHOWAWCZEGO W KĘBLE

